

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Balakəndə seçki
məntəqəsini
5 min
manata
satıblar
yazısı səh.15-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 7 noyabr 2014-cü il Cümə № 274 (5983) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Nardaranda İran simvolları gərginliyi

QMI və Dini Komitə qəsəbədəki Aşura mərasimində bu ölkənin bayrağının qaldırılmasına etiraz etdi və bunu tərribat adlandırdı
yazısı səh.10-də

Müxalifət referendum məsələsini gündəmə gətirir

yazısı səh.5-də

Avropa İttifaqının xüsusi nümayəndəsindən Qarabağda savaş signalı

yazısı səh.11-də

Siyasi məhbuslarla bağlı hesabat açıqlandı

98 məhkumun adı qeyd olunan sənəddə dustaqlara işgəncə verənlərin də adları göstərilib
yazısı səh.4-də

Milli Şuranın mitinqinə icazə verildi

yazısı səh.2-də

Deputatlar qəzetlərin düşdüyü durumdan danışdılar

yazısı səh.3-də

Bakıda bir gənc qətlə yetirildi, digəri isə intihar etdi

yazısı səh.12-də

Gürcüstanda hökumət böhranı dərinləşir

yazısı səh.10-də

Gəncədə müəllimənin evindən 100 min manat oğurlandı

yazısı səh.12-də

İlqar Nəsimov "ilqarından" niyə döndü?

yazısı səh.3-də

Gülər Əhmədovanın bacısı ilə bağlı məhkəmə başladı

yazısı səh.2-də

Müəllimlərin maaşı 2015-ci ildə artırılı bilər

yazısı səh.13-də

Avropa Komissiyasından sensasion açıqlama

BRÜSSEL BAKININ YARIM MİLYARD DOLLARLIQ SÖVDƏLƏŞMƏSİNƏ QARŞI

Avropa Komissiyası gözlənilmədən elan edib ki, SOCAR-ın yunan şirkəti DESFA-nın alınmasına dair sövdələşməsini təsdiqləməyə bilər; siyasi ekspert: "Məsələ ciddidir, Brüssellə danışmaq lazımdır"; Neft Şirkətindən reaksiya: "Yekun qərar 2015-ci ilin birinci yarısında veriləcək"

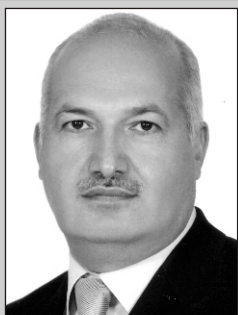
Əliqarx-deputatımız Gürcüstanın un bazarını inhisara alıb

Əsabil Qasimovun monopolistliyi qonşu ölkəni qarışdırıb; ciddi etirazlar var
yazısı səh.13-də

Ərəstun Oruculu:
"Bakıya qarşı
düzüm limiti
tükənir"

yazısı səh.5-də

Sərdar Cəlalovlu:
"Eldar
Namazova milli
qəhrəman adı
verməliyə"

yazısı səh.9-də

Xələddin
İsgəndərovun
"zəhmətkes
teleqramları"nın
ardı-arası kəsilmir

yazısı səh.4-də

7 noyabr 2014

Gülər Əhmədovanın bacısı ilə bağlı məhkəmə başladı

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin "Kamran" MMC-nin vəzifəli şəxslərinin barələrində olan hökmdən zərərçəkmiş şəxslərin verdikləri apelyasiya şikayətləri əsasında məhkəmə prosesi başlayıb.

Virtualaz.org xəbər verir ki, prosese hakim

Faiq Qasimov sədrlik edib.

Məhkəmədə təqsirləndirilən şəxslərin anket məlumatları dəqiqləşdirilib, dövlət ittihamçısı ittiham aktını elan edib. Proses noyabrın 11-də davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, cəmiyyətin təsisçisi və rəhbəri Ələkbər Babayev və digər təqsirləndirilən şəxslər German Hüseynov və Rüfət Nağıyev Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2, 213.2.2 (külli miqdarda vergi ödəməkdən yayınma), 308.2 və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı), Süleyman Əliyev Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2, 308.2 və 313-cü, Kənan Quliyev isə Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci maddələri ilə ittiham olunurlar.

"Kamran" MMC-nin təsisçisi və rəhbəri Ələkbər Babayev birgə iş münasibətində olduğu sabiq deputat Gülər Əhmədovanın bacısı Quliyeva Gülnar Mikayıl qızının etimadından istifadə edərək ona külli miqdarda (144 min manat) ziyan vurmaqda da ittiham olunur.

"Kamran" MMC-nin vətəndaşlara vurduğu ziyan isə 8 milyon 500 min manatdan çox hesablanıb.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə "Kamran" MMC-nin rəhbəri Ələkbər Babayev 3 il müddətinə rəhbər vəzifə tutmaqdan məhrum edilməklə, əmlakı (üçmərtəbəli evi) müsadirə olunmaqla 14 il müddətinə, German Hüseynov əmlakı müsadirə olunmaqla, 3 il müddətinə rəhbər vəzifə tutmaqdan məhrum edilməklə 11 il, Süleyman Əliyev 3 il müddətinə rəhbər vəzifə tutmaqdan məhrum edilməklə 11 il, Kənan Quliyev 2 il sınaq müddəti təyin olunmaqla 6 il 25 gün şərti, Rüfət Nağıyev 3 il sınaq müddəti təyin olunmaqla, 3 il müəyyən vəzifə tutmaqdan məhrum edilməklə 10 il şərti azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilə bilər.

Məhkəmə hökmündə mülki iddiaların təmin olunması, müsadirə olunan əmlakların iddiaçılar arasında bölünməsi, "Kamran" MMC-yə məxsus büna üzərindən həbsin götürülməsi məsələsi də öz əksini tapıb.

Lakin zərərçəkmiş şəxslər məhkəmə hökmündən narazı qalaraq apelyasiya şikayəti veriblər.

"Avtoş" rəisin maşını əzdi

Binəqədi rayon ərazisində yol polisi avtomobili ilə mülkü avtomobil toqquşub. AzNews.az xəbər verir ki, 90 FT 492 dövlət nömrə nişanlı "Lada Priora" markalı avtomobil 10 YP 564 nömrə nişanlı DYP avtomobilinə çırpılıb.

Məlumatla görə, hadisə "Priora"-nın sahibinin avtoxuliqanlıq etməsi zamanı baş verib. Belə ki, qeyd olunan avtomobilin sürücüsü yol hərəkəti qaydalarını kobud şəkildə pozduğu üçün yol polisi əməkdaşları ona saxlamaq əmri veriblər, lakin o, avtomobili saxlamayaraq, ərazidən uzaqlaşmağa başlayıb. Bundan sonra bir neçə yol polisi avtomobili onu dayandıрмаğa çalışıblar. Bu zaman da qəza baş verib.

Məlumatda qeyd olunur ki, əzilen YPX avtomobilində Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin Yol Polisi Bölməsinin rəisi olub.

Sürücü saxlanılaraq, istintaqa təhvil verilib. Araşdırma aparılır.

Jurnalistin apelyasiya şikayəti təmin olunmadı

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə xuliqanlıqda təqsirləndirilən jurnalist Xalid Qarayevin apelyasiya şikayətinə baxılıb. Lent.az-ın məlumatına görə, verilmiş vəsatət təmin olunmayıb və birinci instansiya məhkəməsinin qərarı qüvvədə qalıb. Qeyd edək ki, oktyabrın 30-da Binəqədi Rayon Məhkəməsi «Azadlıq» qəzetinin və xaricdən peykə yayımlanan «Azərbaycan saati» televiziya proqramının əməkdaşı Xalid Qarayevə 25 sutka inzibati həbs cəzası kəsib. Jurnalist xirda xuliqanlıqda, küçədə söyüş söyməkdə təqsirli bilinib.

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
  - kompyuter kursları
  - Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
  - 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
  - Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
  - Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)
- Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44
Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;
Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95
- Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı
Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;
Mob: (055) 660-07-05

Qubad İbadoğlu Vaqif Hacıbəyliyə cavab verdi

"Məsləhətimdi - biznesi ilə məşğul olsun"

Müsavət Partiyasının qurultayı geridə qalsa da partiya daxilində başqanlıq çekişmələri hələ də davam edir. Yeni başqan Arif Hacıllının tərəfdarları ilə başqanlıq yarışında ikinci olan Qubad İbadoğlunun tərəfdarlarının söz dueli bitmək bilmir.

Qubad İbadoğlu

Vaqif Hacıbəyli

İnançlı gəncliyin genişqəblilik məsuliyyəti

Əziz inanca gənclik. Bu ölkədə dini mövzularda müzakirə ənənələri yoxdur (zaten elə başqa mövzularda da yox dərəcəsinə). Bir çox hallarda müzakirə edən insanlar, onların hansı duyğulara toxunduqlarını hiss etmirlər. Bizim bu baxımdan xüsusi məsuliyyətimiz var: sevgi ilə, ədəblə, məhəbbətlə, ehtiramla anlatmağa çalışmalıyıq. Hotta fikirlərimiz qəbul olunmayanda da, hövsələli olmalıyıq. Ölkə insanının İslamla bağlı yetərinə məlumatı yoxdur. İnançlı duyğularını hiss etməklə bağlı təcrübə də çox zəifdir.

Biz mütləq genişqəbli olmalıyıq. Bilirəm ki, bu, bəzən çox çətin olur. Amma vəzifəmizdir, çünki dinimizin ən yaxşı təbliği - sərgilədiyimiz əxlaqdır. Müzakirə ənənələrini biz yaratmalıyıq, müzakirələri düzgün formata aparmaq paradigmasını biz topluma yaymalıyıq.

Bir mühüm məqam da var ki, qərəzlə islamofobluq edənləri sadəcə bu mövzularda ehtiyatlılıq edənlərdən ayırmalıyıq. Bəzən bir zəng və səmimi dərdləşmə, bir stakan birgə çay içmə, yaxud elə ayaqüstü bölüşmə anlayış yaradır. Hidayətin yolunu bağlamayaq, özümüzə və inancımızdan insanları pisikdirməyə. Çalışaq Peyğəmbər (s) və Əhli-Beytinə (ə) xas ədəb və əxlaqla insanlarla ünsiyyət quraq, problemləri çözək.

Allahdan hər birimizə bu xüsusda böyük tofiqat diləyirəm.

□ Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU

Rəsmi Bakı Ukrayna separatçılarının seçkilərini tanımadı

Ukraynanın Bakıdakı səfiri Ukraynanın Donetsk və Luqansk regionlarında keçirilmiş seçkilərlə əlaqədar mətbuat konfransı keçirib və Kiyevin münasibətini ifadə edib. Azərbaycanın bu seçkilərə rəsmi mövqeyini öyrənmək üçün XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri vəzifəsini icra edən Hikmət Hacıyevə müraciət etdik.

Onun Ukraynadakı seçkilərə münasibəti belə oldu: "Azərbaycan davamlı şəkildə Ukraynanın ərazi bütövlüyü və suverenliyini dəstəkləyir və bu xüsusda, bu ölkənin ərazisində mərkəzi hakimiyyətin razılığı olmadan keçirilən hər hansı dirnaqarası seçkiləri tanımır".

□ ELSAD

Ötən gün A. Hacıllının qardaşı Əhrar Partiyasının sədri Vaqif Hacıbəyli facebook sosial şəbəkəsindəki statusunda Q. İbadoğlunu Müsavət Partiyasını dağıtmaqda ittiham edib. Q. İbadoğlunun addımlarını Qüdrət Həsənzadənin AXCP sədrinin müavini postunu tərk edərkən atdığı addımlarla eyniləşdirən V. Hacıbəyli bu durumu Müsavət Partiyasını zərbə altında qoymaq kimi dəyərləndirib.

"Yeni Müsavat"ın iddialar haqqında suallarına cavab verən Q. İbadoğlu deyib ki, A. Hacıllının ailə üzvlərinin fikirləri onu maraqlandırmır: "Onların

daha öncəki açıqlamalarından gördüm ki, bu insanlar partiya yox, ailə maraqlarını önə çəkirlər. Bu səbəbdən onların yazdıqlarını oxumuram, mənə maraqlı deyil. Müsavat ailə partiyası deyil axı?! Vaqif Hacıbəyliyə məsləhət gördüm ki, biznesi ilə məşğul olsun, belə açıqlamalarla heç kimin, eləcə də mənim vaxtımı almağa cəhd etməsin. Biz əksər partiya üzvlərinin doğru bildiyi və dəstəklədiyi yoldayıq. Məqsədimiz partiyanın yeniləşməsinə, güclənməsinə töhfə vermək, onun niyə zəiflədiyi və dağılması əsasında idarə edilməsinə nail olmaqdır".

□ AYGÜN MURADXANLI

Zeynəb Xanlarova ABŞ-dadır

Xalq artisti Nyu-Yorkda böyük konsert proqramına hazırlaşır

Xalq artisti, deputat Zeynəb Xanlarova Nyu-Yorkda böyük konsert proqramı ilə çıxış etməyə hazırlaşır. Virtualaz.org saytı Türkiyənin CİHAN agentliyinə istinadən xəbər verir ki, konsert gələn ilin aprelinde olacaq.

Xəbərdə bildirilir ki, hazırda Nyu-Yorkda səfərdə olan Z. Xanlarova orada yaşayan pərəstişkarları ilə görüşüb, onların ısrarlı xahişlərindən sonra bu şəhərdə konsert verməyə razılıb. "Heç bir zaman xalqımdan və dövlətimdən qopmadım. Bu səbəbdən illərdir səhnələrdəyəm. Xalqın sevgisindən böyük güc alıram. Səsimin bu yaşa qədər gözəl qalması Allah vergisidir. Konsertlərimdə heç vaxt fonogramdan istifadə etmədim, indiki müğənnilərə də bunu məsləhət görmürəm" - deyərək müğənni Nyu-Yorkda pərəstişkarları ilə görüşdə deyib.

Azərbaycan Nyu-York Cəmiyyətinin rəhbəri Ercan Yerdelenli isə məşhur sənətçini Nyu-Yorkda qarşılamadan böyük məmnunluq duyduqlarını deyib: "Zeynəb Xanlarova kimi müğənnini pərəstişkarları ilə görüşdürmək bizim üçün çox önəmlidir. Başda Azərbaycan vətəndaşları olmaqla bir çox millətdən olan insanlar Zeynəb xanımı yaxından tanıyır və sevir. Bizim bu məsələdə nəse köməyimiz dəyirsə, çox məmnunuq".

Məlumatla görə, Z.Xanlarova mart ayında Kanadanın Toronto və ABŞ-in San-Fransisko şəhərlərində konsert verəcək, apreldə isə Nyu-Yorkda səhnəyə çıxacaq.

Sənətçi xaricdə, özəlliklə də Amerikada yaşayan azərbaycanlılara tövsiyələrini deyir. O, onları heç bir zaman təmsil etdikləri ölkənin mədəniyyətini, adət-ənənələrini unutmaqda çağırır: "Harada olursunuz olun, öz dilinizi öyrənin. Böyüklərinizin sizin üçün etdiyi fədakarlığı unutmayın".

Xatırladaq ki, Z.Xanlarova Amerikada onu sevenlərlə sonuncu dəfə 2012-ci ildə bir araya gəlib.

□ ELSAD

İran prezidenti noyabrın 12-də gələcək

"İran İslam Respublikasının prezidenti noyabrın 12-13-də Azərbaycanda səfərdə olacaq". Anpress-in məlumatına görə, bunu Azərbaycanda səfərdə olan İran İslam Respublikasının rabitə və informasiya texnologiyaları naziri Mahmud Vaezi deyib.

O bildirib ki, səfərinin məqsədi iki ölkə başçısı arasında görüş zamanı haqqında danışılacaq mövzuların araşdırılması və bu barədə müzakirələrin sona çatdırılmasıdır.

Nazir Bakıya böyük bir nümayəndə heyəti ilə gəldiyini deyib. "İran tərəfi dövlət və özəl sektorda iş aparıb və Azərbaycanla ikitərəfli əlaqələrin yaradılmasına hazırdır. İranın özəl sektorunda, həmçinin Azərbaycanla həmsərhəd olan əyalətlər, Şərqi və Qərbi Azərbaycan, Ərdəbil və Gilandan olan iş adamları bu səfərə böyük önəm verirlər", - deyərək nazir bildirib.

Milli Şuranın mitinqinə icazə verildi

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən (BŞİH) Milli Şuranın mitinqə bağlı müraciətinə cavab gəlib.

Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədr müavini Fuad Qəhrəmanlı APA-ya açıqlamasında bildirib ki, BŞİH Milli Şuranın noyabrın 10-da saat 15:00-da keçmiş "Məhsul" stadionuna təyin edilən mitinqinə razılıq verib.

Xatırladaq ki, Milli Şuranın mitinqi siyasi məhbüslərin azad olunması tələbi ilə keçiriləcək.

XİN-dən Qarabağ separatçıları ilə bağlı səfirə tapşırıq

Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyinə separatçı Dağlıq Qarabağ regionunun komandasının beynəlxalq festivalda mümkün iştirakının qarşısını almaq tapşırılıb.

Bu barədə Azərbaycan XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev modern.az bildirib.

"Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyinə separatçı Dağlıq Qarabağ regionu yığmasının Şen Hazırcavablar Klubu (KVN) komandalarının "KİVİN-2015" beynəlxalq festivalında ayrıca komanda kimi mümkün iştirak məsələsini öyrənmək və informasiyanın təsdiqləniyi halda lazımı tədbirlər görmək tapşırılıb".

Qeyd edək ki, Azərbaycana qarşı növbəti tərxiatçı addım atılıb. 2015-ci ilin yanvarın 12-dən 25-dək Soçidə keçiriləcək KVN (Şen və Hazırcavablar Klubu (ŞHK)) komandalarının "KİVİN 2015" beynəlxalq festivalına Azərbaycanın işğal altındakı torpaqlarında yaradılmış qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikasının" separatçı rejimi də dəvət olunub.

Beynəlxalq KVN İttifaqının rəsmi saytında qeyd olunur ki, separatçıların komandası artıq festivalda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçib.

H.Hacıyev deyib ki, Ermənistan belə əsassız addımlar atmaqla tərxiat fəaliyyəti həyata keçirir: "Ermənistan tərəfi belə mənasız işlərlə məşğul olmaqdan, münafiqin həllində daha konstruktiv mövqə tutmalıdır".

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Günün içindən

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

“Qasid” mətbuat yayımı firmasının müflis olması qəzet yayımı sahəsindəki vəziyyəti daha da ağırlaşdırıb. Redaksiyaların firmadan pullarını ala bilməməsi bir yana, yayımın çevrəsinin daralması qəzetləri daha ağır vəziyyətlə üz-üzə qoyub. Baş verənlər qəzet yayımının sıradan çıxması yolunda atılan növbəti addım kimi qiymətləndirilir. Bir il əvvəl daha bir yayım firması olan “Metroservis” də fəaliyyətini dayandırıb.

Əlyayımı isə uzun illər sıxışdırıldıqdan sonra demək olar ki, yoxdur. Ekspertlər “Qasid”in müflis elan edilməsini məqsədlə bir addım hesab etməklə, bunun qəzetlərin yayımını dayandırmıya yönəlmiş cəhd kimi qiymətləndirirlər. Qıssası, ölkənin çap mətbuatı ən ağır dövrlərindən birinin yaşamaqdadır. Məsələ isə Milli Məclisdə də müzakirəyə çıxarılıb çıxış yolu axtarıla bilər.

Milli Məclisin deputatları “Qasid”lə bağlı yaranmış durumu çap mediasına ağır təsir göstərəcəyini bildirməklə bərabər, yayım üçün alternativ variantların axtarılmasının vacibliyini də vurğulayıblar.

Deputat Zahid Oruc bildirib ki, “Qasid”lə bağlı yaranmış durumu və qəzetlərin düşdüyü vəziyyəti elə mediadan izləyir: “Cəmiyyətlə ünsiyyətimizin əsas körpüsü olan çap mediasının durumunun yaxşı olması, onun yayılması, özünün gərəkən minimum iqtisadi bazasını əldə etməsi çox vacibdir. Hazırda qəzetlərin alternativ olaraq özləri birləşib hansısa xüsusi holdinqlər vasitəsilə strukturlaşmış təşkilat yaratması qeyri-mümkündür. “Qasid” ixtisaslaşmış firma idi. Mətbuatın hər hansı şəkildə cəmiyyətə çatmasını təmin etmək icra strukturlarının işidir. Qəzetlər sıradan çıxdıqca, biz bunun əks-nəticəsini yaşayacağıq”. Onun sözlərinə görə, qəzet köşkləri ilə bağlı yaranmış problem səbəbindən BŞİH-in rəhbərliyi ilə görüşlər keçirilməsindən, lakin məsələnin

Deputatlar qəzetlərin düşdüyü durumdan danışdılar

“Qasid”in müflis olması nəticəsində çap mediasının üzleşdiyi vəziyyət parlamentdə müzakirəyə çıxarılacaq

həllini tapmamasından da xəbərdardır. O qeyd edib ki, firma rəhbərinin qəzetlərə olan borcunun ödəyəcəyinə əmindir, ancaq məsələ bu borcların qaytarılmasında deyil: “Məsələ bu pullarda deyil, gələcək dövr üçün bu məsələni necə həll etməkdir. Redaktorlarla dövlət başçısının görüşündə bu məsələ qaldırıldı. Dövlət orqanlarından alınmış məsləhət sonra dövlət qurumlarının borcudur ki, bunu həyata keçirsin, yerinə yetirsin”.

Ümid Partiyasının sədri, millət vəkili İqbal Ağazadə isə qeyd edib ki, ölkənin çap mediasının ağır durumunda olması təkcə “Qasid”lə bağlı deyil: “Azərbaycanın qəzetçilik problemi çox ciddi bir problemdir, təkcə “Qasid”dən başlamır. Bundan əvvəlki dövrlərdən başlayıb. Hökumət bununla bağlı kütləvi informasiya vasitələrinə dəstək şurasının xüsusi layihəsinə işləməlidir. O layihə əsasın-

da qəzetlərin yerlərə, əhaliyə çatdırılmasını təmin etməlidir”. Deputatın sözlərinə görə, qəzet yayımında yaranan situasiya ölkədə ciddi informasiyasızlığa və maarifsizliyə gətirib çıxara bilər. İ.Ağazadənin fikrincə, sistemli şəkildə bununla bağlı bir proqram işlənilib həyata keçirilməlidir”.

Millət vəkili Çingiz Qənzadə də baş verənləri çap mətbuatının yayımına olan ciddi təhlükə kimi dəyərləndirib. Onun sözlərinə görə, sıradan çıxan yayım firmasını əvəz edən hansısa bir qurum olmalıdır: “Yəqin ki, müflis olan şirkətin yerini hansısa bir şirkət tutmalıdır, vəziyyət belə qalmamalıdır. Mətbuatın normal yayımı üçün şərait yaradılmalıdır. Noyabrın 18, 19 və 20-də Milli Məclisdə cari məsələlərin müzakirəsində bu məsələ qaldırılmalıdır. Dövlət burada maraqlı olmalıdır ki, çap mətbuatının yayılması üçün normal şərait yaradılsın.

Məsələ hansısa bir formada həllini tapmalıdır. Təkliflərə, dəstəyə mən də qoşula bilərəm”.

AVP sədri, deputat Fəzail Ağamalı da bildirib ki, alternativ variantlar axtarmaq lazımdır: “Qəzet çap olunursa, oxuculara çatdırılması vacibdir, başqa cür ola da bilməz. Qəzetlər cəmiyyətdə ictimai-siyasi mühitin formalaşmasında başlamış daha yüksək səviyyəyə qədər öz töhfəsini verməkdədir. Qəzetlərin yayımı üçün variantlar axtarmaq vacibdir. Abunə bunlardan biri ola bilər. Məsələn, mən bir neçə qəzet və jurnalın daimi oxucusuyam və onları daim əldə etməliyəm. Bunun yolunu özüm üçün abunədə görürəm. Ancaq başqa alternativ variantlar ola bilər. Qəzetlərin normal fəaliyyətini stimullaşdırma biləcək, satışını təmin edə biləcək normal təklif gələrsə, mən də dəstəkləyəcəm”.

□ Rəya RƏFİYEVA

Televiziyanın (qara) günü

Aygün MURADXANLI

6 noyabr səhəri facebookda televizionçuların bir-birini təbrik etməsi ilə açıldı. 6 noyabr rəsmən televiziya və radio işçilərinin bayramı sayılsa da əslində bu daha çox radionun bayramıdır. Çünki 1926-cı ilin 6 noyabrında Azərbaycan insanı ilk dəfə dinləyici statusu qazanıb. Onun həm də seyrçi olması prosesinə isə 30 ilə qədər vaxt xərclənib - Bakı Televiziya Studiyasının ilk yayımı 1956-cı il fevralın 14-də baş tutub.

Bu gün rəsmi bayram, ödüllər paylanması mərasimlərinin olub-olmayacağından xəbərim yoxdur. Hər halda yaxın tarixdə belə bir bayram yadıma gəlmir. Ancaq 80-ci illərdən 90-cı illərin ortalarına qədər bu günü dövlət səviyyəsində necə böyük təntənə ilə qeyd edildiyi yadımdadır. Dövlət Dram Teatrında keçirilən təntənəli törendə Kommunist Partiyasının yerli rəhbərliyi səf-səf düzülərdi. Kommunist liderlərlə o zamankı efirin şəriksiz sahibi olan Azərbaycan dövlət teleradiosunun rəhbəri yanaşı oturub rəsmi və bədii hissəni seyr edərdi. “Azdramada”kı konserti isə bütün dövlət tədbirlərində olduğu kimi Zeynəb Xanlarova bağlayardı. Səhnə çiçəklərlə dolardı, zal öz sevimli müğənnisini ayaq üstə alqışlayardı... Rəhbərlik kulisdə bayram sahiblərini təbrik edər, tərifləyərdi. Banketlər, ziyafətlər də öz yerində...

Uşaq yaddaşında ilişib qalan bu xatirələr bugünkü ağımla analiz edəndə bir qənaətdə gəlirəm - o zamanlar dövlət rəhbərləri televiziyanın, radionun “arxasında” olduğunu insanlara göstərməkdən utanmırdı. Deyə bilərsiniz ki, nə utanmaq, o zaman bütün sahələrdə olduğu kimi televiziya Kommunist Partiyasının rəsmən əsas təbliğat və təşviqat maşını deyildimi? Elədir, əzizlərim. Ancaq indi də heç nə dəyişməyib. Bu gün də radio və televiziya sahəsi hakimiyyətin əsas təbliğat maşınıdır. Efirəndə eşidilən də, görünən də indiki rəhbərliyin siyasətidir, bu gün radio və televiziyanın sayı çox olsa da onların ipi yalnız bir mərkəzin əlindədir. O mərkəzin xüsusi tapşırığı, icazəsi olmadan efirdən “quş uçmaz”. Baxmayaraq ki, bugünkü efirdə “quş buraxan” aparıcıların sayı-hesabı yoxdur.

Azərbaycan iqtidarı illərdir radioteleviziya “sahiblənsə” də onun yanında görünməkdən xoşlanmır. Evli kişinin qapı-qapı gəzən gözəgəlimli dul qadının yasaq ilişkisi kimidir durum. Onundur, yandıradır, qulağına kim bilir hansı “eşq etirafı” pıçıldayır... ancaq kəndara qəder, kəndardan o yana sanki tanış deyillər.

Hakimiyyətdəkilər çox yaxşı anlaşırlar ki, bu ölkədə savadı, dərrakəsi yerində olan vətəndaş efirdən eşidilən bayağı, şit söhbətlərə görə ilk sırada onu yumşaq desək, qınayırlar. Efir elə bir bərhad günə düşüb ki, qanıqən, cəllad, saxtakar, insanı mütiliyə, rüşvətə, hər cür aşağılıqlara alışdırıran kommunist rejiminin təbliğat rüporu olan sovet televiziyanın onun yanında daha səmimi, sanballı görünür.

Siz sovet dönəmində efirdə (deyəcəm e, qınamayın) pəltək, dombagöz, çığırğan meymun kimi ora-bura qaçıb bağırın, küt aparıcılar görmüşdünüz mü? Adları gələndə üzümüzə nostalji qarışıq təbəssüm gələn Rafiq Hüseynov, Roza Tağıyeva, Həqiqət Əsgərzadə, Gülşən Əkbərova, Sabir Hüseynov, Şərqiyyə Hüseynova, Davud Əhmədov... yadınıza gəlirmi? Dünyadan köçənlərə rəhmət, qalanlara can sağlığı diləyirəm. O zaman efir yalan-palanla dolu olsa da heç olmasa estetikası vardı. Yalan-palan və estetikanın yanında çağdaş istiqlalımızın şairləri saydığımız Xəlil Rza, Rüstəm Behrudini, Ramiz Rövşeni, şairdən şair Vaqif Bayatlı... da görürdük.

Bir neçə gün qabaq toylardakı israfı müzakirəyə çıxarmaq istəyən 3 yazara 3 mənasız avaranın hücumunu görəndə yenə sovet efirində yazı-pozu adamlarına verilən dəyər yadıma düşdü. Kamil Vəli, Kamal Abdulla, Çingiz Əlioğlu kimi o zamankı gəncliyə efir açıq idi. Onlara zərgerlikdə, klarnetçalmaqda... türkçü liderin qapısında sülənməkdə özünə yer tapa bilməyib efirə dırmaşan biri hücum eləyə bilməzdi. Hücum olanda da sanballı yerdən olurdu - Mərkəzi Komitədən.

Televiziyaçılar, bərhad gününüzə nə mübarək deyim? Çevirin kanal.

İlqar Nəsimov “ilqarından” niyə döndü?

Xəbər verdiyimiz kimi, noyabrın 4-də Naxçıvan Şəhər Məhkəməsində hüquq müdafiəçisi İlqar Nəsimov hücumla bağlı iş üzrə proses keçirilib. Məhkəmədə təqsirləndirilən Fərid Əsgərov təqsirini etiraf edib və əməlinin peşman olduğunu bildirib. İ.Nəsimovun onun barəsində şikayətdən imtina etməsi nəzərə alınmaqla, məhkəmə cinayət işinə xitam verilməsi və F.Əsgərov barəsində polis nəzarəti qətimkan tədbirinin ləğv olunması haqqında qərar qəbul edib.

Noyabrın 5-də keçirilən növbəti məhkəmə isə F.Əsgərovun İ.Nəsimova qarşı iddiası əsasında keçirilib. Həmin prosesdə də F.Əsgərov İ.Nəsimovdan olan şikayətini geri götürüb.

Beləcə, tərəflər arasında hər hansı məhkəmə iddiası qalmayıb.

Hüquq müdafiəçisi İ.Nəsimovun vəhşicəsinə döyülməsi faktı yerli və dünya ictimaiyyətinin diqqətində idi. Onun qanlı üzü hələ də insanların yaddaşından silinməyib. Amma hadisənin sonda barışıqla sona çatması əlavə suallar yaradır. Baxmayaraq ki, İ.Nəsimov bu hadisədə F.Əsgərovun sadəcə vasitəçi olması və onununcun atası ilə dost olduğu üçün ona güzəşt etdiyini açıqlayıb, bununla bağlı ortada xeyli suallar var. Məsələn, insanların ağılına gələn ilk klassik sual: onu bə-

Elman Abbasov: “Onun başqa çıxış yolu idi”

ğışılmaq olardı? Hətta bir az irəliyə gedib, bu barışıqın arxasında fərqli məqamlar axtaranlar da tapıla bilər.

Amma İ.Nəsimovun həmkarları bu məsələ ilə bağlı fərqli düşüncələr.

Reportyorların Azadlığı və Təhlükəsizliyi İnstitutunun (RATI) Naxçıvan bölgə müxbiri olmuş hüquq müdafiəçisi Elman Abbasov hesab edir ki, əslində hadisələrin bu cür cərəyan etməsi onu qane etməsə də, ortada fərqli məqamlar var: “Bir şeyi nəzərə almaq lazımdır ki, İlqar Nəsimovun başqa çıxış yolu yox idi. Onsuz da Azərbaycan məhkəmələrində ədalətsizlik baş alıb

Mehman Əliyev: “İlqar onun nəyni bağışlamasını?”

gedir. Mən də əvvəlcədən bilirdim və çıxışlarımda da demişdim ki, Fərid Əsgərov bu hadisədə qurbanlıq və öyrədilib. Əsas təşkilatçılar hüquq-mühafizə orqanları, MTN-dir. Mənə qarşı da müəyyən təxribatlar olub. İlqar Nəsimovla birgə bizi döydürmək cəhdi olub”.

Müsaibimizin fikrincə, F.Əsgərovun tutulması, cəzalanması hadisənin qarşısını almırdı. E.Abbasov dedi ki, təşkilatçılar daha böyük idi və yuxarıdan idarə olunurdu: “Bu gün Fərid həbs edib, 2-3 il cəza verməklə heç nə dəyişməzdi. İlqarın özünə qarşı cinayət işi ona görə açılmışdı ki, bağışlanma hadisə-

si olmasaydı, Fərid Əsgərova nə qədər cəza versəydilər, İlqarı da o qədər müddətə türməyə göndərəcək. Bu gün İlqarın Naxçıvan kimi yerdə, bu yaşda həbsdə olması səhətinə görə məqsədəuyğun deyildi. Fəridlə İlqarın dostluq münasibətləri olub. Fərid də atasının bu məsələyə görə ondan üz döndərdiyini deyib. Naxçıvan adət-ənənəyə həssas yanaşan yerdir. Bu nöqtəyə-nəzərdən İlqarın Fəridin atasını nəzərə alaraq, onu bağışlamasını doğru hesab edirəm”.

“Turan” İnformasiya Agentliyinin direktoru Mehman Əliyev isə dedi ki, F.Əsgərov faktiki törətmədiyi cinayətə görə üzr istəyib. Müsaibimiz hesab edir ki, İ.Nəsimov da məhkəmədə, eləcə də müsahibələrində F.Əsgərovun onu döymədiyini bildirib: “Belə olan vəziyyətdə İlqar Nəsimov necə desin ki, mən bu adamı bağışlamıram? Nəyni bağışlamasını? Düzdü, ilkin olaraq İlqar Nəsimovu söhbətə o, çağırıb. Amma sonradan ona hücum edib döyənlər başqaları olub”.

Agentlik direktoru bildirdi ki, İ.Nəsimovun bu adamla bağlı geri çəkilməsi tamamilə normaldır. Onun sözlərinə görə, F.Əsgərov məcburən hüquq müdafiəçisinə qarşı ifadə verib: “İlqarı real döyənlər kənarında qalıb, Fəridi tutublar. Dövlət orqanları bu vaxta qədər İlqarı sərəxos, cinayətkar kimi təqdim ediblər. Söhbət onlardan gedir. Onları bağışlamaq olarmı?”

□ Sevinc TELMANQIZI

“Yeni Müsavat”ın 5 noyabr tarixli sayında “Xaləddin İsgəndərovun yalan və talanı necə ifşa olundu” başlıqlı məqaləyə əsasən “Təmiz Binəqədi” layihəsi çərçivəsində rayon ərazisində görülən işlərin son yaşışlarda necə bərhad vəziyyətə qaldığı yazımızın əsas mövzusu idi. Faktların, fotoların müşayiəti ilə hazırlanan məqalə iki gündür ki, redaksiyamıza edilən çoxsaylı telefon zəngləri və hətta teleqramlarla müşayiət olunur.

Ötən sayımızda bu yazıya “zəhmətkeş” reaksiyaları barədə məlumat vermişdik. Redaksiyamıza zəng edənlərin bir qismi əməkdaşımızla təhqir və hədə tonunda danışaraq, “bütün yazdıqlarınıza görə cavab verəcəksiniz” dedilər. Bəziləri isə daha diplomatik davranırdı; onlar jurnalisti icra hakimiyyətinə dəvət edərək, faktları “öz gözü ilə” görməyi təklif etdi. Maraqlıdır ki, “narazı zəhmətkeşlərin” heç biri “təmiz, firavan Binəqədi” yollarının niyə birçə yaşışdan sonra gölü xatırladığını, kanalizasiya xətlərinin bərhad vəziyyətdə olmasının izahatını verə bilmədilər. Etirazlar daha çox vaxt-şüvən janrında idi: “O çörəyi necə yeyirsiniz? Gözünüzdən gəlsin Xaləddin müəllimin etdikləri... Binəqədi sakinlərinin ahi sizi tutacaq”.

Təbii ki, bütün etirazların tonunda bir sifariş, eyni mərkəzdən idarə olunma özünü göstərirdi. Onların icra hakimiyyətinin öyrədilmiş adamları olması şübhə doğurmurdu. Dünən də zəhmətkeşlərin reaksiyaları sənətimdi. Yəni də bir neçə “zəhmətkeş oxucu” redaksiyaya telefon açaraq, öz etirazlarını qeyri-mədəni şəkildə bildirdilər.

Amma bununla paralel redaksiyaya teleqramlar da axışmaqda davam etdi. Onlardan biri Binəqədi sakini Abbasov Zaur tərəfindən ünvanlanıb. Teleqramda aşağıdakılar yazılıb: “Yazaraq bildiririk ki, son vaxtlar Binəqədi rayonunda analoqu olmayan abadlıq və quruculuq işləri aparılır. Cənab Xaləddin İsgəndərovun Binəqədi rayonuna icra başçısı təyin

Xaləddin İsgəndərovun “zəhmətkeş teleqramları”nın ardı-arası kəsilmir

Arif Əliyev: “Bu cür teleqramların indi ideoloji həyatda heç bir ciddi əsası yoxdur”

Azər Ayxan: “Binəqədi icra hakimiyyəti rəhbərliyinin sözü varsa, onları dinləməyə hazırıq”

edildikdən sonra Binəqədi rayonu Bakı şəhərinin ən nümunəvi, ən abad rayonuna çevrilmişdir. Hal-hazırda rayon sakinləri ilə mütəmadi görüşən cənab Xaləddin İsgəndərov onların istəyi və tələbləri nəzərə alınaraq abadlıq və quruculuq işlərini davam etdirir. Son vaxtlar “Yeni Müsavat” qəzeti qərəzli mövqe tutaraq Binəqədi rayon icra başçısı Xaləddin müəllimə qarşı saxlanılan kampaniyasına başlayıb. Müxtəlif səpkili məqalələr dərc edərək ictimaiyyəti çaşdırmağa və görülən işlərə kölgə salmağa çalışırlar. Bu cür məqalələr biz sakinlərin hiddət və qəzəbinə səbəb olur. Yaxşı olardı ki, əməkdaşlarımız görülən işlərin mərhələli olduğunu nəzərə alıb, bu cür qərəzli yazılara son qoysunlar”.

“Yeni Müsavat” olaraq 5 nəfər sakin tərəfindən imzalanan bu teleqram nəzərinizə

çatdırmaqla yanaşı, bu yanaşma tərzinə də toxunacağıq. Artıq bu, tendensiyaya çevrilmişdir. Bəzi icra başçıları bu sığaq tənqidi məqalələrdən sonra döviyyəyə “zəhmətkeş”ləri buraxır. Onlar da sovet alınaraq abadlıq və quruculuq işlərini davam etdirir. Son vaxtlar “Yeni Müsavat” qəzeti qərəzli mövqe tutaraq Binəqədi rayon icra başçısı Xaləddin müəllimə qarşı saxlanılan kampaniyasına başlayıb. Müxtəlif səpkili məqalələr dərc edərək ictimaiyyəti çaşdırmağa və görülən işlərə kölgə salmağa çalışırlar. Bu cür məqalələr biz sakinlərin hiddət və qəzəbinə səbəb olur. Yaxşı olardı ki, əməkdaşlarımız görülən işlərin mərhələli olduğunu nəzərə alıb, bu cür qərəzli yazılara son qoysunlar”.

“Yeni Nəsil” Jurnalistlər Birliyinin sədri Arif Əliyev hesab edir ki, bəzi sahələrdə kadr dəyişikliyi baş verib və nəticədə bəzi rayonlar bir neçə güclü yaddaşlı icra başçısının dönməsinə düşüb: “Onlar da sovet metodologiyasından istifadə edirlər. Amma bu cür teleqramların indi ideoloji həyatda heç bir ciddi əsası yoxdur. Sovet

dövründə ciddi əsası var idi. Media da o cür müraciətlərə reaksiya verirdi. Düşünürəm ki, onun davamı və həyatiliyi olsun. Ötəri xəstəlikdir, keçib gedəcək. Əgər fikir versəniz, bu, tendensiya deyil, vaxtaşırı xatırlamalardır. Müəyyən dövrlərdə olub. Bəzi qəzetlər bunu tətbiq etməyə başladılar. Bunların davamı yoxdur”.

Müsaibimiz bildirdi ki, əgər media bu teleqramların həqiqiliyini yoxlamaq istəyirsə, həmin zəhmətkeşlərin özləri ilə təmas qura, fikrini öyrəne bilər. Onun sözlərinə görə, həmin məqamda həqiqət üzə çıxacaq: “O zaman görsənəcək ki, böyük əksəriyyətin bu hadisədən xəbəri yoxdur və bu, təşkil olunmuş bir işdir. Oxucu məktubu, zəhmətkeş teleqramı kimi məqamlar indiki dövr üçün xarakterik deyil. Bu, sadəcə icra başçılarının özlərini qorumaq, həmçinin özlərini mətbuat üzərində

haqlı çıxarmaq üçün göstərdikləri uğursuz cəhdlərdən başqa bir şey deyil. Nəzərə alsaq ki, indiki dövrdə əksər vətəndaşlar icra hakimiyyətlərinin fəaliyyətindən narazıdır”.

A.Əliyev hesab edir ki, əgər bu məsələ araşdırılsa, ya teleqramı imzalayanların bu sənəddən xəbəri olmadığı üzə çıxar, ya da söhbət etməyə meylli olmadığı görünür. Bu da o məktublarnın saxta olduğundan xəbər verir.

“Yeni Müsavat”ın baş redaktorunun 1-ci müavini Azər Ayxan bildirir ki, sözügedən mövzu ilə bağlı Binəqədi İH-in və şəxsən Xaləddin İsgəndərovun deməyə sözü varsa, onları dinləməyə, müsahibə götürməyə və mövqelərini ictimaiyyətə çatdırmağa hazırdırlar: “Biz bu cür təhdid, şantaj və digər qeyri-sivil yolları qəbul etmirik. Mətbuatla, jurnalistlərlə bu tonda danışmaq heç bir məmura, siyasətçiyə uğur və uduş vəd etmir. Belə çıxır ki, Binəqədi icra hakimiyyəti rəhbərliyinin sözü olmadığı üçün bizimlə bu cür qaba davranış forması seçiblər. Yox, əgər sözləri varsa, dinləməyə hazırıq”.

□ Sevinc TELMANQIZI

Siyasi məhbuslarla bağlı hesabat açıqlandı

98 məhkumun adı qeyd olunan sənəd 12 bölmədən və 3 hissədən ibarətdir; dustaqlara işgəncə verənlərin də adları var

“Siyasi Məhbuslarsız Azərbaycan” İctimai Alyansı noyabrın 6-da KXCP qərargahında keçirilən tədbirdə siyasi məhbuslarla bağlı ikinci hesabatını ictimaiyyətə təqdim edib. Hesabat 12 bölmədən və 3 hissədən ibarətdir. 98 məhbusun siyahıda adı qeyd olunub. Sənəddə həbsxanalarda məhbuslara verilən işgəncələr, onların saxlanma şəraitlərinin ağırlığı, qanunsuz həbs olunmaları, rüşvətخورluq hallarının olması kimi faktlar yer alıb. Bundan əlavə, məhbuslara işgəncə verən həbsxana əməkdaşlarının siyahısı da açıqlanıb.

Hesabatı Alyansın koordinatoru Oqtay Güllaliev təqdim edib. O, çıxışında hesabatın məzmununu barədə tədbir iştirakçılarna geniş məlumat verib: “Hesabatın hazırlanmasında iştirak edənlərin əksəriyyəti keçmiş siyasi və vicdan məhbuslarıdır. Məlumatları məhbusların yaxınlarından və vəkallərindən götürmüşük. Hesabat 12 bölmədən və 3 hissədən ibarətdir. Bunlar həbs yerlərindəki saxlanma şəraiti, məhbusların hüquqları ilə bağlıdır. Hesabatın birinci bölümü həbs yerlərindəki vəziyyətlə bağlıdır. Vəziyyətə bir istiqamətdən yox, pozitiv tərəfdən də yanaşmışıq. Yeni yaxşı tərəfi də görürük. Həbsxanalarımızda təəssüf ki, heç bir qanun tam gücü ilə işləmir. Dustaqların vəziyyəti bərhad haldadır. Alyans yarandıqı gündən hazırladığımız ikinci hesabatdır. Detallı faktlar qoymağa çalışdıq. Əsas problemlərdən biri baş alıb gedən rüşvətخورluqdur. Hər bir məhbusdan

görüş, telefon danışıqı, məktub göndərmək, sovqat qəbul etmək üçün rüşvət alınır. İşgəncə verilən halları da geniş yayılıb”.

Oqtay Güllaliev məhbuslara işgəncə verən şəxslərin siyahısını açıqlayıb: “Biz məhbusların yaxınları, özləri, vəkalləri vasitəsilə işgəncə verən məmurların siyahısını hazırladıq. Mətbuatdan xəbər edirik ki, bu məmurlara qınaq olması, haqlarında ölçü götürülməsi üçün adlarını işıqlandırdı. Ərşad Həsənov, Rauf Məcidov, Seyfəddin Quliyev, Səid Seyidov, Azər Seyidov, Şahin Osmanov, Kazım Abdullayev, Rauf Məmmədov, Qaçay Aslanov, Babək İsgəndərov, Aftandil Ağayev, Şakir Bayramov, Murtuz Sadıqov, Nazim Kəngərli, Əli Bayramov, Nizami Quliyev, Fəqan Yaqub. Təəssüflər olsun ki, bu insanların bir hissəsi hazırda təqəüdədir. Ölüm halları ilə bağlı qeydlərimiz var. Ömürlük məhbusları da unutmamışıq. Onların əksəriyyəti 20 ildən çoxdur ki,

həbsdədir. Hazırda 128 nəfərdən 73-ü sağ qalıb, 11 nəfəri əfv olunub. Hesabatımızda 98 məhbusun adı qeyd olunub. Hökumət onlara üst-üstə 630 il iş oxuyub. Son həbs olunanların işi daxil deyil. Əfv fərmanlarını da diqqətdə saxlamışıq. Bundan əlavə, siyasi girov kimi nəzarətdə saxlanılan şəxsləri də diqqətdən qaçırmamışıq. Tövsiyələrimiz var. Qanunlara əməl olunması, həbs yerlərindəki şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi, təcridxanaların yenilənməsi, rüşvətخورluğa son qoyulması kimi tələblərimiz var”.

Milli Şuranın sədri Cəmil Həsəni hazırlanan hesabatın mükməll olduğunu qeyd edib: “Siyasi məhbus olan cəmiyyətdə ədalət axtarmaq mənasızdır. Hesabatla tanış olmuşam. Mükməll hazırlanıb. Təəssüf edirik ki, hazırda siyasi məhbusları müdafiə edən şəxslərin həbs prosesi həyata keçirilir. Əminəm ki, bu hesabat beynəlxalq təşkilatlara tərcümə olunub göndərilərsə, böyük təsir olacaq”.

Daha sonra məhbusların yaxınları çıxış ediblər.

Elşad Abdullayev qardaşı oğlu Mübariz Abdullayevın övladı atasının siyasi sifarişlə həbs olduğunu bildirdi. O, Elşad Abdullayevın məlum videolardan

sonra atasının qurban getdiyini söyləyib.

Gənc siyasi məhbus İlkin Rüstəmzadənin atası övladına təzyiqlə yol ilə prezidentə müraciət yazdırıldığını bildirdi: “İlkin mənə dedi ki, bizi iki sutka zald saxladılar. Yeməyi də övladımıza orada veriblər. Sonra İlkinin yene əfv yazmadığını görüb deyiblər ki, müraciət yazmasan sən qəhrəman olacaqsan, yoldaşların qorxaq. Bu sözlərə görə İlkin müraciətə qol çəkib”.

Gənc məhbus Əbdül Əbilovun anası məhkəmədən sonra oğlu ilə görüşə icazə verilmədiyini bildirdi.

NIDA fəali Ömər Məmmədovun atası oğlunun müraciəti valideynlərinə görə yazdığından ağlaya-ağlaya danışıb: “Ömər bizə dedi ki, yazmayacam. Sonra bizə görə yazdı. İndi deyir ki, çıxsam da heç zaman məzara baş əymək şərtini qəbul etməyəcəm”.

Alyansın koordinatoru Elşad Həsənov ən öndə duran vəzifənin xəstə siyasi məhbusların azadlığa buraxılması məsələsi olduğunu qeyd edib: “Biz məhkəməyə kimi Leyla və Arif Yunus, İntiqam Əliyev kimi səhhəti ağır olan məhbuslarımızın ev dustaqlığına buraxılmasına qanun çərçivəsində nail olmalıyıq. Onların azad olunması ilə bağlı

bəyanat qəbul edilməsini təklif edirəm”.

Tədbirdə qərara alınıb ki, hesabat xarici dillərə tərcümə olunub beynəlxalq təşkilatlara göndərilsin.

□ Cavansir ABBASLI
Fotolar müəllifindir

Pənəh Hüseyn

Azərbaycanın 15 siyasi partiyası proporsional seçki sisteminin bərpası üçün referendum keçirilməsi məsələsini gündəmə gətirib. Bunun üçün noyabrın 5-də Siyasi Partiyaların Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə xüsusi tədbir də keçirilib və hakimiyyətə müraciət edilib. Qeyd edək ki, 2002-ci ildə proporsional seçki sisteminin ləğvindən indiyə qədər dəfələrlə bu sistemin bərpasının vacibliyi gündəmə gətirilib, müraciətlər olub. Ancaq hakimiyyət proporsional sistemi bərpa etməkdə israrlıdır.

Azərbaycan Xalq Partiyasının (AXP) sədri Pənəh Hüseyn bu mövzuda danışıqdan bildirdi ki, proporsional seçki sisteminin bərpa olunmasından hakimiyyətin çəkinməsinin bir sıra səbəbləri var: "Proporsional seçki sisteminin ləğv edilməsinə səbəb olan məsələlər yenə də gündəmdə qalır. Çünki həqiqi çoxpartiyalı cəmiyyətin formalaşması çağdaş demokratiyanın əsas tendensiyasıdır. Bu da siyasi partiyaların inkişafını tələb edir. Siyasi partiyaların da inkişafı üçün onların seçkilərdə iştirakına əlverişli şəraitin yaradılması çox önəmlidir. Ona görə də çoxpartiyalı plüralist cəmiyyət və bunun da vəzkeçilməz atributu olaraq inkişaf etmiş siyasi partiyaların mövcudluğu avtoritar hakimiyyət üçün problemlər yaradır. Proporsional seçki sisteminin bərpasına getməmək Azərbaycan iqtidarının təbiətindən irəli gələn məsələdir. İqtidar düşürgəsindən ara-sıra proporsional seçki sisteminin bərpasının vacibliyi fikirlərinin səslənməsi, lakin məsələnin həllini tapmaması da bunun əlavə bir sübutudur. Hakimiyyət həqiqi çoxpartiyalı siyasi

radılması çox önəmlidir. Ona görə də çoxpartiyalı plüralist cəmiyyət və bunun da vəzkeçilməz atributu olaraq inkişaf etmiş siyasi partiyaların mövcudluğu avtoritar hakimiyyət üçün problemlər yaradır. Proporsional seçki sisteminin bərpasına getməmək Azərbaycan iqtidarının təbiətindən irəli gələn məsələdir. İqtidar düşürgəsindən ara-sıra proporsional seçki sisteminin bərpasının vacibliyi fikirlərinin səslənməsi, lakin məsələnin həllini tapmaması da bunun əlavə bir sübutudur. Hakimiyyət həqiqi çoxpartiyalı siyasi

Müxalifət referendum məsələsini gündəmə gətirir

Proporsional seçki sisteminin bərpasına nail olunması üçün bir sıra addımlar atılacaq

sistemə hazır deyil və bunu özü üçün təhlükə hesab edir. Azərbaycanda həqiqətən ciddi demokratik müxalifət var, cəmiyyətin də demokratik potensialı mövcuddur. Hakimiyyət də bunu nəzərə alaraq siyasi partiyaların güclənməsinə təkən verən proporsional seçki sistemini bərpa etməyə risk eləmir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan iqtidarı islahatlara meyilli deyil. Xüsusən siyasi islahatlara getmək istəmir. Proporsional seçki sisteminin bərpası da siyasi islahatlara aiddir".

P.Hüseyn onu da dedi ki, proporsional seçki sisteminin ləğvi Azərbaycanda siyasi partiyaların inkişafına çox böyük zərbələr vurub. Siyasi partiyalar seçkilərdə məhz proporsional qaydada iştirak etməlidirlər. Ancaq Azərbaycanda partiyalar bundan məhrumdurlar: "Partiyaların

indiki durumunda proporsional seçki sisteminin ləğvinin ciddi rolu var. Azərbaycan Milli Məclisində fraksiyaların yoxluğunda da bunun təsiri var. Proporsional seçki sisteminin bərpa olunmaması ölkədə siyasi rəqabətin aradan qaldırılmasına yönəldilib. Mövcud mojaritar seçki sistemi normal siyasi rəqabətə şərait yaratmır. Proporsional seçki sisteminin tətbiqi həm də ölkədə azad, ədalətli seçki ənənələrinin formalaşmasına yardım etməlidir. Ölkədə siyasi partiyaların rolunun zəifləməsi əslində hakim Yeni Azərbaycan Partiyasına da aiddir. YAP demokratik cəmiyyətlərdə olan partiya anlayışına uyğun gəlmir. Dediğim odur ki, proporsional seçki sisteminin yoxluğu YAP-ın özünün də bir partiya kimi formalaşması üçün ciddi əngəldir".

"Bəs hakimiyyətin yaxın dövrlərdə proporsional seçki sistemini bərpası istiqamətində addım atacağı gözləniləndirmi" sualına isə P.Hüseyn belə cavab verdi: "Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzinin bərpası üçün imza toplamaq kampaniyasına başlamaqdır. Yəni bu tədbir ciddi bir işin başlanğıcıdır. Biz bir ay gözləyib sonra imza toplamaq kampaniyasına başlamaq istəyirik. Qanun bunu qadağan eləmir.

Proporsional seçki sisteminin bərpası üçün referendumla gedilməsi mümkün olan məsələdir. Hakimiyyətin buna gedəcəyinin ən azı nəzəri mümkünlüyünü istisna eləmirəm. Ən asan yol ondan ibarətdir ki, prezident və Milli Məclis belə bir qərar qəbul edərdi. Nəzərə almaq lazımdır ki, bu məsələdə cəmiyyətdə, siyasi təsisatlarda konsensus var".

□ Etibar SEYİDAĞA

"Bakıya qarşı dözümlülüyü tükənir"

Ərəstun Orclu: "Bu, Britaniyadan Azərbaycan hakimiyyətinə dəstək verməmək çağırışıdır"

"Azərbaycanla Böyük Britaniya arasında çox sıx əlaqələr var. Yəni əvvəllər hakimiyyətin Avropada ən yaxın müttəfiqi Fransa idisə, indi Böyük Britaniyadır. Bu da təbii, çünki ortada enerji əməkdaşlığı var. Bu isə siyasi münasibətlərin də yaxınlaşmasına şərait və zəmin yaradır. Görünür, buna görə Britaniya hökumətindən xahiş olunur ki, Azərbaycanın demokratikləşməsində, onun yenilənməsində yardımçı olsunlar".

Bunu **"Şərq-Qərb" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Ərəstun Orclu** Avropa Şurasının baş katibi Torbyorn Yaqlandı Britaniyada çıxan "The Guardian" qəzetində Azərbaycanda insan haqlarının vəziyyətinə dair müəllif məqaləsi ilə çıxış etməsini şərh edərkən bildirdi. Ə.Orclu məqalədə Mühafizəkarlar Partiyasına müraciət edilməsinə diqqət çəkərək dedi ki, burada bir sətirlə mənə var və bu mənə müxtəlif cür yozula bilər: "Fikrimcə, bu, Britaniyadan Azərbaycan hakimiyyətinə dəstək verməmək çağırışıdır. Yaxud Azərbaycan hakimiyyətinə təsir edərək bir qə-

dər daxili siyasətini dəyişməyi tövsiyə etməkdən söhbət gedir. Amma nəzərə alsaq ki, ümumiyyətlə, Azərbaycanın xarici siyasətində ciddi uğursuzluqlar başlayıb, mənəcə, həmin o məqalədəki müraciətə bu kontekstdən baxmaq lazımdır. Ki, Azərbaycan artıq təhlükəli bir mərhələyə, beynəlxalq təcrid vəziyyətinə, yaxud deyərdim, beynəlxalq təzyiqlərin güclənməsi mərhələsinə keçib. Bu, istənilən halda təhlükəli tendensiyadır".

Avropa Şurasının Azərbaycana qarşı kifayət qədər təzyiqlər olduğu, ancaq illərdə Bakıya dözümlülük nümayiş etdirdiyi

halda qurumun baş katibinin köməyə Böyük Britaniyanı çağırması nə anlamı kəsb edir? **Ə.Orclu: "Ümumiyyətlə, Avropa Şurasının Azərbaycana, Azərbaycan hakimiyyətinə münasibəti, ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının durumu ilə bağlı dözümlü münasibəti həmişə hamımızın tənqid hədəfində olub. Amma nəzərə almamışıq ki, bu, Qərbin Azərbaycana yönəlmiş ümumi siyasətinin tərkib hissəsidir. Yəni eyni dözümlülüyü Avropa Birliyi, ABŞ da nümayiş etdirib. İndi Bakıya qarşı bu dözümlülüyün limitinin tükənməsi müşahidə olunur".**

Qeyd edək ki, Yaqlandı Azərbaycanı ünvanlı tənqidlərinə Prezident Administrasiyasının ictimai siyasi şöbə müdiri Əli Həsənov tərəfindən sət reaksiya verilib.

Xatırladaq ki, baş katib bir müddət öncə Azərbaycanda hökumət və vətəndaş

cəmiyyəti fəalları iştirakı ilə problemlə məbuslarla bağlı qrupun fəaliyyətini bərpa etməsini və prezident İlham Əliyevin sonuncu əfv sərəncamını müsbət qiymətləndirərək alqışlamışdı. Eyni zamanda o, adı siyasi məbuslar siyahısında keçən bir çox dustağın, o cümlədən REAL Hərəkatının lideri İlqar Məmmədovun azad edilməsinə çağırış etmişdi. Yaqlandı bəyanatında o da xatırladılırdı ki, problemlə məbuslarla bağlı birgə qrupun fəaliyyəti onunla prezident İlham Əliyev arasındakı razılaşma əsasında bərpa olunub. Elə isə nə baş verib ki, AŞ rəhbəri prezident Əliyevlə görüşdən sonra Azərbaycanı xüsusən hədəf seçərək tənqidi qeydlərini açıqlayıb?

Ə.Orclu hesab edir ki, Avropa Parlamentinin sət qətnaməsinin ardınca Avropa Şurası rəhbərliyindən tənqidi reaksiya gözlənilən idi: "Bu, Qərb siyasətinin növbəti bir tərkib elementidir. Ümumiyyətlə isə bir ölkə-

Ərəstun Orclu

yə başqa bir ölkənin dəyişməklə üçün edilən çağırış Azərbaycanı hörmətsizlikdir. O mənada demirəm ki, Avropa Şurasının baş katibi Azərbaycan dövlətinə və ya hökumətinə hörmətsizlik edib. Sadəcə, Azərbaycan hakimiyyəti bu hörmətsizliyi qazanıb. Əgər ölkədəki vətəndaş münasibətlərinə kənardan müdaxiləyə ehtiyac qaranırsa, bu, artıq ölkə üçün çox pisdir. Bu, o deməkdir ki, ölkə öz vətəndaşları ilə öz qanunları çərçivəsində sağlam münasibət qura bilmir. Ölkə dedikdə ilk növbədə ölkəyə məsul olan hakimiyyətdən söhbət gedir".

Politoloq bp-yə də Azərbaycanla əməkdaşlıq məsələlərinə yenidən baxmaq üçün çağırışların olmasına münasibət bildirdi: "bp iqtis-

sadi strukturdur, onun öz maraqları var. İnanmıram ki, bp Britaniya hökumətindən o dərəcədə asılıdır. Bu, transmilli, güclü bir korporasiyadır. Amma bp-yə də eyni çağırışlar olub. Ancaq bp-nin də Azərbaycanda maraqları tam təmin olunmayıb. Bunu da nəzərdən qaçırmayacaq. Bu şirkətlə Azərbaycan hökuməti arasında ziddiyyətli məqamlar az olmayıb. Yəni hər halda, bütün bu dolaşqı duruma yaxın zamanlarda xeyli dərəcədə aydınlıq gələcək. Amma bütün bu bəyanatlar, çağırışlar, məqalələr, çağırışlarda pozitiv ton görünür. Bunlarda tənqidi çalarlar daha çoxdur, şübhəsiz ki, bunun üçün də əsaslar var, heç nədən meydana çıxan məsələlər deyil".

□ Cavid TURAN

"Yağmur yağar, islanarsan, vay aman"

Samir SARI

Yaxşı ki, yağışlar dayandı, sular çəkildi, yollar qurdu. Yoxsa biz çox pəjmürdə halda qalacaqdıq, ara yerdə qulağımız da dəng olacaqdı. İlk dəfə "Bakıya yağış yaraşmır" deyən kişinin atasına rəhmət, yerində deyib, obyektiv, qərəzsiz, vicdanlı deyib.

Hərçənd Bakıya nəinki yağış, heç digər atmosfer çöküntüləri (qar, dolu, hətta qırov) də yaraşmır. Dərhal şəhərin yaraşığı pozulur.

Özünü fikirləşin, yağış yağmasaydı, yollar, küçələr gölməçəyə dönməseydi, qəzetimizə, saytımıza Binəqədidən şikayət gələrdimi? Gəlməzdi. Bizim reportyorlar da basa-basa gedib ziğ-zımırtaq, liğ-lehmə dolu küçələrdən reportaj hazırlayırdılarmı? Hazırlamazdılar.

Amma iş belə oldu: yağış bərk yağdı, problemlər üzə çıxdı, xalq etiraza qalxdı, qəzetçilər yazdı. İndi bilmirəm o yollar düzəldiblər, ya yox, amma fakt budur ki, biz "zəhmətkeş məktublarnın" və qınayıcı elektron mesajların yağış altına düşmüşük. Qınaq dolu kimi gəlir.

Niyə? Ona görə ki, Binəqədidə gedən tikinti-quruculuq, abadlıq işlərini görmürük, evəzində belə-belə neqativ yazılar yazırıq. Dünən reportyorumuz qınayan şərhəyazanlardan birinə yazmışam ki, xanım, bəs o gölməçə, palçıq dolu küçələrdən çəkilən iki yüz kilo şəkli neyləyək.

Yeni prinsipçə, o şəkilləri saytda, qəzetdə verib, altına aşağıdakı kimi şəkillətlər yazmaq mümkündür: "Binəqədidə küçələr abadlaşdırılır"; "Rayonda "Təmiz Binəqədi" layihəsi vüsət alır"; "İcra Hakimiyyəti tikinti-quruculuq və abadlıq işlərini davam etdirir".

Bəli, diskinə qədər gölməçəyə girmiş avtobusu, digər maşınları nümayiş etdirən, şalvarının balağını əlinə yığıb sünnətli uşaq kimi yeriyyə-yeriyyə yolu keçməyə çalışan kişiləri göstərən şəkilləri dərc edərək, altına bu cür tərifli sözlər yazmaq olar. Amma oxucu adama nə deyər? Zətən, hər gün hansısa başlıq üstündə danlanırıq. Yazırlar ki, bu nə başlıqdır vermisiz, başqa başlıq tapa bilmirdinizmi...

İndinin oxucusu çox həssasdır, oxumaq istədiyi yazını özü yazıb göndərər, görmək istədiyi fonu özü çəkib yollayır. Hünərin var, onun yazısını, fotosunu təhrif et. Şərh yazıb biabır eləyər səni, sosial şəbəkələrdə hoydu-hoyduya götürürdün, ən azı belinə "iqtidara işləyən satqınlar" damğası vurur, heç baxmaz da ki, yeni damğa vurmağa yer yoxdur.

Ona görə də yağışların səngiməsi Binəqədinin və digər selbasar rayonların İH aparatlarından çox bizə sərf elədi.

Hələ o gün yağışın başqa bir fəsadını gördük - birbaşa iş otağımızda. Reportaja göndərdiyimiz, adının çəkilməsini istəməyən, ancaq türkdillilə xalqlardan birinin oğlu olduğu zaman bəlli olan əməkdaşımız lehmanın içində, gileylənə-gileylənə girdi içəri. Məlum oldu ki, yolun qırağıyla gedərkən bir avtomobil küçədəki palçıqlı suyu onun üstünə sıçradıb və onun çığirtısına baxmayaraq ötüb gedib. Bununla belə, həmin avtomobil uzağa gedə bilməyib, Murad Köhnəqalanın sözü olmasın, üçüsqda dayanıb və əməkdaşımız özünü ona yetirib, şüşəsini döyüb ki, niyə belə sürdün, niyə üstümü batdırdın. Heç demə, vətəndaşın üst-başını becərən sürücü gənc bir xanım imiş.

Xarici film olsaydı, bu yerdə əməkdaşımızla həmin gənc xanım arasında elektriklənmə baş verər, duyğusal münasibətlər yaranardı. Amma əməkdaşımız çox hirsli olub, xanım da deyib ki, nə var burda, bir az üstün batıb, quruyacaq, çırpacaq, gedəcək. Və o öz xətakar avtomobilini sürərək uzaqlaşdı.

Biz əməkdaşımıza dəstək verdik, dedik, bəy, yaxşı qurtarmısın, birdən qızın yanında qardaşı, atası, sevgilisi olaydı, canını hara qoyardın. Vallahi, dedik, düşərdi həmin kişi aşağı, müşayiət etdiyi xanımın pəncərəsinə döydüyünə görə səni şillələyib salardı lehmanın içinə, iki metr o tərəfə, iki metr də bu tərəfə sürüyərdi, bir santim palçıqsız yer qalmazdı.

Bu variant əməkdaşımızın ağılına batdı. Növbəti yağışlarda o, yolda üstünə palçıqlı su sıçradan avtomobilin salona baxaraq, operativ şəraiti dəyərləndirəndən sonra hirsələnəcək.

P.S. Hazırda müəllif müğənni Ahmet Kayanın "Yağmur yağar, islanarsan, vay aman" adlı şarkısını elektron poçtla Binəqədi rayon İH aparatına göndərməyi düşünür.

Milli Şura Bakıda keçirməyi planlaşdırdığı 10 noyabr mitinqinə hazırlaşır. Milli Şuranın sədri, professor Cəmil Həsəni mitinqlə bağlı "Azadlıq" a müsahibəsində hazırlıq işlərinin gedişindən danışdı. O bildirib ki, noyabrın 5-də Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzində 10 noyabr mitinqinə hazırlığın gedişi müzakirə edilib.

C.Həsəninin sözlərinə görə, Milli Şuranın mitinqində iştirak etmək arzusunda olanlar çoxdur və aksiyanın çoxminli olacağı gözlənilir: "Bildiyiniz kimi, siyasi məhbus məsələsi və insan haqlarının vəziyyəti çox böhranlı həddə çatıb. Bu gün onların sayı 100-dən çoxdur. Hətta antidemokratik rejimlər kimi uzun müddət dünyanın hədəfində olan nə Belarusda, nə də Rusiyada belə vəziyyət var. Bu durum ölkəmizin adına, onun demokratik ənənələrinə ləkədir. Ona görə də məqsəd və məramımız siyasi məhbusları, vicdan məhbuslarını müdafiə etmək, onlara dəstək verməkdir. İnsan hüquqları ilə bağlı ölkəmizdə yaranmış ağır durumu diqqət mərkəzinə gətirmək, ictimaiyyətin diqqətini buna cəlb etmək, demokratik dəyişiklik istəyimizi, Avrointegrasiya arzumuzu ifadə etmək mitinqin başlıca qayəsi olacaq. Bütün bunlar Azərbaycan xalqının böyük bir hissəsinin istək və arzusudur. Mitinqə hazırlığın çıxış nöqtəsini də məhz bu ideyalar təşkil edir. Əslində mətbuatda, saytlarda, sosial şəbəkələrdə mitinqi zəruri edən səbəblər haqqında çox maraqlı müzakirələr gedir və bu müzakirələr özü də mitinqin çoxminli olacağına bir təminatdır".

C.Həsəni onu da bildirib ki, mitinqlə bağlı cəmiyyəti, mətbuatı və hətta müxtəlif dairələri maraqlandıran sualların böyük bir hissəsini Koordinasiya Mərkəzinin

Cəmil Həsəni Milli Şuranın mitinq hazırlığından danışdı

Müsavatın Məclis üzvü isə bu aksiyanın Əli Kərimliyə xidmət etdiyini dedi

Cəmil Həsəni

Mustafa Hacıbəyli

toplantısında müzakirə ediblər və bütün bu məsələlərə münasibətdə Milli Şuranın mövqeyi müəyyənləşdirilib: "Biz ötən dəfə, oktyabr ayının 12-də olduğu kimi 10 noyabr mitinqini də Milli Şuranın dinc, dünyəvi, çağdaş dünya dəyərlərinə uyğun mitinq kimi keçirməyə qərar vermişik. Koordinasiya Mərkəzinin toplantısında, ayrı-ayrı partiya və siyasi qurumlara xüsusi dəvət göndərilməsi məqsəduyğun sayılmayıb. Kim özünü siyasi məhbusların müdafiəsində görmək istəyirsə, siyasi mülhizələrlə həbs edilmiş insanlara dəstək vermək istəyirsə, buyursun gəlsin, öz vətəndaş mövqeyini ifadə etsin. Milli Şura olaraq biz siyasi, dini, milli və etnik

mənsubiyyətdən asılı olmayaraq bütün siyasi məhbusları müdafiə edirik".

Milli Şuranın 12 oktyabr mitinqinə qatılan Müsavat Partiyasının Məclisinin üzvü Mustafa Hacıbəyli isə APA-ya deyib ki, Milli Şuranın təşkil etdiyi mitinqin nə məhbuslara, nə də demokratik düşərgəyə aidiyyəti var. Onun sözlərinə görə, AXCP sədri Əli Kərimlini yalnız şəxsi ambisiyaları maraqlandırır. Milli Şuranın yeganə müxalifət qüvvəsi olduğunu sübut etmək istəyirlər.

M.Hacıbəyli bildirib ki, bir müddət əvvəl Müsavatın da təmsil olunduğu Siyasi Məhbusların Hüquq-Müdafiə Mərkəzi mitinq keçirmək istəsə də, Milli Şura rəh-

bərliyi bu təklifə qarşı çıxıb: "Biz bu barədə təkliflə çıxış edəndə, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədri Əli Kərimli və tərəfdarları buna qarşı çıxaraq, hələ mühtin yetişmədiyini, vaxtının çatmadığını demişdilər. Amma indi mitinq keçirmək istəyirlər".

M.Hacıbəyli C.Həsəni də itiham edərək, onun Ə.Kərimlinin diktəsi ilə hərəkət etdiyini vurğulayıb: "Mən Milli Şuranın sədri Cəmil Həsəninin mövqeyinə təəcüb edirəm. Müsavat Partiyası o vaxt Milli Şuranın tərkibində, ümumi maraqlar naminə Cəmil Həsəninin namizədliyini irəli sürdü. İsa Qəmbər prezidentliyə namizədliyini geri götürərək, Cəmil Həsəni dəstəkləmişdi. Amma təsəvvür edin ki, Cəmil Həsəni Əli Kərimlinin qorxusundan Milli Şuranın mitinqində bizə, İsa Qəmbərə salam vermədi. Görünür, o, Əli Kərimlidən çəkdiyini üçün belə addım atdı. Bu, Cəmil Həsəniyə yaraşmayan hərəkətdir".

Qeyd edək ki, Müsavat Partiyasının Divanı Milli Şuranın 10 noyabr mitinqində iştirak məsələsində partiya üzvlərinə sərbəstlik verib. M.Hacıbəylinin sərt açıqlamasından isə belə görünür ki, müsavatçılar, deyəsən, bu mitinqə qatılmayacaqlar.

□ E.SEYİDAĞA

Rayon müxalifətçiləri bələdiyyələrə namizədliklərini verəcəklərmi?

Dekabrın 23-də Azərbaycanda bələdiyyə seçkiləri keçiriləcək. Bələdiyyə seçkiləri üçün seçki bülletenlərinin hazırlanması dekabrın 13-dək başa çatdırılmalıdır. 2015-ci il yanvar ayının 17-nə qədər isə seçkilərinin nəticələrinin elan edilməsi başa çatmalıdır. Bələdiyyə seçkilərində təşviqat kampaniyası seçkilərə 23 gün qalmış başlayacaq. Seçkilər 1607 bələdiyyəni əhatə edəcək. Maraqlıdır, rayon müxalifətçilərindən bələdiyyə seçkilərinə namizədliyini verənlər olacaqmı?

Müsavat Partiyasının Bərdə rayon təşkilatının sədri Müsafir Cəmilli bələdiyyə seçkilərinin heç kimin marağında olmadığını dedi: "Rayonda kimlər bələdiyyəyə seçiləcək çoxdan məlumdur. Ona görə də seçkilərdə iştirak etməyin heç bir mənası yoxdur. Bələdiyyələri elə bir günə qoyublar ki, heç kimin marağında deyil. Kimi istəyirlərsə, o adamın da adını yazıb seçirlər. Hələ ki namizəd verməmişik. Ayın 22-nə kimi vaxtımız var. Sənədlərə baxdıqdan sonra namizədi fərdi qaydada və ya partiya adından verəcəyimizə qərar verəcəyik. Mən özüm bələdiyyənin üzvü idim. Ancaq istefa verdim. Yenidən qayıtmaq fikrim yoxdur".

Partiyaların yerlərdəki təmsilçiləri ədalətli seçki gözlənilir

Müsavat Partiyasının Qazax rayon təşkilatının sədri İlqar Mustafayev bələdiyyə seçkilərində insanların dəfələri təhqir edildiyini dedi: "Komissiyalarda siyasi partiyaların hər birinin bir nümayəndəsi təmsil olunmalıdır. Bələdiyyə seçkilərində müxalifətdən olan insanları dəfələrlə təhqir ediblər. Şəxsən mən sonuncu bələdiyyə seçkilərində 3 dəfə təhqir olunmuşam. Mən dəfələrlə demişəm ki, insanlardan pul alır və onları vəzifələrə təyin edirlər. Sonra da deyirlər ki, görürsünüz pul rol oynayır, si-

yasi partiyadan olmaq boş şeydir. Yəne də həmin üsuldan istifadə edirlər. Ancaq biz yenə öz namizədliklərimizi rayonlardan verəcəyik. Keçən bələdiyyə seçkilərində 20-yə yaxın üzvümüzün namizədliyini irəli sürdük. Onlardan 19-nun namizədliyini qeydə almadılar. Tək mən qeydə aldım və sonra da ləğv etdilər. Bu dəfə də eyni şey təkrar olunacaq".

Müsavatın Gədəbəy rayon təşkilatının sədri Şahin Ələkbərov isə seçkilərin ədalətli keçirilməsinə dair heç bir ümidlərinin ol-

madığını bildirdi: "Hələ ki, bu istiqamətdə güclü fəaliyyətimiz yoxdur. Ona görə də təzyiq etmirlər. Çalışacağıq ki, təşkilatdan 3 nəfərin namizədliyini verək. Hələlik 3 nəfər müəyyən etmişik. Amma ola bilər ki, əlavə namizədlərimiz də olsun. İnanmıram ki, hakimiyyət ədalətli seçki keçirsin. Heç bir ümidimiz yoxdur".

Partiyanın İsmayilli rayon təşkilatının sədri Vidadi Həmidli hələ bu istiqamətdə işə başlamadıqlarını dedi: "Müsavat Partiyasının İsmayilli rayon təşkilatından iki nəfərin namizədliyini verməyi düşünürük. Mən inanmıram ki, iki namizədimiz hansısa bələdiyyədə yer tutsun. Çünki hakimiyyət indidən kimin hansı dairedən bələdiyyə üzvü olacağını müəyyənləşdirib".

Partiyanın Gəncə təşkilatının sədri Oqtay Zeynallı bildirdi ki, müxalifət seçkilərə getməklə hakimiyyətin saxta seçkinə demokratik don geyindirə bilər: "Gəncə əhalisi bələdiyyə seçkiləri ilə heç maraqlanmır. Keçən bələdiyyə seçkilərində 19 nəfər namizəd vermişdik. Onlardan birini oğluna şər atmaqla, birini maşının altına adam atıb şər etməklə, digərini həyat yoldaşını işdən çıxarmaqla hədələdilər. Onlar da məcbur olub namizədliyini geri götürdü və cəmi 7 nəfər namizəd qaldı. Mənim özümə cəmi 6 səs yazmışdılar. Bu necə ola bilərdi ki, elə mənim evimin içindən 7 nəfər səs vermişdi. Mən dedim ki, bu qədər saxta-şərkarlıq olmaz. Mən əgər o seçkilərə vəsiqə alsaydım belə imtina edərdim. Bugünlərdə Məzahir Pənahov deyirdi ki, müxalifətdən namizədliyini irəli sürən yoxdur. Biz seçkilərə getməklə onların saxta seçkilərinə demokratik don geyindiririk".

□ Günel MANAFLI

Politoloq Zəfər Quliyev Ukraynadakı son durum, eləcə də Rusiyanın qonşu dövlətlərlə münasibətinin perspektivləri ilə bağlı "Yeni Müsavat"a müsahibə verib.

rayna bütün gücünü antiterror əməliyyatlarını davam etdirmək üçün səfərbər edəcək. Bu da Gürcüstanda olduğu kimi Moskva tanıdığı separatçı rejimləri müdafiə üçün firsət verəcək. Heç şübhəsiz, yaxın gələcəkdə Kreml Donetsk və

Düşünmürəm ki, Rusiya Ukraynaya açıq hücum etsə, Qərb hərbi maşını işə salaraq Ukraynaya yardım edəcək. Ola bilsin ki, Qərb bu halda Rusiyaya qarşı sanksiyaları bir qədər də sərtləşdirsin.

- *Ukraynanın xarici işlər na-*

var. Əgər Rusiya Ukrayna ilə yanaşı digər ölkələrə də müdaxilə etməyə çalışsa, xüsusən Qərbə doğru irəliləməyə can atsa, Moldovani, Baltikyanı respublikaları, Polşanı hədəf alsın üçüncü dünya savaşı başlaya bilər.

**Xalq razıdır,
ya narazı...**

Mahal İSMAYILOĞLU
mahal57@mail.ru

Əslində "xalq" sözünü necə gəldi işlədik. Gerçəkdə isə öz taleyi ilə bağlı məsələlərin həllində iştirak etməyən, sayanda və seçəndə yada düşməyən, bütün bunları görə-görə susan bir kütləni xalq adlandırmaq olmaz. 23 ildir ki, müstəqil dövlət qurmuşuq, amma bu illər ərzində bircə dəfə də olsun doğru-dürüst parlament, prezident seçkisi keçirilməyib. Əslində toplumun nədən razı, nədən narazı qaldığını ayırd etmək üçün yeganə yol da seçkidir. Amma seçilməyənlər daim əyləşdikləri kürsüdən söz düşəndə seçildiklərini dilə gətirirlər. Seçənlər isə üzündə kinayə, içində qəzəb gülürlər...

Biz öz taleyinə biganə toplum kimi seçmək haqqımızdan çoxdan, lap çoxdan imtina etmişik... Amma seçilmək istəyənlərin sayı da bu illər ərzində o qədər artıb... Hər seçkidə namizədliyini irəli sürən, təbliğat kompaniyası aparan, əhali ilə görüşlər keçirən kəslərin əzminə, inamına heyran qalmamaq olmur. Bu ölkədəki qaydaları da, deputat olmağın şərtlərini də yaxşı bilirlər, amma bir möcüzə baş verəyənin inananların sayında, sırasında seyrəlmə olmur... Əksinə, ən tanınmış bir alim bütün məsələləri ustalıqla aşan bir dəllala "uduzanda" zərəcə narahat olmur... Gülürük, deyirik ki, "o olmasın, bu olsun". Sanki sonsuz qədər elə beləcə davam edəcək...

Hansı millət vəkiliyin yaxasını silkələsən, üzünə dirənib "məni xalq seçib!" deyəcək. Axtarın, arayın, nə qədər çətin də olsa, bu cəhdinizdən usanmayın, bircə nəfər özü seçilən, xalqın səsini qazanan millət vəkili tapın və ona möhtəşəm bir abidə ucaldın və postamentinə də yazın: "Özü seçilən yeganə millət vəkili!"

Möcüzə sayıla biləcək başqa nəse varmı? Ağıllı, fərasətli, heç bir oliqarxın, iri çinli məmurun qohumu, tanış olmayan bir kəsin icra başçısı təyin edildiyini eşitsəniz, bunu da müstəqillik dövrünün möcüzəsi sayın... Kimsə məhz öz qabiliyyətinə görə icra başçısı təyin edilə, onda inanın ki, hakimiyyətin üzü qara camaata tərəf döndür...

Bu ölkədə kim vəzifəyə təyin edilirsə, bir az sonra analoqu olmayan uğurlara imza atır. Məhz bu səbəbdən də ölkəmizin analoqu yoxdur. Siz ikinci bir ölkə göstərə bilərsiniz ki, on ildə təkcə yolların təmir-tikintisinə 9 milyard manat xərc çəkilsin. Sözün düzü, bu dünyada mövcud olan meyarlarla ölçsək, bu pula 4500 kilometr uzunluğunda əla yol çəkmək olardı. Azərbaycanda isə heç bütün yolların cəmi bu qədər eləmir... Hələ üstəlik də ölkənin ən böyük problemi yenə də yolsuzluqdur.

6 ildir ki, məşhur Dərnəgül yolu (Ziya Bünyadov prospekti) təmir edilir. Rəqəm səhirdir, nədirsə, elə yolun təmir olunan hissəsinin uzunluğu da 6 kilometrdir. Deyirlər, 6 rəqəmləri sıralananda şeytanın adı ehtiva olunur. Hə elə bu yol da, şeytan əməlinə dönüb... 6 ildir ki, onun yaratdığı müsibət bitib-tükənir... İndi tələm-tələsik, Olimpiya oyunlarına görə yolun təmirini yekunlaşdırmaq istəyirlər. Sonra yenə 6 il bağlayıb təmir edəcəklər...

Yaxşı-yaxşı diqqət yetirin, Bakının hansı küçəsindən keçsəniz, hansı körpünün altında dayansanız, Bakının məli Hacıbala müəllimin sonsuz sevgisi və qayğısı ilə qarşılaşacaqsınız... İlahi! Bu insan Bakı sakinlərini nə qədər sevirmiş! Asfalt örtüyü təzələnen küçəyə baxıb, ona görə qürur hissi keçiririk, öz mərimizlə fəxr edirik... Ən gec bir aydan sonra o yolu təzədən qazırlar, altını-üstünə çevirirlər, sən demə, bizə olan böyük sevgisi və qayğısı bu insana rahatlıq vermirmiş... Bu dəfə su borularını dəyişirmişlər... Onun bizə olan məhəbbəti az qala Xəzər dənizi boydadır... Gələn il də kanalizasiya xətlərini yeniləyəcəklər...

Kim nə deyir-desin, bizim bu dünyada tay-bərabərimiz yoxdur... Nədən ki, müəllimi, həkimi 150-200 manata möhtac qalan ölkə böyük səxavətlə Avropa Oyunlarına nə az, nə çox 5 milyard manat xərcləyir. İlahi, o pula bu ölkədəki evsizlərə ev tikilsə, 150 manata yaşamağa məhkum olunan həkimə maaş kimi verilsə idi, bəyem böyük günahını olardı?

Arayıb-axtarsan, heç bu dünyada bizim müxalifətin də oxşarı yoxdur. Dünyanın hər yerində seçkidə uduzan partiyaların lideri istefa verir, yeni adamlar yeni qələbələrə köklənirlər... Bizim ölkədə isə istisnasız olaraq, daim məğlub olanlar da əvəz olunmaz və dahi sayılırlar. Heç nə dəyişmir, müxalifət də, iqtidar da durduğu dairedən ayağını kənara qoymur...

Toplum əmin-amanlıq içində yaşayır. Heç razılarla narazılar arasında bölücü xətt də yoxdur...

"Rusiya təhlükəsi sovuşmayıb"

Zəfər Quliyev: "Kreml Minsk danışıqlarına vaxt qazanmaq üçün getdi"

- Zəfər bəy, Donetsk və Luqansk separatçılarının 2 noyabr seçkisindən sonra Ukraynada durum daha da kəskinləşir. Sizcə, Kreml Krimda olduğu kimi bu əraziləri də özünə birləşdirə biləcəkmi, yoxsa aktiv hərbi əməliyyatlar prosesə mane olacaq?

- Sentyabr ayında Minsk prosesi başlayanda həm Qərb, həm də Ukrayna hesab edirdi ki, Moskva artıq işğalçı siyasətindən müəyyən qədər geri çəkilmək qərarındadır. Ancaq Putinin siyasətinə bələd olan biri kimi mən bu optimizmə böyük şübhə ilə yanaşırdım. Hadisələrin gedişi Kremlin aqressiv imperialist siyasətindən geri çəkilmək fikrində olmadığını göstərdi. Minsk danışıqlarına Rusiya vaxt qazanmaq üçün getdi. Bu addımı ilə Moskva 2 noyabr seçkilərini gündəmə gətirməyi, "xalq respublikaları"ni tərəf kimi qəbul etməyi başardı. Fikir verirsinizsə, artıq Rusiya birmənalı olaraq "xalq respublikaları"nın adından danışır. Burada daha bir məsələ var. İyundan sentyabra qədər davam edən şiddətli döyüşlər təkcə Ukrayna ordusunu zəiflətmədi. Rusiyanın rəhbərlik etdiyi qüvvələr də çox zəiflədilər. Donetskə və Luqanskda ərazilərin bir çox hissəsini Ukrayna ordusu geri ala bildi, Ukrayna-Rusiya sərhədinin bir hissəsinə nəzarət yenidən Ukraynaya keçdi. Ukrayna bir qədər də dirənmiş göstərə bilsəydi, Rusiya təşəbbüsü itirəcəkdi. Bu baxımdan həmin fasilə daha çox Rusiyaya lazımdı. Rusiya həmin fasilədə əraziyə xeyli silah-sursat, hərbi texnika, canlı qüvvə göndərdi. Ukraynaya isə həmin zaman kəsiyi parlament seçkisini keçirmək üçün vacib idi. Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov brifinqdə deyib ki, biz Ali Radaya seçkini tanıdığımız kimi Luqansk və Donetskə keçirilən seçkiləri də tanıyacağıq. Məncə, bundan sonra həm Ukrayna, həm də yaxın coğrafiya ölkələri üçün daha təhlükəli bir dönmə başlayır.

- **Bu təhlükə hansı formada ola bilər?**

- Krimi işğal edərkən Moskva o qədər güc işlətməmişdi. Rusiya daha çox tarixi faktlara əsaslanaraq Krimin Ukraynaya əsassız verilməsinə istinad edirdi. Son dövrə qədər Moskva iddia edirdi ki, o prosesdə birbaşa iştirak etmir, tərəf deyil, baş verənlər yalnız Ukraynanın daxilində gedən vətəndəş qarşıdurmasıdır. Ancaq indi təhlükə ondan ibarətdir ki, Rusiya xeyli sayda qoşunlarını Ukrayna sərhədinə çəkib. İndiki durum Krimdən çox, Abxaziya, Osetiya variantlarına oxşayır. Rəsmi Kiyev Rusiya ilə sona qədər mübarizə aparacağı məhkumdur. Uk-

"Yaxın gələcəkdə Kreml Donetsk və Luqanskın qondarma hakimiyyətlərinin dəvəti ilə əraziyə qoşun yeridəcək"

Luqanskın qondarma hakimiyyətlərinin dəvəti ilə əraziyə qoşun yeridəcək. Təhlükə ondan ibarətdir ki, bundan sonra Rusiyanın açıq formada əraziyə daxil olmasına imkan yaranır - Rusiya ilə Ukrayna arasında böyük bir cəbhə açılması son dərəcə real görünür.

- **Bu durum Azərbaycan üçün hansı təhlükələr yarada bilər?**

- Azərbaycanın oxşar Qarabağ problemi var. Rəsmi səviyyədə açıq formada deyilməsə də dünya bilir ki, Qarabağ məsələsinin arxasında dayanan, Ermənistanı silahlandıraraq, Azərbaycan torpaqlarının işğalına şərait yaradan, buna yardım edən məhz Rusiyadır. Əgər Rusiya Ukraynanı parçalamağa gedərək qondarma bir "novorossiya respublikası" yaradasa, bu, istər-istəməz Azərbaycana, Moldovaya, Gürcüstanla təhlükəni 10 qat artıracaq. Moskva bununla dünyaya göstərəcək ki, o, heç bir beynəlxalq öhdəliyə əməl etməkdə deyil, öz siyasətini həyata keçirmək üçün dünya ilə üz-üzə dayanmaqdan ehtiyatlanmır. Bu isə o deməkdir ki, bir gün Qarabağ məsələsində yenidən gərginlik yaşansa, savaş ehtimalı gündəmə gələrsə, artıq nə Avropa İttifaqına, nə Qərb ölkələrinə təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün müraciətin önəmi qalmayacaq. Ukrayna çox ümid etsə də Qərbdən həmin köməyi ala bilmədi. Düzü, Qərb Rusiyaya güclü sanksiyalar tətbiq edir. Ancaq sanksiyaların təsiri uzun müddətdən sonra bilinəcək.

ziriinin müavini Sergey Lavrovun qondarma seçkiləri tanınması haqqında açıqlamasından sonra artıq belə bir çağırış edib. Siz Qərbin Ukraynanın arxasından çəkilməsinin səbəblərini nə ilə izah edirsiniz?

- Əslində Qərb də çox ciddi seçim qarşısındadır. Qərb anlayır ki, Rusiya kimi nüvə silahı olan bir ölkə ilə açıq qarşıdurma dünyanın təhlükəsizliyi üçün böyük təhiddir. Bu yaxınlarda Rusiya nüvə silahını yenidən sınaqdan keçirdi. Bu bütün dünyaya açıq psixoloji basqıdır. Rusiya son aylar durmadan hərbi təlimlər keçirir, öz hərbi gücünü dünyaya göstərir. Bu il Rusiya hərbi təlim məsələsində rekord səviyyəyə çatıb. Həm Avropa Birliyinə, həm ABŞ-a çox yaxşı bəllidir ki, Rusiya ilə mübarizənin iki variantı var. Ya diplomatik və iqtisadi təcrid, ya da savaş. Birinci variantla nəticə əldə etmək son dərəcə çətinidir. Çünki proses həddən artıq zaman apara bilər. İqtisadi sanksiyalar nəticə verməyə başlayandan sonra Rusiyada vətəndəş etirazları artmalıdır, hökumət hansısa addımlarla itkiləri kompensasiya etməyə çalışmalıdır, bu baş tutmasa, Rusiya siyasətini dəyişməyə məcbur ediləcəkdir. Duruma dərhal təsir edəcək addım isə təbii, hərbi yoldur. Ancaq bu, üçüncü dünya savaşının başlanması deməkdir. Belə bir global savaş çox ağır nəticələrə səbəb ola bilər. Ona görə də Qərb bu variantdan maksimal dərəcədə çəkinir. Ancaq burada qırmızı bir xətt

- **Sizcə, Kreml buna gedərmi?**

- Rusiya üçün də çətin qərardır. Kreml hər nə qədər avantürüst siyasət aparsa belə çalışır ki, üçüncü dünya savaşından və global qarşıdurmadan yayınsın. Rusiya bilir ki, indiki siyasətini yüksələn xətlə davam etdirsə, Qərb sanksiyalarını sərtləşdirəcək. Bu cür münaqişələrin daha bir mənfəti tərəfi var - onu başlatmaq asan olsa da, dayandırmaq son dərəcə çətinidir. Bir çox avtoritar və diktator ölkəsi kimi Rusiyada da hərbi kompleksini işə salmaq son dərəcə çətinidir. İşə düşəndən, həmin məşin işğal istiqamətində sürətlə işləyəndən sonra onu dayandırmaq adı bir əmrlə mümkün olmur. Bu əmr daxilə bir çevrilişə gətirə bilər. Hətta Putindən daha aqressiv general hakimiyyətə gələ bilər, hakimiyyət xuntanın əlinə keçər. Putin bu səbəbdən işə saldığı maşını dayandırmaq istəmir. İstəsə belə bunu etmək o qədər də asan deyil. Bu səbəbdən mən yaxın gələcəyə o qədər də optimist nəzərlərlə baxmaqda çətinlik çəkirim. Düşünürəm ki, Qərbin tətbiq etdiyi sanksiyalar Rusiyanı zəiflədə, nə qədər Ukraynanı, eləcə də qərbyönlü siyasət aparan GUAM ölkələrini də ciddi təhlükə gözləyir. Konkret Azərbaycana gəldikdə, hələlik rəsmi Bakı buna heç bir səbəb, bəhanə verməməyə çalışır. Azərbaycan bu cür siyasətə müəyyən dönmə üçün təhlükədən yayına bilər. Ancaq biz onu da bilir ki, Rusiya rəsmi Bakıya basqılarını bir an belə dayandırmır, daim Bakıdan nələrsə qoparmağa cəhd edir. Sonrakı proses Ukraynada hərbi əməliyyatların nəticəsindən, ümumiyyətlə proseslərin gedişindən asılı olacaq. Rusiya bu gün Azərbaycandan gəlosiyası baxımdan, eləcə də enerji siyasəti məsələsində Qərbdən gətirdikə uzaqlaşaraq ona yaxınlaşmağı tələb edir. Məsələ ultimativ şəkildə qoyulmasa da, gündəmdə Avrasiya İttifaqı məsələsi var. Azərbaycan vaxt qazanır, yaxşı maneərlər edir, Rusiyaya "yox" demir, digər sahələrdə Rusiya ilə əməkdaşlığı gücləndirir. Bir məsələ var ki, bütün bunlar uzun müddət davam edə bilməz. Rusiya Ukraynada istədiyinə nail olsa, Putin rejimi dünyanın basqısına tab gətirə bilsə, Azərbaycan, Moldova, Gürcüstan qarşısında da bu tələblər qoyulacaq. Bu, hələlik potensial təhlükələrdir. Azərbaycan üçün yaxın aylarda Rusiya təhlükəsinin olduğunu söyləmək olmaz. Ancaq biz hazır olmalıyıq. Çünki çox çətin və təhlükəli dövrdə yaşayırıq. Bu təhlükə hələlik sovuşmayıb.

□ **Aygün MURADXANLI**

Oyun stadionda olur

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Dövlət başçısı bu yaxında Parisdə səfərdə olanda Fransa prezidenti ona qanunsuz həbs edilən Leyla Yunusun məsələsini xatırlatmışdı. Xəbərlərdə deyilirdi ki, İlham Əliyev bu məsələ ilə maraqlanacağını bildirib.

Artıq necə maraqlandığı ortadadır: Cavad Cavadlinın arıyca Leyla Yunusun ikinci vəkili Xalid Bağirov da müdafiədən uzaqlaşdırılıb. Özü də bu proses yetərinə qanunauyğun şəkildə aparılır. Heç vəkili özünün xəbəri olmur. Bir gün zindana, müdafiə elədiyi şəxsə görüşə gəndə qapıdakı ferraş deyir yox ol burdan, səni baş prokuror müdafiədən kənar edibdir.

Qəşəng, səmimi vəziyyətdir. Mən yuxarıda "qanunauyğun" yazarkən elə bunu nəzərdə tuturdum. Totalitar, repressiv rejim şəraitində yaşayırsansa gerek bütün maskaları, pərdələri çıxarıb atasan, camaat da sənin əsl simanı görsün, oyun oynamadığını anlasın. Yoxsa bir də görürsən hədlərini aşıb icra hakiminin "Hammer"ini yandırır. Hər bir hərəkət rejimin daxili qanunlarına uyğun olmalıdır.

Sözləşmə, hazırda bizim 2 yazıq soydaşımızı da Dağlıq Qarabağdakı separatçılar tutub qurama məhkəmə eləyirlər. Bizə sərhədin, cəbhə xəttinin heç bir üzündə dinclik yoxdur, biləsiniz. Sadəcə, bu erməni məhkəməsinə görə özünə əl qatan bəzi vətəndaşlarımız mənə gül-məli gəldi. O şəxslər ki, Bakıdakı qeyri-qanuni məhkəmələrə bir dəfə getməzlər, etiraz eləməzlər, onlar deyirdilər gedib Xankəndində soydaşlarımızı müdafiə edə bilərlər. Hətta guya Bakıdan rejimin təzyiqi ilə Avropaya qaçanlardan da bu "urapatriotik" aksiyaya qoşulanlar var idi, güclü qabaqları aldıq, yoxsa Qukasyanın özünü tutub getirmişdilər, yalan olmasın. Həmişə belə anlarda dahi klassikimizdən sitat yerinə düşür: "Həyə, lotusan, mən ölüm əl ver!"

İndi bunun özü də qəribə haldır ki, məmləkətin bir yerində (Bakıda) səmimiyyət hökm sürməyə başladığı anda o biri yerində (Qarabağda) qeyri-səmimiyyət baş alıb gedir. O mənada yazıram ki, Qarabağdakı erməni vətəndaşlarımız qabaqlar tutduqları adamları vurub öldürdülər, ən yaxşı halda generalın həyatında əsir kimi işlədib, xəstə kökə salıb qaytarırdılar. Biz də bilirdik söhbət nədən gedir. Məndən demək, bu demokratiya, məhkəmə-zad qurmağın axırı ermənilər üçün yaxşı olmayacaqdır. Xalq ayağa qalxıb Qukasyanın Tuğdakı villasını yandıracaqdır.

Bakıdakı səmimi avtoritar mühiti davam etdirmək lazımdır. Demirəm ki, mütləq Putin kimi dolları-zadı qadağan edək, sonra da Borçalıya hücumu keçək. Bunların hələ vaxtı deyildir. Elə azı məhkəmə prosesindəki gül-məli, karikatur qaydalar ləğv olunmalıdır.

Vəkillərin ləğvi ilkin addım kimi çox yaxşıdır, yuxarıda yazdım. Növbəti addım olaraq ölüm cəzası bərpa edilməlidir. İlah edim.

Bizim hazırkı qanunlara görə Avropa Məhkəməsi ən ali instansiyadır. Yəni, onun qəbul elədiyi qərarı yapistlər mütləq yerinə yetirməlidir. Avropa Məhkəməsi indiyə qədər bir neçə şəxs haqda (Əli İnsanov, İqar Məmmədov və s) "aç, burax" tipli qərar verib, ancaq bizim hökumət bu qərarları qoz ağacının çürük meyvəsi də saymır. Əgər ölüm cəzası qüvvədə olsaydı, yapistlər çoxdan o məhbüsləri vurub öldürmüşdülər, ondan sonra Avropa Məhkəməsi ha qərar çıxartmış... Ölünü dirildib azadlığa buraxan deyilsən ki? Olmaz. Gənc, suveren dövlətimizdə hələ heç bir ölüm dirildilib küçəyə buraxılmayıbdır, firənglər özlərinə gütlər. Olland-Molland kimi soruşan olanda da "Vay, nə gec dedin, onun boğazını keçən ay üzüdük, heç maraqlana bilmərik" deyərək.

Daha sonra ümumiyyətlə bu məhkəmə proseduru ləğv edilməlidir. Geridəqalmış, düşük qurumdur. Adamları zəhmətkeşlərin müraciəti əsasında da vurub öldürmək olar. Məsələn, Binəqədi zəhmətkeşləri adından icra hakimiyyətinə teleqram daxil olsa ki, filan jurnalist yalançıdır, tutaq asa-q-tut, as! Vəssalam! Qısa, konkret.

Oyun ancaq stadionda olmalıdır. Biz suveren dövlətik.

Avropa Komissiyasından sensasion açıqlama

Avropa Parlamentinin Azərbaycan haqqında sanksiya təhdidinin də yer aldığı sət qətnəsinin "müəkkəbi qurumamış" Brüssel Bakıya daha bir sürpriz edib. Avropa Komissiyası gözlənilmədən elan edib ki, Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (ARDNŞ/SOCAR) Yunanistanın qaz kəmərləri sisteminin operatoru olan DESFA şirkətinin səhmlərinin alınmasına dair sövdələşməni təsdiqləməyə bilər.

Bəzi müşahidəçilər bunu Azərbaycana qarşı sanksiya təhdidinin artıq real siyasətdə işə salınmasının ilkin əlaməti kimi qiymətləndirir. Hesab olunur ki, rəsmi Bakının Avropa Birliyinin "Şərq Tərəfdaşlıq" Proqramının assosiativ sazişini imzalamaqdan imtina etməsinə və tədricən Rusiyaya yaxınlaşma xəttini yürütməsinə verilən cavabdır. Bununla Avropa Birliyi həm də Avropa üçün alternativ enerji ölkəsi kimi təqdim olunan Azərbaycan üçün maliyyə sanksiyalarını işə salıb.

Virtualaz.org saytı Avropa Komissiyasının yaydığı rəsmi press-relizə istinadən xəbər verir ki, SOCAR Yunanistanın DESFA şirkətinin səhmlərinin 2/3 hissəsinin 500 milyon dollara alınmasına dair razılaşmanı ötən ilin iyununda əldə edib. Razılaşmanın rəsmiləşdirilməsi bir neçə dəfə təxirə düşüb.

Rəsmi müqavilənin imzalanması ötən il dekabrın 17-də, "Şahdəniz-2" layihəsinin işə salınması ilə bağlı Bakıda təşkil edilmiş mərasimdə nəzərdə tutulurdu. Bu məqsədlə Yunanistanın baş naziri Antonis Samaras Azərbaycanı səfər etməli idi.

Lakin Bakıya səfər üçün Afından yola çıxan baş nazirin təyyarəsində havada texniki nasazlıq yarandı və A.Samarasın təyyarəsi Afina yaxınlığındakı hərbi aerodroma yerə endi.

Yunanistan tərəfi elan etdi ki, baş nazirin Bakıya səfəri üçün başqa təyyarə tapılmadıq üçün səfər ləğv edildi.

Nəhayət, ötən il dekabrın 22-də Afında Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ilə Yunanistanın Dövlət Əmlakını Özəlləşdirmə Fondu (HRADF) arasında bu ölkənin qaz kəmərləri sisteminin operatoru olan DESFA-nın səhmlərinin 65 faizinin alınmasına dair müqavilə bağlanıb.

Bu sövdələşmə SOCAR və Azərbaycan dövləti üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir. Çünki yunan qaz kəmərləri sisteminin operatorunu almaqla SOCAR Azərbaycan qazının Yunanistan üzərindən Avropaya nəqlində öz mövqelərini gücləndirmiş olur.

Yunanistanın DEPA qaz şirkətinin ölkənin qaz nəqli kəmərlərinə nəzarət edən DESFA-nın özəlləşdirməyə çıxarılmasından sonra bu şirkətlər uğrunda SOCAR-la Rusiyanın "Qazprom" şirkəti arasında kəskin rəqabət gətirdi. Sonda "Qazprom" gözlənilmədən DEPA-nın satışına dair tenderdən çəkildi, DESFA-nın səhmlərini isə SOCAR aldı.

Yunanistan Avropa İttifaqının üzvü olduğuna görə bu sövdələşmə ancaq Avropa Komis-

Brüssel Bakının yarım milyard dollarlıq sövdələşməsinə qarşı

Avropa Komissiyası gözlənilmədən elan edib ki, SOCAR-ın yunan şirkəti DESFA-nın alınmasına dair sövdələşməni təsdiqləməyə bilər; **siyasi ekspert:** "Məsələ ciddidir, Brüssellə danışmaq lazımdır"; **Neft Şirkətindən reaksiya:** "Yekun qərar 2015-ci ilin birinci yarısında veriləcək"

siyasi tərəfindən təsdiqləndikdən sonra qüvvəyə minə bilər. SOCAR-ın DESFA-nın səhmlərini almasına dair razılaşma barədə Avropa Komissiyasına təqdim olunub.

Avropa Komissiyası bildirir ki, yunan qaz kəmərləri sistemi operatorunun SOCAR-a satılmasına dair sövdələşməni Avropa İttifaqının rəqabət mühitini tənzimləyən rəqlamentə əsasında "dərindən araşdırmağa" başlayıb.

Avropa Komissiya ehtiyat edir ki, bu sövdələşmə Yunanistana təbii qazın topdan satışında rəqabəti poza bilər. **"Çünki birləşmiş şirkət SOCAR-ın rəqiblərinə Yunanistanın qaz kəmərləri şəbəkəsinə çıxışına mane olmağa imkan verəcək"** deyir, Avropa Komissiyası bildirir.

Avropa Komissiyasının bu sövdələşməyə dair qərar çıxarmaq üçün 90 iş günü, yəni 2015-ci il, martın 23-nə qədər vaxtı var. Bununla belə, komissiyanın ilkin araşdırmaları göstərib ki, bu sövdələşmə rəqabət mühitinə zərbə vurur.

Avropa Komissiyasının bu qərarı ona görə gözlənilməz və təəccüblüdür ki, vaxtilə SOCAR Yunanistan şirkətini almağa dair razılaşma əldə edəndə Brüsseldə buna çox sevinmişdilər. Hətta yunan şirkətinin "Qazprom" a satılmaması üçün ABŞ və Avropa İttifaqı rəsmi Afınaya çox güclü təzyiqlər edirdi. Onlar açıq şəkildə mesaj verirdilər ki, Yunanistan şirkəti SOCAR-a satılmalıdır. Çünki SOCAR Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında və Rusiyanın Avropa qaz bazarında inhisarçı mövqelərinin zəiflədilməsində Qərbin əsas tərəfdaşdır.

"Alman dalğası" radiosuna da Avropa Komissiyasının bu bəyanatından təəccüblənib. Radiostansiya qeyd edir ki, Brüssel rəsmiləri SOCAR-ın Yunanistan şirkətini almasının inhisarçılıq yarada biləcəyini doğrudanmı indiyə qədər görüblər? Bəlkə səbəb siyasətdir?

***

"Şərq-Qərb" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Ərəstun Oruçlu məsələnin ciddi olduğunu qənaətinə gəlir: "Avropanın enerji təhlükəsizliyi üçün, daha doğrusu, Avropanın enerji diversifikasiya siyasəti üçün NABUCCO nəzərdə tutulmuşdu. NABUCCO Avropa Birliyi tərəfindən çox geniş şəkildə dəstəklənirdi. Lakin investisiya məsələsinə gələndə Azərbaycan tərəf NABUCCO-da iştirakdan imtina etdi, onun baha-lığını və digər məqamları əsas gətirdi. Məncə, bunlar bəhanə idi. Çünki başqa layihələri, TAP, TANAP-ı götürsək, təsdiq olunması nəzərdə tutulan investisiyaların həcmi heç də NABUCCO-dan aşağı deyildi. Digər tərəfdən də NABUCCO əslində Azərbaycanın Avropaya bağlanması demək idi. Lakin biz Azərbaycan rəsmilərinin, o cümlədən İlham Əliyevin ritorikasına tez-tez Avropa Birliyi ilə münasibətlər haqqında belə ifadələr eşidirik ki, o, ikitərəfli münasibətlərin tərəfdaşdır. Yəni bütövlükdə Avropa Birliyi ilə deyil, Avropanın ayrı-ayrı ölkələri ilə ikitərəfli münasibətlərə üstünlük verir. Bu səbəbdən də məhz enerji siyasətində də Azərbaycanın bu çaraların nəzərə çarpmağa, ayrı-ayrı Şərqi Avropa ölkələri ilə müəyyən enerji layihələri həyata keçirilməyə başladı. Bundan sonra Azərbaycan tərəfi

Yunanistanla məlum layihədə iştirak, Türkiyə ilə başqa-başqa layihələrlə bir diversifikasiya siyasəti həyata keçirmək istədi. İndi görünən budur ki, bu sahədə uğursuzluqlar başlayıb".

Ekspert hesab edir ki, bu, əvvəlcədən görünməsi mümkün olan bir proses idi: "Məsələ burasındadır ki, Azərbaycan tərəfinin iştirak etdiyi iqtisadi və enerji layihələrində ciddi siyasi və geosiyasi əsaslandırma yoxdur. Bu, bir-iki nəfər səviyyəsində qəbul edilən qərarlardır. Halbuki belə qərarların qəbulu ciddi siyasi, geosiyasi analizlər tələb edir. Bu gün isə onun fəsadları özünü göstər-

məyə başlayır. Hesab edirəm ki, bu, Azərbaycanın enerji layihələrində axırıncı uğursuzluq deyil. Ehtimal edirəm ki, uğursuzluqlar seriya şəkildə davam edəcək".

Ə.Oruçlu şübhə etmir ki, bu, Azərbaycanla Avropa arasında yaranmış çatı aydın göstərir: "Azərbaycan Avropa Birliyi ilə deyil, ayrı-ayrı Avropa ölkələri ilə ikitərəfli münasibətlər qurmaq istəyirdi. Bu da mümkün deyil. Çünki Avropanın vahid siyasəti var, Avropa siyasətini bil-mək üçün xüsusi bacarığa sahib olmaq lazım deyil. Avropanın əsas strateji məsələlərə dair hüquqi siyasəti var ki, bunun da əksər hallarda 70-80 faizi Brüsseldə formalaşır. Yəni Avropa ölkələrinin xarici siyasət və enerji məsələlərində səlahiyyətlərinin çoxu Brüssellə aiddir. Deməli, Brüssellə danışmaq lazımdır. Azərbaycan bundan qaçır-dı".

Artıq Bakıdan da məsələyə reaksiya verilib. ARDNŞ-dən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, Avropa Komissiyası ARDNŞ-in Yunanistanın DESFA şirkətinin səhmlərinin 66 faizinin alınması barədə al-qı-satqı prosesinin rəsmiləşdirilməsinin II mərhələsini araşdırır. Bu araşdırmalar isə adətən 90 iş günü ərzində həyata keçirilir. Yekun qərarın 2015-ci ilin birinci yarısında veriləcəyi gözlənilir. ARDNŞ, Avropa Komissiyasının müvafiq xidmətləri tərəfindən bu prosesə sərf edilmiş və ediləcək zaman, səy və resursları yüksək qiymətləndirir və qısa müddət ərzində bu prosesin başa çatdırılması üçün komissiya ilə konstruktiv əməkdaşlığı davam etdirəcəyini bildirir.

2015-ci il yaxınlaşdıqca, iqtidarın parlament seçkilərinə dair planları da aydın olur. YAP icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov Müsavat və AXCP-nin parlament seçkilərinə qədər parçalanıb yox olacağını bəyan edib. Beləliklə, iqtidar öz ssenarisini açıqlayır, "müxalifətsiz parlament", "müxalifətsiz Azərbaycan" modeli növbəti il üçün də aktual ola bilər. Hər iki partiya da cərəyan edən proseslər də parlament seçkiləri ərəfəsində özünü daha qabarlıq şəkildə büruzə verə bilər.

Azər RƏŞİDOĞLU

Müxalifəti bitirmək planı

Gedənlərə "satqın" damğası vurmaq bu prosesi dayandırmıyacaq gücündə deyil. Odur ki, müxalifət öz düşərgəsində deyil, iqtidarda düşməni axtarmalıdır. Lakin kənardan görünən budur ki, müxalifət bu gün nə hakimiyyəti islahatlarla vadar etməyi düşünür, nə inqilabi dəyişikliklərə səbəb olacaq addımlar atır. Bu barədə səslənən şüarların isə gözəndən pərdə asmağa yönəldiyi ehtimalı yaranır.

Unutmaq lazım deyil ki, AXCP və Müsavat olmadan belə seçkilərdə kifayət qədər radikal çıxış edəcək partiyalar qatılacaq. Sərdar Cəlaloğlunun sədri olduğu ADP, Mirmahmud

Mirəliqolunun KXCP-nin hər birinin öz seçicisi var. Ehtimal etmək olar ki, qeydə alınacaqları təqdirdə də bu partiyaların nümayəndələri radikal çıxışları ilə protest elektoratının diqqətini cəlb edə biləcəklər.

Ümumi nəticənin daha məqbul olması üçün isə müxalifətin vahid fraksiya halında seçkilərə qatılması zərurəti yaranıb. İqtidarın qarşısına güclü fraksiya ilə çıxmayacağı təqdirdə, müxalifətin cəmi bir yolu qalır - inqilab. Bunun üçün hazırılıq gedirmi? Müxalifətin mühüm simaları bunu istəyirmi? Buna imkan və resurslar varmı? Çətin suallardır.

Maraqlıdır ki, müşahidəçilər müxalifətin istənilən birlik formatlarına skeptik yanaşırlar. Əvvəla, fərqli siyasi baxışlara malik olan siyasi təşkilatların rəhbərlərinin eyni blokda olması anlaşılan deyil. Ənənəvi müxalifətin yenidən bir yerdə olmasını əngəlləyən səbəblərdən biri də hazırda keyfiyyətə yeni siyasi müstəvidə maksimaliz-

Parlament seçkiləri öncəsi isə ölkədə tamamilə yeni situasiya yarana bilər. Bu situasiyada isə gənclər ən önəmli qüvvəyə çevrilə bilərlər.

Uğur əldə etmək istəyən veteran siyasətçilər də ya gənclərin, ya da inancılı kəsimin dəstəyini qazanmağa məhkumdurlar.

Siyasətə gəncliyin gelişi

Gürcüstanda nə baş verir?

Hüseyinbəla SƏLİMOV

Qonşu Gürcüstanda bir-birinin ardınca baş verən is-təfalar təbii ki, maraq doğurmaya bilməzdi - üç nazirin və üç nazir müavininin istefası, üstəlik düz 14 səfirin də belə bir addım atmasının gözlənilməsi maraqsız ötüşə bilməzdi.

Gürcüstan maraqlı ölkədir. Təkcə ona görə yox ki, bu ölkə də Azərbaycan kimi etnik münasibətlər yaşayır.

Həm də ona görə ki, müəyyən mənada Azərbaycan Gürcüstandan, Gürcüstan da Azərbaycandan asılıdır. Bu, ritorik asılılıq deyil. Azərbaycanın Qərblə bağlı bütün layihələri Gürcüstanla tamamlanır. Gürcüstan sözün əsl mənasında Azərbaycanın Qərbə yönəlik dəhlizidir. Bu dəhliz qapansa bölgənin bütün geosiyasi arxitekturası dəyişər....

Amma istefa verənlər nələrsə deməkdənsə nələrsə işarə etdilər. Bu işarə də təəssüf ki, hələ problemin məğzini tam tutmağa yardımçı ola bilmir, qaranlıq və düşüncəli məqamlar hələ çoxdur...

Əslində "Gürcü arzusu" siyasi koalisiyasının qurub irəliləməyə çalışdığıdır, çünki bu siyasi blok siyasi spekulyasiya ilə hakimiyyətə gəlmişdi. O vaxt biz bu koalisiyanın rəhbərinin və təmsilçilərinin dedikləri bütün detallara diqqət yetirirdik...

Onlar gürcü elektoratını şüarlandırmaq üçün çox şey dedilər. Və bütün deyilənlər havada qaldı. Başa düşmək olmadı ki, bu gürcü arzusu axı nədir və nədən ibarətdir?

Ötən müddət ərzində ölkənin iqtisadi və siyasi həyatında elə bir dəyişiklik baş verməyib - Rusiya ilə münasibətlər yenə də "axsayır", vəd olunanlara rəğmənlər yeni zavodlar açılır, nə də ki, yeni fabriklər qurulur...

Hətta adamda elə təəssürat yaranır ki, indiki hakimiyyət Gürcüstanın bütün problemlərini birçə nəfərdən - keçmiş prezidentdən ibarət olduğunu düşünürmüş. Elə bil Mixeil Saakaşvili getdi və bütün problemlər yoluna qoyuldu. Amma çox təəssüf ki, belə deyil, keçmiş prezident bütün problemləri özü ilə aparmadı, onlar qalır və insanları incidir...

Əslində Saakaşvili mümkün olan hər şeyi edirdi. Bəlkə də onun qərbönümlü siyasətini axıra qədər düşünməmiş, ölçülüb-biçilməmiş siyasi kurs adlandırmaq olardı. Amma o, başqa nə edə bilərdi? Ondən əvvəlki prezident - Eduard Şevnadze Rusiyadan nəse "qopara" bildimi? Və yaxud da indiki prezident bunu edə bildimi? Yox, edə bilmədilər.

Ona görə yox ki, siyasətləri və bacarıqları çatmadı. Ona görə də bilmədilər ki, Rusiya özü ondan-bundan nəse qoparmaq haqda düşünür...

İndi maraq kəsb edən odur ki, istefa verən nazirlər hökumətdə daha çox xarici siyasət kursu ilə, daha dəqiq desək, Avro-Atlantika istiqaməti ilə bağlı idilər...

Elə o səbəbdən sual yaranır: bəlkə Gürcüstan öz daxili siyasətində ciddi dəyişiklik etmək istəyir? Bunu nə təsdiq, nə də təkzib etmək iqtidarındayıq. O şeylər ki, baş verir, onların durulması, aydınlaşması üçün vaxt lazımdır...

Bircə onu deyə bilərik ki, çox vaxt da tələb olunmuyacaq. Hər şey çox tez bir zamanda öz çözümlünü tapacaq...

Əslində Gürcüstan MDB-nin qapısını çırpıb getmişdi. Düşünürük ki, bu ölkə nə vaxtsa həmin qapını bir daha açmaq fikrinə düşsə, halbuki təcrübədə belə presedentlər də var - Özbəkistan Kollektiv Təhlükəsizlik Təşkilatına bir neçə dəfə üzv olub, gah oradan çıxıb, gah da yenidən qayıdıb...

Əsas məsələ bəlkə də başqa sualdadır. Gürcüstanın yenidən Rusiyanın geosiyasi maraq sferasına qayıtması ona hansısa dividend qazandıra bilərmi? Düşünürük. Moskva göz yaşlarına inanmır və aldığılarını da geri qaytarmır...

Amma region indi çox, olduqca qarışıqdır, hətta Azərbaycan tərəfdə də müəmmalı külləklər əsir - bir də görürsən ki, kimse ölkə torpaqlarını Rusiyaya icarəyə verməyi təklif edir. Dərhal da suallar yaranır. Əcəba, Rusiyanın özünün əkinə yararlı torpağı yoxdurmu? Bəlkə Azərbaycanın belə torpaqları lazım olandan artıqdır? Rusiya kiminsə kənd təsərrüfatını qaldırmaq iqtidarındadırsa niyə bunu öz ölkəsində etmir? Axı Rusiyanın kəndləri biri-birinin ardınca çökür!..

Həqiqətən də düşüncəli məqamdır. Maraqlıdır ki, bir vaxt Ermənistanda yerli müəssisələri Rusiyaya icarəyə verəndə Azərbaycanda buna lağ edirdilər.

İndi nə olub? Nə baş verir? Təəssüf ki, bəzi hallarda bizim Azərbaycanın özəl siyasəti ilə bağlı bilgilerimiz heç Gürcüstan siyasətindən artıq olmur-ona görə ki, ölkə yarımqapalı siyasi həyat yaşayır...

Burada insanları məlumatlandırmağı vacib hesab etmirlər. Ən maraqlısı odur ki, elə insanlar özləri də buna alışırlar...

Ermənilərlə birgə sənədə imza atmaq cinayətdirmi?

Sərdar Cəlaloğlu: "Eldar Namazova milli qəhrəman adı verməliyik"

"Azərbaycan Naminə" İctimai Forumun rəhbəri Eldar Namazovun Finlandiyada Ermənistanın keçmiş milli təhlükəsizlik naziri David Şahnazaryanla birgə bəyanat imzalamasına ölkəmizdə etirazlar var. Ən sətir etirazlar hakimiyyət təmsilçiləri tərəfindən səslənir. Eldar Namazov və ermənilərlə birgə sənədə imza atan digər şəxslər Ermənistanın maraqlarını xidmətdə suçlanır. İddia edilir ki, onlar Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin həllində Ermənistanın xeyrinə olan addım atıblar.

Qeyd edək ki, belə vəziyyət birinci dəfə deyil yaranır. Azərbaycan hansısa siyasi partiya, ictimai təşkilat təmsilçiləri beynəlxalq əməkdaşlıq müstəvisində zaman-zaman Ermənistanlı həmkarları ilə birgə tədbirlərə qatılıblar, birgə sənədlərə imza atıblar. Hər dəfə həmin insanlar hücumla məruz qalıb, maraqlarımızı satmaqda ittiham olunurlar.

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, müharibə aparan tərəflər həmişə əks tərəfdə özünün maraqlarına xidmət eləyən, onun mövqeyinə dəstək verən qüvvələr axtarıb tapmağa cəhd eləyir. Tarixin bütün dövrlərindəki müharibələrdə, münaqişələrdə belə olub. Burada heç bir təcüblü bir hal yoxdur. Bu baxımdan biz Ermənistan tərəfindən mümkün qədər çox insanları tapıb bizə xidmət etmələri üçün onlarla əməkdaşlıq etməliyik ki, münaqişə ədalətli həll olunsun: "Məsələn, Ermənistan Ali Sovetində deputat Akopyan var. O, dəfələrlə mənə

sələ qaldırıb ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanındır və bu münaqişə Ermənistanı inkişafdan geri qoyur. Ermənistanda onu asmaq istəyirdilər. Biz niyə Akopyan və onun kimi düşüncəli ermənilərlə əməkdaşlıq etməliyik. Ermənistanda demokratik hərəkatın rəhbərlərindən biri Ayrikiyan vaxtilə bizə məktub göndərmişdi ki, gəlin bir-birimizlə vuruşmayaq, bizim birgə düşmənimiz sovet hökumətidir, ona qarşı vuruşaq. Cənubi Qafqazdan Rusiyanın getməsinə nail olaq, sonra öz aramızda mübahisəni dinc yolla həll edək. O vaxt çox adam Ayrikiyanın çağırışına fikir vermədi. Nəticədə ruslar qazandı. Biz çalışmalıyıq ki, ermənilər sırasından Azərbaycanın ədalətli mövqeyini müdafiə edən insanlar tapaq, həmin insanların orada gücə, hərəkata çevrilməsinə çalışaq. Bu, Azərbaycan hökumətinin də, müxalifətinin də, vətəndaş cəmiyyətinin də siyasəti olmalıdır".

S.Cəlaloğlunun sözlərinə görə, insanlar məqsədlərinə gə-

Sərdar Cəlaloğlu

rə mühakimə olunmalıdır, atdığı addıma görə yox: "Konkret olaraq Eldar Namazovun hansı bir sənədə hansı şərtlər daxilində imza atdığı şəxsən mənə məlum deyil. Biz sənədlə tanış olub sənədi mühakimə edə bilərik. Yoxsa Eldar Namazovun hansısa bir erməni ilə oturmaq hansısa bir sənədə imzalaması qəbahət hesab edilə bilməz. Bəlkə elə o sənəd doğrudan da Dağlıq Qarabağın Azərbaycana qaytarılmasına ermənilərin müəyyən mənada razılığını nəzərdə tutur. Belə olduqda biz onu alqışlamalıyıq, Eldar Namazova da milli qəhrəman adı verməliyik. Eldar Namazov bu iqtidarı yenidən qaytardığı kadrından biridir. Ola bilməz ki, Heydər Əliyevin köməkçisi olmuş adam Azərbaycan dövlətinə xəyanət etsin".

Həmsöhbətimiz onu da dedi ki, bu gün bütün dünyada qəbul edilib ki, münaqişələrdə rəsmi diplomatiya ilə əldə ediləməyən nəticələr xalq diplomatiyası ilə əldə edilə bilər: "Şəxsən mən Ermənistan Demokrat Partiyası ilə görüşə dəvət edəcəklərsə, dünyanın harasında olur-olsun böyük məmnuniyyətlə o görüşdə iştirak edib çalışaram ki, Azərbaycanın mövqeyinin ədalətli olduğunu sübut eləyim. Buna görə insanları ittiham etmək lazım deyil. Əgər kimlərsə, Qarabağ probleminin məsuliyyətini bölüşsə, çiyini yükün altına versə, xidmətini təklif edirsə, hökumət bunu alqışlamalıdır. Təəssüf ki, hakimiyyət təmsilçiləri əksini nümayiş etdirirlər. Hesab edirəm ki, bu cür məsələlərdə hökumətin sətir mövqə tutması Dağlıq Qarabağ probleminin həllində maraqlı olması ilə bağlıdır".

ADP sədri sonda onu vurğuladı ki, xalq diplomatiyası ilə məşğul olan insanlar mütləq öz fəaliyyətlərini tam aşkarlıq şəraitində qurmalıdırlar.

Sonda qeyd edək ki, E.Namazovun ermənilərlə birgə imzaladığı münaqişədə Azərbaycan və Ermənistan rəhbərliyi tənzimlənmə prinsiplərinin ayrılığını müddəalarının müxtəlif şəkildə şərh edilməsinə və bir sıra məsələlər üzrə fikir ayrılıqlarının mövcudluğuna baxmayaraq, təxirə salmadan Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri Ceyms Uorlikin 7 may 2014-cü il tarixli təşəbbüsü və ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin 12 may 2014-cü il tarixli bəyanatı əsasında Dağlıq Qarabağ məsələsinin nizamlanmasında Sülh Sazişinin işlənilməsinə başlamağa çağırılır.

□ Etibar SEYİDAĞA

Aşura günü Bakının Nardaran qəsəbəsində bəzi məclislərdə İran bayrağı və bu ölkənin siyasi liderlərinin portretlərinin asıldığını əks etdirən fotoların yayılması narazılıq doğurub. Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı APA-ya açıqlamasında bu hadisəni pisləyib.

Komitə sədri qeyd edib ki, Azərbaycanın İranla münasibətləri çox normaldır: "O portretlərdəki insanlar İranın ali dövlət adamları kimi tanınırlar və onların şəkillərinin nümayiş etdirilməsi dini mərasimlərə aid olmayan haldır. Ona görə də bu hal bizim tərəfdən qətiyyətlə pislənir".

M.Qurbanlı bu şəkillərin İmam Hüseyinə (ə) və digər müqəddəslərə, nə də o məclislərin keçirildiyi ərazilərdəki ziyarət yerlərinə uyğun olmadığını deyib: "Oradakı sakinlər də bilməlidirlər ki, ümmət olmamışdan əvvəl millətlərdir. Azərbaycan xalqına, dövlətinə və bayrağına sədaqət nümayiş etdirməlidir. Başqa dövlətin bayrağı və siyasi liderinin fotosu altında dini ayin icra etmək, məclis qurmaq qəti yolverilməzdir. Bunun Kərbəla hadisələri ilə də əlaqəsi yoxdur".

M.Qurbanlı deyib ki, Dövlət Komitəsinin nümayəndələri məsələni araşdırıb, ərazidə fəaliyyət göstərən dini icmalara müvafiq qaydada ciddi xəbərdarlıq olunub. Komitə sədri onu da deyib ki, Azərbaycanda istənilən dinə aid mərasimlərin keçirilməsi üçün yüksək səviyyədə şərait var və dövlət buna heç vaxt qadağa qoymur: "Ötən gün

Aşura mərasimləri də çox yaxşı keçdi, ötən illərlə müqayisədə nöqsanlı hallar çox az baş verdi, əksər yerdə isə demək olar ki, baş vermədi".

Qalmaqala Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi (QMI) də münasibət bildirib. QMI-nin mətbuat xidmətindən APA-yabildirilib ki, baş verən hadisələr idarənin nəzarət etdiyi məscid və ziyarətgahlarda qeyd alınmayıb. QMI-dən bildiriblər ki, idarə Bakı kəndlərində nəzarətində olan məscidlərdə araşdırmaya başlayıb və belə bir fakt aşkar etməyib: "Bununla belə, baş verən hadisələrlə bağlı başda sədr Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə olmaqla, QMI-nin mövqeyi ondan ibarətdir ki, bu, İran prezidentinin Azərbaycana səfəri öncəsi iki ölkə münasibətlərinə xələl gətirən təxribatdır. Dindarlarımızı bu kimi təxribatlardan uzaq olmağa çağırırıq. QMI bunu pisləyir və dini mərasimlərin digər dövlətin bayrağı, siyasi liderlərinin fotoları altında keçirilməsini yolverilməz hesab edir. Azərbaycanda bütün dini mərasimlər öz milli-mənəvi dəyərlərimizə söykənərək keçirilir və heç bir dövlət bizə təsir edə bilməz".

Nardaran sakinləri isə ittihamları qəbul etmir. Nardaran

Nardaranda İran simvolları gərginliyi

QMI: "Bu, İran prezidentinin Azərbaycana səfəri öncəsi iki ölkə münasibətlərinə xələl gətirən təxribatdır"

Ağsaqqallar Şurasının sədri Natiq Kərimov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Nardaranda heç bir zaman İran bayrağı və siyasi liderlərinin fotolarının asılmadığını bildirdi: "Mən Nardaranda baş verən hadisələrdən xəbərdar olan bir adam kimi deyirəm ki, Nardaranda belə bir şey olmayıb. Eşitdiyimə görə, Mübariz Qurbanlı da deyib ki, guya hansısa məclisdə İran bayrağı, şüarlar asılıb. Bildirirəm ki, elə bir şey yoxdur, şüarlar da yerindədir. Bizim öz dövlətimiz və onun öz bayrağı da var. Bayrağımızda da İslam əksini tapıb. Biz öz bayrağımızı Nardaranın hər yerində asmışıq. Nardaranda heç bir zaman İran bayrağı asılmayıb.

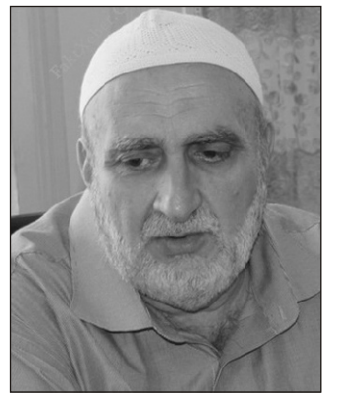
İkinci tərəfdən, kimsə, haradasa müctəhidlərin şəklini görübse, hansı ki mən bunu heç görməmişəm, bu, tamam başqa mövzudur. Nardaranın bütün küçələri bu başdan o başa şüarlarla bəzədilib, o şüarlar da Peyğəmbər (s.ə.s) və imamlardan (ə) hədisləridir. Başqa heç bir kənar şüar, söz yazılmayıb. Kim görübse, gəlsin bizə də göstərsin. Nardaran qapalı kənd deyil, yüzminlərlə insan gəlir kəndimizə. Kim harada görübse İranın bayrağını gəlib bizə də göstərsin. Hamı bilir ki, burda yazılan şüarlar silinmir. Bizim İslam ölkələrinə canımız qurban, İrani də, Türkiyəni də,

İraqı da və digər müsəlman ölkələrini bəyənirik, dəstəkləyirik. Harada ki, Əhli Beytə (ə) hörmət var, o ölkəyə bizim canımız qurban. Ancaq şükürlər olsun ki, camaatımız da ayıq camaatdır, bu cür təxribatlara getməz. Biz hamını, bütün jurnalistləri dəvət edirik, gəlib baxsınlar".

N.Kərimov deyir ki, Nardaranda müvafiq dövlət qurumlarının nümayəndələri nəzarət edir, gəlib-gedirlər. Qəsəbə ağsaqqalı deyir ki, elə bir neqativ hal olsaydı, bu günə qədər münasibət bildirilərdi. Videogörüntülərin birində İranın siyasi-dini liderlərinin fotolarının görünməsinə gəlincə, N.Kərimov deyir ki, bu şəxsləri İslam alimi kimi qəbul edirlər: "Ola bilsin ki, hansısa tədbirdə, mövludlarda kimsə gətirib mərasim keçirilən zalda bu şəkli asıb. İmam Xomeyni dünyada İslamı ayağa qaldıran insanlardan biridir. İslam Respublikasının qurucusu, həm də İslam alimidir. Xameneyi ağa da bizim camaatın 90 faizinin təqdid etdiyi müctəhiddir. O cür tədbirlərdə Taleh Bağirovun, Mübariz İbrahimovun şəkilləri də ola bilər. Bu, bir bayram süfrəsində olub, kimsə gətirib vurub divara. Amma İranın bayrağını kimsə asa bilməz. Yaxud da Həsən Ruhani, Əhmədinejadın və ya başqa bir siyasi xadimin şəkli vurulsaydı, o zaman bu iradi haqlı saymaq olardı. İmam Xomeyni və Ayətullah

Mübariz Qurbanlı: "Bunun Kərbəla hadisələri ilə də əlaqəsi yoxdur"

Kərbəlayı Natiq Kərimov: "Maşağada vəhhabilər böyük marketlər açır, Mübariz Qurbanlı onlardan niyə danışmır?"

Xameneyi böyük İslam alimləridir, dünyanın hər yerində, hətta Amerikada da onların şəkilləri asılır. Amma Nardaranda buna da ehtiyac yoxdur, bu şəkillər də asılmır. Ola bilsin ki, hansısa məclisdə kimsə o şəkili xalça asıb. Müctəhid şəkli başqadır, dövlətin rəmzi olan bayrağı asmaq tamam başqa bir məsələdir".

N.Kərimov deyir ki, Aşura mərasimləri ilə bağlı bəzi dairelərdə narahatlıq yaranıb və bu səbəbdən də mərasimlərə kölgə salacaq informasiyalar qəsdən dövrüyyəyə buraxılır: "Bu gün Nardaranın lap yaxınlığında, Maşağa kimi qəsəbədə vəhhabilər gəlib böyük market-

lər açır. Mübariz Qurbanlı onlardan niyə danışmır? Necə olur ki, Bakının mərkəzində vəhhabilər bu qədər obyektlərə sahib olurlar? Bəyəm bunu komitə, hökumət görmür? Bu məsələni qaldırsınlar. Azərbaycan ərazisində ən kütləvi Aşura mərasimi Nardaranda keçirilib. Həmişə belə olub. Heç kəs də bunun qarşısını ala bilməyəcək. Bu mərasimlərə qara yaxmağa gərək yoxdur. Biz öz dövlətimizi də tanıyıq. Hansı məsələdə yoldan çıxmalar olsa qabağını alırıq. Bizim kəndin axundu hökumətə də müraciət etdi ki, biz radikalizmlə mübarizədə dövlətə kömək etməyə hazırıq".

□ **KƏNAN RÖVŞƏNOĞLU**

Gürcüstanda hökumət böhranı dərinləşir

Ekspertin fikrincə, Gürcüstanda qərbyönlü qruplar yenidən iqtidara gəlməyəcəyi təqdirdə Bakı-Tiflis-Qars, TANAP kimi layihələrə yenidən baxıla bilər

Gürcüstanda siyasi böhran yaşanır. Müdafiə naziri İrakli Alasaniya noyabrın 4-də vəzifəsindən istefa verib. Bundan bir gün sonra isə xarici işlər naziri Maya Pancikidze və onun müavinləri David Zalkaliani, Tamar Beruçavili, Ləvan Qurqenidze və David Calaqaniyan istefa veriblər. Pancikidze hakim "Gürcü arzusu" Partiyasının sıralarından çıxacağını elan edib.

Ötən gün isə İrakli Alasaniyanın rəhbərlik etdiyi Bizim Gürcüstan - Azad Demokratlar Partiyası hakim koalisiyadan çıxıb. "Media forum" saytının məlumatına görə, İrakli Alasaniya özü belə bəyanat yayıb. O qeyd edib ki, hakim "Gürcü arzusu" koalisiyası ilə yolları sivil formada ayrılıb, amma oturmaq bu bərdə müzakirə aparmaq mümkün olmayıb. Qeyd edək ki, hazırda hakim koalisiyadan müdafiə naziri İrakli

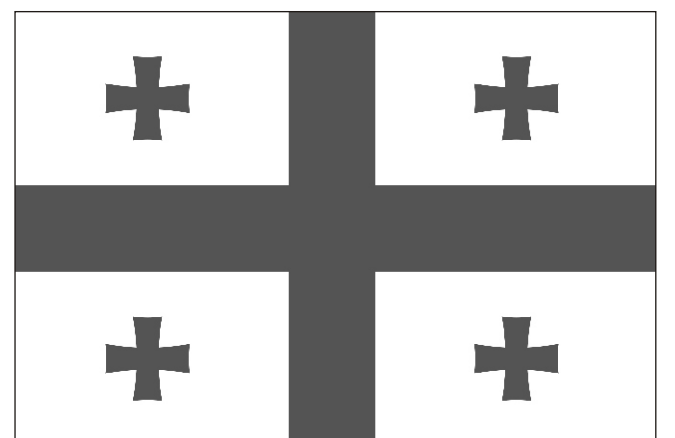
Alasaniya ilə yanaşı xarici işlər naziri Maya Pancikidze və Avropa və Avroatlantik inteqrasiya məsələləri üzrə dövlət naziri Aleks Petriaşvili müavinləri ilə birgə postlarını tərk ediblər.

Politoloq, Ankara Universitetinin doktorantı Orxan Qafarlı deyir ki, Gürcüstanda yaşanan siyasi böhran uzun zaman gözənilən bir proses idi. Ekspertə görə, hakim komanda daxilində qərbyönlü və Rusiyaya yaxın

qruplar vardı: "İqtidarda iki qrup vardı. Qərbyönlülər və Rusiya ilə münasibətləri balanslı şəkildə aparmağı müdafiə edən sabiq baş nazir Bdzina İvanişvilinin komandası. Bu qrup bir mənalı olaraq Rusiya ilə münasibətlərin bərpa olunması və Qərblə Rusiya arasında balanslı siyasətin yürüdülməsinin tərəfdarı idi. Bdzina İvanişvilinin "Gürcü Arzusu" koalisiyası iqtidara gəldikdə planlarında olan balanslı xarici siyasətə hökumət qurmağa çalışdı. Hökumətin xarici siyasət, təhlükəsizlik və Avropaya inteqrasiya nazirlikləri qərbyönlü qrupun nəzarətində idi. Bu qrupun hökumət içində lideri Azad Demokratlar Partiya-

sının sədri İrakli Alasaniya idi. Gürcüstanın baş naziri İrakli Qarıbaşvilinin İrakli Alasaniyanı istefaya göndərməsi "Gürcü Arzusu" koalisiyasının çökməsi deməkdir. Müdafiə naziri olaraq istefaya göndərilən İrakli Alasaniya, ardınca xarici işlər naziri Maya Pancikidze, Avropa inteqrasiya naziri Aleks Petriaşvili və nazir müavinləri, ən sonda Gürcüstanın ATƏT-dəki təmsilçisi diplomat da istefa verdi. Eyni zamanda parlamentdə "Gürcü Arzusu" koalisiyasında olan 10 millət vəkili də istefa verib".

O.Qafarlı deyir ki, bu istefalar mövcud hökumətin böhranıdır. Gürcüstanda 7 nazirin istefasının hökumətin istefaya gəlməsinə səbəb olduğunu deyən ekspertin sözlərinə görə, proseslər bu istiqamətdə davam edərsə hökumət istefaya gedəcək. O.Qafarlı deyir ki, ən ciddi

problem odur ki, yeni hökumətin qurulması da ciddi problem yaradacaq: "Və "Gürcü Arzusu" koalisiyasının ən zəif tərəfi yenidən hökumət qurulması üçün məclisdə yetərli səsə sahib olmamasıdır. Bu gün Gürcüstanda hökumət formalaşdırmaq üçün siyasi qrupa ən azı 76 millət vəkiliyinə səs lazımdır. Hazırda parlamentdə iqtidar koalisiyasında ayrılanlarla birlikdə 70 millət vəkili mövcuddur".

Gürcüstanda baş verən siyasi böhran regional siyasətdə ciddi problemlərə səbəb olacaq: "İstefa verən nazirlər Azərbaycan, Türkiyə və Qərbin yaxın dostları idi. Yerlərinə gələcək nazirlərin Azərbaycana, Türkiyəyə və Qərbə nə qədər yaxın olacaqları bi-

linmir. Belə bir ehtimal var ki, Gürcüstanın keçmiş müdafiə naziri İrakli Alasaniyanın təşəbbüsü ilə Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan arasında keçirilən hərbi təlimlər və görüşlər Rusiya tərəfindən qıyıcı yaradıb. Və uzun zamanlı İrakli Alasaniyanın istefaya göndərilməsi üçün Gürcüstan hökumətinə təzyiqlər edilirdi. Və bu gün müdafiə nazirinin istefaya göndərilməsi bununla bağlıdır.

Artıq Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin birlikdə formalaşdırdıqları regional əməkdaşlıq sual altındadır. Gürcüstanda qərbyönlü qruplar yenidən iqtidara gəlməyəcəyi təqdirdə Bakı-Tiflis-Qars, TANAP kimi layihələrə yenidən baxıla bilər".

□ **KƏNAN**

Kremlə Bakıdan asılı edən

vazkeçilməz səbəb

Rusiyanın Azərbaycana münasibətini indi tək-cə Qarabağ məsələsi, yaxud Avrasiya layihələri diktə eləmir...

Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlər qeyri-müəyyən olaraq qalır. İki tərəfi təmsil edən rəsmilər nə qədər gümrəlaşdırıcı bəyanatlar versələr də ki, əlaqələr normal inkişaf edir, hətta strateji əhəmiyyət daşıyır, təbii ki, ciddi analitiklər bunu belə qəbul eləmir, gerçəyin bəyan edilənlərdən xeyli fərqləndiyini söyləyirlər.

Skeptiklər öncəliklə bu realıqdan çıxış edirlər ki, Azərbaycan Rusiyanın cızdığı siyasi-hərbi təsir dairəsində olmadığı, buna qərar verməyə tələmədiyi üçün iki ölkə arasında münasibətlər Kremlin və Bakının arzu elədiyi səviyyədə, məcrada ola bilməz. Üstəlik, Qarabağ məsələsi bu münasibətlərin arzulanan axara düşməsinə mühüm əngəl olaraq qalır. Çünki Bakı konfliktin həll açarının hələ də Kremldə olduğuna əmindirsə, Moskva özünü elə aparır ki, guya belə deyil və bəyan edir ki, "problemin həllini öncə Azərbaycanla Ermənistan tapmalıdır".

İki ölkə arasında münasibətlərin qaydasında olmadığını iki il öncə Qəbələ RLS ətrafındakı yaranan gərgin vəziyyət və bu vəziyyətin yekunu olaraq RLS-in ləğvi də əyani şəkildə ortaya qoydu. Həmçinin, Rusiyanın Xəzər dənizində, Ermənistan vaxtaşırı geniş miqyaslı hərbi təlimlər keçirməklə Azərbaycana "əzələ nümayişi" Moskvanın Bakıya heç də xoş münasibət bəsləmədiyinin təzahürüdür.

Sadalananlara rəğmən, tərəfləri bir-birinə bağlayan amillər də kifayət qədər güclü görünür. Onlardan biri hər iki ölkədəki rejimlərin xarakteridir ki, iki ölkənin iqtidarlarını bir-birinə yaxınlaşdırır, onların Qərbdən məsafə saxlamasını təmin edir. Digər mühüm amil son illər Rusiya ilə Azərbaycan arasında silah ticarətinin uğurla inkişaf etməsidir. Ermənistan güclü qıvcıq doğuran və həcmi 4 milyard dollara yaxınlaşan əməkdaşlığın bu sahəsi hazırda Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində yeganə sağlam sfera sayıla bilər.

Rusiyaya qarşı beynəlxalq sanksiyaların güclənməyə meyilli olduğu indiki mərhələdə silah alıcıları Moskva üçün şübhəsiz, fəvqəladə önəm daşıyır. Bakı da, Kreml də bunu fərqləndirir təbii ki. Rusiya prezidenti Vladimir Putinin son açıqlamaları qənaətimizə sübutdur. Sitat: **"Rusiya sanksiyaların öhdəsindən gələ bilər, hətta öz mövqeyini möhkəmləndirmək gücünə sahibdir. Bu istiqamətdə bir sıra layihələr hazırlanıb"**.

Kreml başçısı təbii ki, ən əvvəl silah bazarını nəzərdə tutur. Arayış üçün: cari ilin oktyabrında Rusiya 9,8 milyard dollar həcmində silah və hərbi texnika ixrac edib. Rusiyanın xarici ölkələrə 15,7 milyard dollar dəyərində hərbi texnika satdığı qeyd edilir. Pu-

tin Rusiyanın bir çox ölkələrlə uzunmüddətli strateji əməkdaşlıq sazişi bağladığını, silahlandırılan ölkələrlə də münasibətlərin yeni formalarından istifadə etməyin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Şimal qonşumuzun hərbi sahədə əsas tərəfdaşları isə

Hindistan (42 faiz), Çin (10 faiz), Azərbaycan (7 faiz), Venesuela və Əlcəzairdir (5 faiz). O da bildirilir ki, ötən il Rusiya hərbi texnika ixracında rekord həcmdə - 49 milyard dollar gəlir əldə edib.

Zərəcə şübhə yox ki, rəsmi Moskva sanksiyaların,

neftin ucuzlaşmasının büt-cəyə mənfi təsirini müstəsna olaraq silah satışı hesabına kompensasiya etmək niyyətindədir. Demək, şimal qonşumuzun Azərbaycana ehtiyacı artacaq ki, azalmayacaq. Bakını itirmək bu dəqiqə Kremlə heç cür əl verməz. Hərgah, bir sıra ekspertlər və siyasətçilər getdikcə daha dərin bataqlığa girən Rusiyanın vəziyyətdən çıxış biləcəyinə inanmırlar.

"Mən Putinin hərəkətlərini ölkəmizə böyük zərər yetirən avantura hesab edirəm". Bunu Rusiyanın müxalifət liderlərindən olan Boris Nemtsov söyləyib (axar.az). O, Putinin öz hərəkətləri ilə rusları fəlakətə sürüklədiyinə əmindir: **"Onun hərəkətləri Rusiya vətəndaşlarının vəziyyətini pisləşdirib, ölkəni təcrid olunmuş, iqtisadi böhrana və silahlanma yarışına gətirib çıxarıb. Əslində Putin ətrafında yalnız düşmənlərinin olması üçün hər şey etdi. Bir il bundan öncə Rusiya ilə Ukrayna arasında müharibə olacağını heç bir normal insan təsəvvür edə bilməzdi. Bütün bunlar bizi fəlakətə sürükləyir. Hazırda Putini yetərincə insanlar dəstəkləyir. Lakin bir neçə müddətdən sonra vətəndaşların əksəriyyəti mənimlə razılığa gələcək..."**

Siyasətçi ilə razılıq etməyə çətinlik. Ancaq hələ ki Putin və ətrafının başı dumanlıdır. Duman çəkiləndə isə gec olacaq. Bircə Azərbaycan üçün də gec olmasın...

Avropa İttifaqının xüsusi nümayəndəsindən Qarabağda savaş signalı

Herbert Salber: "İstənilən an genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar başlaya bilər"

Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində Ehtiyat Zabit Hazırlığı kursunu müvəffəqiyyətlə bitirərək müdafiə nazirinin əmri ilə leytenant hərbi rütbəsi verilən gənc zabitlərin növbəti buraxılış mərasimi keçirilib.

Müdafiə naziri Zakir Həsənov kursu bitirən məzunlarla görüşüb. Z. Həsənov kursu bitirən növbəti buraxılışın məzurlarını ilk zabit rütbələri almaları münasibətilə təbrik edib. Nazir qeyd edib ki, Silahlı Qüvvələrin hər bir hərbi qulluqçusu "Vətəne, xalqa, dövlətə xidmət bizim ömrümüzün mənasıdır" - deyinərək dərək etməli, bu amalla yaşamaq və vicdanla xidmət etməlidir.

Z. Həsənov ölkəmizin neçə illərdir ki, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsini həll etmək üçün səylərini əsirgəmədiyini vurğula-

yıb: "Təəssüf ki, ikili standartlara yol verən nüfuzlu dövlətlərin və beynəlxalq qurumların rəsmiləri işğalçı Ermənistanla təsir göstərməkdənsə, beynəlxalq hüquq çərçivəsində tanınan ərazilərimizin işğal altında qalmasına göz yumurlar. Belə bir vəziyyətdə sülh danışıqları nəticə verməzsə, Azərbaycan münaqişəsinin hərbi yolla həllinə məcburdur və öz ərazilərini hərbi güc təbii qaydada azad etməlidir".

Nazir bu ilin iyul-avqust aylarında cəbhə xəttində hadisələrin gərginləşdiyini xatırladı: "İtkilərlə üzləşən düşmən

bir daha dərk etdi ki, artıq Azərbaycan real hərbi qüvvəyə malikdir". Z. Həsənov bildirib ki, Azərbaycan ordusunun hər bir zabiti öz hərbi kollektivinə şəxsi nümunə olmalıdır.

Qeyd edək ki, müharibə ehtimalı ilə bağlı Avropa İttifaqının (Aİ) Cənubi Qafqaz və Gürcüstan böhranı üzrə xüsusi nümayəndəsi Herbert Salber də danışıb. Xüsusi nümayəndə Avropa Parlamentinin xarici işlər komitəsinin toplantısında Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıb.

"Anspress" in məlumatına görə, o, Azərbaycan, Ermənistan və ATƏT-in Minsk Qrupu arasında konstruktiv dialoqun saxlanması prioritet

olduğunu deyib: "Avropa İttifaqının məsələ ilə bağlı mövqeyi dəyişmişdir. Biz ATƏT-in münaqişəyə həll tapma cəhdlərini dəstəkləyirik. Həmçinin, tərəflər arasında keçirilən zirvə görüşlərini təqdirle qarşılayırıq. Bununla yanaşı, Azərbaycan, Ermənistan və Dağlıq Qarabağ icmalarının bir araya gəlməsi və qarşılıqlı inamın yaradılması vacibdir. Bu iş çox çətin və hər iki tərəf bu cür layihələrdən imtina edir. Buna səbəb təmas xəttində davamlı olaraq itkilərin qeyd alınmasıdır".

Onun sözlərinə görə, Dağlıq Qarabağ dondurulmuş münaqişə deyil, fəal münaqişədir və istənilən zaman genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar başlaya bilər: "Son dəfə Azərbaycanda olarkən mən məcburi köçkünlərin yaşadığı düşərgələri ziyarət etdim və Azərbaycan hökumətinin onlar üçün yaratdığı şəraiti gördüm, ancaq buna baxmayaraq, bəzi məcburi köçkünlərin yaşayış şərtlərini təsvir etmək belə çətinidir".

O, Fransa prezidenti Fransua Ollandın dövləti ilə Parisdə keçirilən görüş barədə də danışıb: "Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin Paris görüşündən sonra ATƏT-in ABŞ-dan olan həmsədri Ceyms Uorliklə müzakirə zamanı o, mənə irəliləyişlərin olduğunu və gələcəyə nikbin baxdığını bildirdi. Buna baxmayaraq, hər kəs başa düşür ki, yekunda Rusiya rəhbərliyinin razılığı olmadan və Moskva öz "xeyir-duasını" verməyincə, münaqişənin həlli çətin olacaq".

Xüsusi nümayəndə komitə üzvlərinin diqqətinə çatdırıb ki, Azərbaycan və Ermənistan hökumətlərinə Dağlıq Qarabağ və digər rayonlara sayəhət etmək icazəsi üçün rəsmi müraciət edib: "Mən oradakı

vəziyyəti gözümle görmək istəyirəm. Hələlik icazə verilməsə də bu məsələdən əl çəkməyəcəyəm".

H. Salber xüsusi olaraq Ukrayna böhranının regiondakı ölkələrə təsirini vurğulayıb. O deyib ki, Azərbaycan hökuməti və ictimaiyyəti Ukrayna hadisələrindən sonra Aİ-nin ərazi bütövlüyü prinsipinə verdiyi qiyməti xüsusi həssaslıqla qarşılayır. Gürcüstanda isə Ukrayna hadisələrini 2008-ci ildə Gürcüstanın özündə baş verən müharibənin təkrarı kimi və günahkar tərəfin təsdiqi kimi görürlər.

Xatırladaq ki, H. Salber Aİ-nin xüsusi nümayəndəsi kimi son iki ayda Cenevrə beynəlxalq danışıqlarında həmsədr rolunu oynayır.

İki diplomu olan vətəndaş işsiz qalıb

AZAL-dan işdən çıxarılan ikinci qrup əlil rəhbərlikdən kömək istəyir

"Mənim qanunvericiliklə müəyyən olunmuş hüquqlarım" Azərbaycan Hava Yolları" QSC-də pozulub. Ali təhsilliyəm, iki diplomum var. 2006-cı ildən AZAL-da şöbə rəisinin müavini vəzifəsində çalışmışam. 2008-ci ildə tutduğum vəzifə ixtisar edildi. O vaxtdan bu günə qədər işsizəm. Dəfələrlə aidiyyəti qurumlara müraciət etsəm də məsələ bir nəticəyə gəlmədi".

Bu sözləri redaksiyamıza müraciət edən Bakı şəhər sakini Bəxtiyar Səfərləyev deyib. Şikayətçi AZAL-da ixtisasına uyğun olaraq yenidən işlə təmin olunmasını tələb edir: "İkinci qrup gözdən əllim. 1995-ci ildə Azərbaycan Dövlət İqtisad İnstitutunu, 2010-cu ildə Milli Aviasiya Akademiyasını bitirmişəm. 2003-cü ilin aprel ayında AZAL Milli Aviasiya Şirkətində aviaşaxmalara xidmətin təşkilinə nəzarət üzrə agent vəzifəsinə işə qəbul edilmişəm. 2005-ci ilin fevral ayında şirkətin iddialar və bəqaj axtarışı şöbəsinə inspektor vəzifəsinə, həmin ilin dekabr ayında bu şöbədə böyük inspektor, 2006-cı ilin avqust ayında isə rəis müavini vəzifəsinə təyin edilmişəm. Lakin 2008-ci ilin noyabr ayında tutduğum vəzifənin ixtisara düşməsi ilə əlaqədar əmək müqaviləsinin ləğv olunacağı barədə mənə xəbərdarlıq edildi. Xəbərdarlıq alındıqdan dərhal sonra "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin prezidenti Cahangir Əsgərova yazılı müraciət edərək, himayəmdə əzəli övladımın və həyat yoldaşımın analıq məzuniyyətində olmasını, habelə atamın ağır cərrahi əməliyyat keçirdiyindən işləmək iqtidarında olmadığını, anamın isə təqaüdü olmasının nəzərə alınaraq işlə təmin olunmağımı xahiş etdim. Müraciətimə verilmiş 28 noyabr 2008-ci il tarixli cavab məktubunda hazırda QSC-də struktur dəyişiklikləri aparıldığından münasib iş təklif etmək imkanının olmadığı, həmçinin erizemin nəzarətdə saxlanılacağı, aparılan struktur dəyişiklikləri başa çatdıqdan sonra ərizəyə yenidən baxılacağı barədə mənə əlavə məlumat verilmədi. Lakin "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin birinci vitse-prezidenti Sabir İlyasovun imzası ilə mənə ünvanlanan 16 yanvar 2009-cu il tarixli məktubda artıq QSC-də struktur dəyişiklikləri aparıldığından və ştatların ixtisarı ilə əlaqədar xahişimin yerinə yetirilməsinin imkan xaricində olduğu bildirildi. "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-yə dəfələrlə yazılı və şifahi müraciətlər etdikdən sonra 2010-cu ilin sentyabr ayında Yüklü Aviasiya Şirkətində dispetçer vəzifəsinə işə qəbul edildim. Lakin burada işə başladıqdan iki ay sonra mənimlə bağlanmış əmək müqaviləsinə razılığım olmadan, işəgötürən tərəfindən birtərəfli qaydada dəyişikliyin və əlavələrin edilməsi (beşgünlük iş rejiminin növbəli iş rejimi ilə əvəz edilməsi və bu zaman heç bir əlavə əmək haqqının ödənilməməsi; avtomobil idarə edilmədiyim halda perronda xidməti avtomobilin idarə edilməsi tələbi və s.) 2011-ci ilin aprel ayında mənim işdən azad olunmağımla nəticələndi. 2013-cü ilin iyun ayında işə qəbul edilmək üçün "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin İnsan Resursları və Sosial Təminat Şöbəsinə müraciət etmişəm. Orada şöbənin rəisi Çingiz Əliyev hazırda boş vakansiyanın olmadığını bildirdi və mənə işə qəbul əlaqədar müvafiq sənədlərin surətlərini götürdüyü. Lakin aradan bir müddət keçdikdən sonra o, gözləmədiyim halda mənimlə ən azı tutduğum vəzifəyə yarışmayan tərdə davranaraq, kabinetindən qovdu. Sonra mən işə qəbul edilməyimə köməklik gös-

laraq bu barədə mənə əlavə məlumat verilməyi bildirdi. Lakin "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin birinci vitse-prezidenti Sabir İlyasovun imzası ilə mənə ünvanlanan 16 yanvar 2009-cu il tarixli məktubda artıq QSC-də struktur dəyişiklikləri aparıldığından və ştatların ixtisarı ilə əlaqədar xahişimin yerinə yetirilməsinin imkan xaricində olduğu bildirildi. "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-yə dəfələrlə yazılı və şifahi müraciətlər etdikdən sonra 2010-cu ilin sentyabr ayında Yüklü Aviasiya Şirkətində dispetçer vəzifəsinə işə qəbul edildim. Lakin burada işə başladıqdan iki ay sonra mənimlə bağlanmış əmək müqaviləsinə razılığım olmadan, işəgötürən tərəfindən birtərəfli qaydada dəyişikliyin və əlavələrin edilməsi (beşgünlük iş rejiminin növbəli iş rejimi ilə əvəz edilməsi və bu zaman heç bir əlavə əmək haqqının ödənilməməsi; avtomobil idarə edilmədiyim halda perronda xidməti avtomobilin idarə edilməsi tələbi və s.) 2011-ci ilin aprel ayında mənim işdən azad olunmağımla nəticələndi. 2013-cü ilin iyun ayında işə qəbul edilmək üçün "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin İnsan Resursları və Sosial Təminat Şöbəsinə müraciət etmişəm. Orada şöbənin rəisi Çingiz Əliyev hazırda boş vakansiyanın olmadığını bildirdi və mənə işə qəbul əlaqədar müvafiq sənədlərin surətlərini götürdüyü. Lakin aradan bir müddət keçdikdən sonra o, gözləmədiyim halda mənimlə ən azı tutduğum vəzifəyə yarışmayan tərdə davranaraq, kabinetindən qovdu. Sonra mən işə qəbul edilməyimə köməklik gös-

Bəxtiyar Səfərləyev

tərməsi üçün "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin vitse-prezidenti Nazim Cavadova müraciət etdim. Nazim müəllim kömək edəcəyini bildirdi və, bir neçə gündən sonra mənə başqa yerdə iş axtarmağı məsləhət gördü. Səbəbini soruşduqda isə dedi ki, guya mən əvvəllər AZAL Milli Aviasiya Şirkətinin direktor müavini işləmiş Xankişi Axundova qarşı münasibətdə kobud rəftar etmişəm. Görünür ki, "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-də kim isə mənim barəmdə heçqəşə uyğun olmayan şər və

böhtan xarakterli məlumatlar yaymaq məqsədindədir.

Son bir il ərzində işə qəbul edilməyim üçün "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-yə dəfələrlə yazılı və şifahi müraciətlər etməyimə baxmayaraq, hələ də işlə təmin edilməmişəm".

Şikayətçi AZAL-ın rəhbərliyinə qəzetimiz vasitəsilə müraciət ünvanlayaraq ailə vəziyyətinin nəzərə alınaraq yenidən işlə təmin olunmasına köməklik göstərilməsini xahiş etdi.

□ Günel MANAFLI

Əyləncəli, sürətli, asan!

Speak English

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv diltələyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri azartmaq deyil onları istifadə edərək iyrənmək!
- ✓ Danışmaq sürətli qrammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və gürvənə danışmaq

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç. 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yan)

Elan

Azadlıq prospekti, ABŞ səfirliyi və Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin yanında, 12 mərtəbəli binanın 4-cü mərtəbəsində, 90kv.m.-lik 3 otaqlı mənzil satılır. Sahibindən.
Telefon (050) 3885035

Beynəlxalq Təhsil Mərkəzi
Biz sizi Ukraynanın, Belorusun, Rusiyanın və Gürcüstanın dövlət universitetlərində bakalavr və magistr dərəcələri üzrə əyani, qiyabi və ikinci ali təhsil almağa dəvət edirik.

< Kiyev Dövlət Texniki Universiteti
< Kompüter mühəndisliyi. Hüquq. İqtisadiyyat.
< Kremenchuk Dövlət Universiteti
< Psixologiya. Jurnalistika. Hüquq. Filologiya
< Kiyev Dövlət Dəniz Akademiyası
< Gəmi sürmə. Dəniz və çay nəqliyyatı. Hüquq
< Tbilisi Dövlət Tibb Universiteti
< Müalicə işi. Stomatologiya. Əczaçılıq. Pediatriya
< Minsk Dövlət Universiteti
< Beynəlxalq Münasibətlər. İqtisadiyyat. Jurnalistika
< Qrodno Dövlət Universiteti
< Hüquq. İqtisadiyyat. Pedoqoqika. Tərcüməçilik
< Volqoqrad Dövlət Aqrar Universiteti.
< Aqronom. Yerölçmə və Kadastr. Elektrik təchizatı.

Bizim bu ölkələrin yuxarıda adları sadalanan və bu siyahıda adları olmayan bir çox digər dövlət universitetləri ilə əməkdaşlıq və təmsilçilik haqqında rəsmi müqavilələrimiz var. Diqqət! Bəzi ixtisaslar üzrə pulsuz təhsil almaq şansı var!

Ünvan: Bakı ş. Məmmədov k. 13A «Nərimanov» m-su
Tel: (050) 3319999; (077)3319999; (055)2522525;
(012)4379980

Bakıda 22 yaşlı oğlan intihar etdi

Bakıda intihar hadisəsi baş verib. Suraxanı Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, hadisə rayonun Qaracuxur qəsəbəsində qeydə alınıb. Qəsəbə sakini, 22 yaşlı Rəşad Heybətov yaşadığı evdə özünü asıb. Onun özünə qəsd etməsinin səbəbləri hələlik məlum deyil.

Faktla bağlı cinayət işi başlanıb, araşdırma aparılır.

Gəncədə müəllimin evindən 100 min manat oğurlandı

Gəncə şəhərində oğurluq hadisəsi baş verib. Kəpəz Rayon Polis İdarəsindən APA-nın qərb bürosunun verilən məlumatına görə, şəhərin "Avtozavod" qəsəbəsində yaşayan, Gəncə Musiqi Kollecinin müəllimi, 1978-ci il təvəllüdü Raminə İsmaylova Kəpəz Rayon Polis İdarəsinə müraciət edərək bildirdi ki, noyabrın 4-də, günorta saatlarında evdə olmadığı müddətdə naməlum şəxs və ya şəxslər evinin pəncərəsini sındıraraq içəriyə daxil olublar. Oğurlar evdən 8 min manat dəyərində qızıl-zinət əşyaları və 100 min manata qədər pul oğurlayıblar.

Cinayəti törədən şəxslərin tapılması istiqamətində Gəncə şəhər Baş Polis İdarəsində əməliyyat-axtarış tədbirləri həyata keçirilir.

Bakıda məktəbdə yanğın oldu

Bakıda məktəbdə yanğın baş verib. Səbəyl Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, yanğın rayonun 20-ci sahə qəsəbəsində Ömər Faiq Nəmanzadə küçəsində yerləşən 51 saylı tam orta məktəbdə qeydə alınıb. Yanğın zamanı məktəbdən olan şagird və müəllimlər təxliyə edildi.

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin canlı qüvvə və texnikası hadisə yerinə cəlb olunub. Yanğın 12 kv/m sahəni əhatə edib.

Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində şagirdlər təxliyə olunub və yanğın söndürülüb. Xəsarət alan yoxdur.

Sabuncuda 17 yaşlı oğlan qətlə yetirildi

Bakıda qətl törədilib. Sabuncu Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, 1997-ci il təvəllüdü Şamə Nizami oğlu Yunisov naməlum şəxs və ya şəxslər tərəfindən bıçaqlanıb. Aldığı bıçaq xəsarəti ilə xəstəxanaya yerləşdirilən Ş. Yunisovu xilas etmək mümkün olmayıb.

Hazırda polis hadisəni törədən şəxs və ya şəxslərin müəyyən edilərək tutulması istiqamətində əməliyyat-axtarış tədbirlərini davam etdirir.

Faktla bağlı cinayət işi başlanıb, araşdırmalar davam etdirilir.

ORİJİNAL AKSESUARLAR
Ucuz qiymətlərə, gözəl, keyfiyyətli hədiyyələr və ev üçün bəzək əşyaları

"SƏDƏRƏK" TİCARƏT MƏRKƏZİ
3-cü zona, 15-ci sıra, 40 nömrəli mağaza

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Ertors" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks hələqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıncı şans!!!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və erektsiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Troj gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vazidə duyğunların amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün duyğunluq birdən əyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə gətməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
"doktor Vaiz Səmədov".

Noyabrın 5-də 2015-ci il dövlət büdcəsi haqqında qanun layihəsi və büdcə zərfinə daxil olan digər sənədlərin müzakirələri Milli Məclisin 6 komitəsi - elm və təhsil, hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu, regional məsələlər, mədəniyyət, insan hüquqları, beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitələrinin birgə iclasında davam etdirilib.

Iclasda çıxış edən maliyyə naziri Samir Şərifov deyib ki, 2015-ci ilin dövlət və icmal büdcələrinin layihəsi prezident İlham Əliyevin daim diqqətində olan və dövlətimizin başçısının prioritet hədəf kimi müəyyən etdiyi vəzifələrin uğurla və ardıcıl surətdə həyata keçirilməsi, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, respublikamızın hertərəfli təhlükəsizliyi üçün maliyyə təminatı vardır. İqtisadi və sosial islahatlar, qeyri-neft sektorunun inkişafı, eyni zamanda təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və digər sahələrə dəstək verilməsi ənənəvi olaraq gələn ilin büdcəsinin prioritetləri sırasındadır. Bunların təmin olunması üçün lazım olan maliyyə təminatı 2015-ci il dövlət büdcəsində nəzərə alınıb.

Nazir bildirib ki, dövlət büdcəsi xərclərində sosialyönlü xərclərin ümumi çəkisi 27,6 faiz olmaqla, 1,1 faiz artıb. Sosialyönlü xərclərin məbləği 5 milyard 826 milyon manat təşkil edəcək.

Qeyd edilib ki, elm xərclərinə növbəti ilin dövlət büdcəsindən 143 milyon manat vəsait ayrılacaq. Azərbaycanda gələn il dövlət büdcəsi xərclərinin 8,1 faizi təhsil sahəsinə yönəldiləcək.

Təqaüdlər və sosial müavinətlərin ödənilməsi üçün 1 milyard 845 milyon manat vəsait ayrılıb. Bu, cari illə müqayisədə 1,4 faiz çoxdur.

Növbəti ildə sosial ipoteka üçün 50 milyon manat vəsaitin ayrılması nəzərdə tutulub.

Elm, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, idman sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə proqram və məqsədli tədbirlərin maliyyələşdirilməsi üçün növbəti ilin dövlət büdcəsində 805 milyon manat vəsait nəzərdə tutulub. 2014-2018-ci illəri əhatə edən regionların, 2014-2016-cı illəri əhatə edən Bakı şəhəri və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramları çərçivəsində zəruri sosial və infrastruktur layihələrinin maliyyələşdirilməsinə dövlət büdcəsinin əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərindən iri həcmdə vəsait ayrılacaq. Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu investisiya proqramları xərclərinə 6 milyard 930 milyon manat vəsait ayrılması nəzərdə tutulub.

Nazir onu da vurğuladı ki, 2015-ci ilin neft gəlirləri xam neftin 1 bareli üçün 90 ABŞ dolları ilə hesablanıb. 2015-ci ilin dövlət büdcəsində müdafiə xərcləri 1 mlrd. 778,5 mln. manat proqnozlaşdırılıb. 2014-cü ilin proqnozunda müdafiə xərcləri 1 mlrd. 637,4 mln. manat təşkil etmişdi.

2015-ci ilin dövlət büdcəsində sosial ipotekanın tətbi-

Müəllimlərin maası

2015-də artırılı bilər

Milli Məclisdə növbəti ilin büdcə müzakirələri davam edir; **Vahid Əhmədov**: "2015-ci il dövlət büdcəsi əsasən sosial yönümlüdür"

Vahid Əhmədov

qinin genişləndirilməsi üçün İpoteka Fonduna 50 milyon manat vəsait ayrılması nəzərdə tutulub. Bu da 2014-cü ilə müqayisədə 10 milyon manat və yaxud 25 faiz çoxdur.

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında, növbəti ilin dövlət büdcəsi haqqında fikirlərini səsləndirən MM-in İqtisadi siyasət komitəsinin üzvü **Vahid Əhmədov** bildirdi ki, 2015-ci ilin büdcəsində xərcləri və gəlirləri ilə bağlı

hər hansı problem yoxdur: "Təxminən 19 milyard gəlir, 21 milyarda yaxın da xərc nəzərdə tutulub. Neftin qiyməti dövlət büdcəsində 90 dollar nəzərdə tutulub. Bu məsələ daha çox müzakirəyə səbəb olub. Çünki dünya bazarında neftin ucuzlaşma prosesi gedir. Ancaq düşünürəm ki, neftin ucuzlaşması Azərbaycanda neftdən gələn gəlirlərə təsir etməyəcək".

Vahid Əhmədov onu da bildirdi ki, büdcə əsasən

social yönümlüdür: "Büdcənin 32%-i investisiya layihələrinə, 21%-i sosial sahə üçün nəzərdə tutulub. Bir sıra məsələlər var ki, bizi narahat edir. Bunlar əsasən əhalinin mənzillə təmin edilməsi və ipoteka kreditlərinin verilməsi ilə bağlıdır. Biz təklif etdik ki, ümumiyyətlə dövlətin mənzil planı işlənib hazırlansın, əhalinin mənzillə təminatı yalnız Bakıda və mərkəzi şəhərlərdə yox, o cümlədən rayonlarda da həyata keçirilsin. Bu məsələ hazırda müzakirə obyektidir. O cümlədən, müəllimlərin və həkimlərin maaşlarının artırılması məsələsi gündəmdədir. Müəllimlərin maaşlarının artırılması ilə əlaqədar Maliyyə Nazirliyinə məlumat verilib, hazırda bu məsələ razılaşdırılır. Müəllimlərin maaşının artırılması onların iş əmsalına, iş keyfiyyətinə uyğun olaraq nəzərdə tutulur. Sosial müavinətlərin, ehtiyac miqdarının və yaşayış minimumunun artırılması dövlət büdcəsində nəzərdə tutulub. Pensiya yollarının artırılması ilə bağlı hələ ki müzakirələr getmir. Ancaq dövlət büdcəsindən maliyyələşən qurumlarda maaşların artırılması nəzərdə tutulur".

Hazırda Azərbaycan hökuməti qarşısında ən əsas məsələnin qeyri-neft sektorundan gələn gəlirlərin artırılması olduğunu deyən Vahid Əhmədov bildirdi ki, bu məsələ hər zaman gündəmdədir: "Hətta hesablamalara görə, 2018-ci ilin ümumdaxili məhsulun tərkibində 70 faiz qeyri-neft sektorundan əldə olunan məhsulların payına düşür. Bu gəlirlərin artması nəzərdə tutulur. Ancaq 2015-ci ildə dövlət büdcəsinin neftdən asılılığı 65 faizdir. Qeyri-neft sektorunun payı isə 34 faiz təşkil edir. Biz təxminən qeyri-neft sektorunun gəlirlərinin 12 faiz artmasına çalışırıq".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Oliqarx-deputatımız Gürcüstanın un bazarını inhisara alıb

Əsabil Qasimovun monopolistliyi qonşu ölkəni qarışdırıb

Azərbaycanda tikinti və un istehsalı sektorunda əsas fiqurlardan hesab olunan deputat Əsabil Qasimov Gürcüstanda əsəbi mühit yaradıb. Buna səbəb deputatın Azərbaycan yetirmiş kimi Gürcüstanın da taxıl və un emalı bazarını inhisara alması, böyük kapital yeridərək gürcü şirkətlərini bazardan sıxışdırıb çıxarmasıdır. Gürcüstan Taxılçılar Assosiasiyası bəyan edir ki, deputatın təsisçisi olduğu "Karat Holding" nəhəng maliyyə resurslarından istifadə edərək cəmi 2 il ərzində bu ölkədə taxılçılıq və taxıl emalı sahəsində fəaliyyət göstərən əksər iri şirkətləri alıb. Söhbət "Karat Holding" in tərkibinə qatılan 5 iri Gürcüstan taxıl emalı kombinatından gedir. Bu kombinatlar holdingin mülkiyyətinə keçdikdən sonra "Karat Holding" Gürcüstan bazarında şariksiz inhisarçıya çevrilib.

Assosiasiya bildirir ki, holding Gürcüstanın un bazarının 60 faizinə nəzarət edir, ölkədə mövcud olan dəyirmanların isə 90 faizi ona

1200 ton un istehsal edir ki, bu da ölkənin una olan sutkalıq tələbatını tam ödəyir. Lakin "Karat Holding" in Gürcüstan nümayəndəsi Rəna Babayeva "Kommersant"a açıqlamasında assosiasiyanın ittihamlarını rədd edib. Onun sözlərinə görə, gürcü şirkətlərinin problemi ondadır ki, onlar "Karat Holding"ə layiqli rəqabət göstərə bilmirlər və bazarda mövqelərini rəqabəti məhdudlaşdırmaqla möhkəmləndirməyə çalışırlar. "Bundan əlavə, assosiasiya yalan rəqəmlər irəli sürərək deyir ki, guya "Karat Holding"

Gürcüstanın un bazarının 60 faizinə nəzarət edir. Halbuki Gürcüstan vergi orqanlarının açıqladığı rəqəmlər göstərir ki, biz bazarda heç 40 faizlik paya da çatmırıq. Və gürcü şirkətlərinə heç kim mane olmur ki, investorları cəlb etsinlər və bizneslərini inkişaf etdirdinlər. Lakin onlar bunu edə bilmirlər. Gürcüstan bazarında rəqabət çox böyükdür, onların investorları cəlb etmək üçün bütün imkanları var. İndi xeyli işləməyən kombinatlar var və onlara investisiya qoyub dirçəltmək olar. Yeri gəlmişkən, "Karat Holding" elə belə də edib" - Babayeva bildirib. Deputatın holdinginin nümayəndəsi deyib ki, "Karat Holding" Gürcüstanda 2006-cı ildən işləyir və hazırda 4 taxıl kombinatına malikdir.

Lakin Gürcüstan Taxılçılar Assosiasiyası "Karat Holding" in inhisarçılığından müvafiq dövlət agentliyinə

Əsabil Qasimov

şikayət edib və şirkətin bazaradakı payına dair rəqəmləri araşdırmağı xahiş edir. Gürcüstanın Rəqabət Agentliyi təsdiq edib ki, ölkənin un bazarında inhisarçılığın hökm sürdüyünə, bu inhisarçılığın gürcü şirkətlərinin müflis olmasına gətirib çıxaraçağına dələlət edən faktlar təqdim olunub. Virtualaz.org qeyd edir ki, deputat Əsabil Qasimovun holdingi Azərbaycanda un bazarında faktiki inhisarçıdır. Vaxtaşırı olaraq Azərbaycanda un və nəticədə çörək bahalaşırsa, deməli, deputatın "pul dəyirmanı"na daha

çox milyonlar axır. Milyardlarla dollarlıq kapitalı idarə edən deputatın adı eyni zamanda çoxsaylı qalmaqallarda hallanır. Məsələn, bugünlərdə onun şirkətində baş verən mənzil dələduzluğu və deputatın adamlarının mühafizəçisinin adına sənədlər rəsmiləşdirərək sonradan onu tutdurması haqda faktlar açıqlanmışdı. Onu da yada salaq ki, bu, Ə.Qasimovun Gürcüstanda üzleşdiyi ilk belə ittiham deyil. Bir neçə il əvvəl o, qonşu ölkədə vergidən yayınmaqda da ittiham olunurdu.

□ **E.HÜSEYNOV**

Cümə söhbətləri

B ismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
 Həmd olsun Allaha ki, bizlərə Məhərrəm-Səfər əyyamını dərk edib, yaşatmaq tofiqatını nəsib edib. Bunun şükürünü həyata keçirmək üçün bir ömür çalışmaq belə yetməz.

Ötən bəhsimizdə Aşurani, Kərbəla çölündə baş verənləri anlamaq üçün Əhli-beyt (ə) məktəbinin 3 mühüm sütununu dəqiq anlamaq lazım olduğunu vurğuladıq. Ayrı-ayrılıqda Aşurani, Kərbəlada baş verənləri götürdükdə, bu 3 sütunun arasından çıxartdıqda mənərə tam olaraq yaranır. Aşurani anlamaq üçün Qədir-Xumu, Kərbəlada baş verənlərin mahiyyətini və Zühuru anlamaq lazımdır. Əhli-beyt (ə) davamçısının imanı və etiqadı bu 3 sütunla bağlıdır, ruhiyyəsi bu 3 sütundan irəli gələn məsələlərlə yığrulub.

Aşurani və Qədir-Xumu dərk etmək üçün nübuvvəti anlamaq lazımdır

Sözsüz ki, Qədir-Xumu anlamaq və başa düşmək üçün də öz növbəsində nübuvvəti anlamalıyıq. Çünki, Qədir-Xum baş verməseydi, Qədir-Xumda Həzrət Əlinin (ə) vilayəti, rəhbərliyi elan olunmasaydı, Qədir-Xumda Peyğəmbərdən (s) sonra da İlahi imamətin, İlahi rəhbərliyin davam etdirilməsi çatdırılmasaydı, nübuvvət (peyğəmbərlik missiyası) həyata keçməmiş qalardı. Bu, Qurani-Kərimin öz ayəsidir. "Maide" surəsinin 67-ci ayəsində buyrulur: "Ya Peyğəmbər! Allah tərəfindən sənə nazil olanı (camaata) çatdır. Əgər (bunu) etməsən, Onun rəsəlini yerinə yetirməmişsən..."

Allah Təala Rəsulallaha (s) xüsusi tapşırıq verir. Hətta vəziyyət bu qədər ciddi olur ki, əgər bu, baş verməyə, nübuvvət həyata keçməmiş olacaq. Bu baş verəndən sonra, Uca Allah artıq dinin kamil hala gəldiyini, İslamı din olaraq bəyəndiyini çatdırır. Bu haqda "Maide" surəsinin 3-cü ayəsi nazil olur: "...Bu gün kafirlər sizin dininizi (məhv edib aradan apara biləcəklərin)den ümidlərini kəsiblər. Odu ki, onlardan qorxmayın, Məndən qorxun. Bu gün dininizi sizin üçün kamiləşdirdim, sizə Öz nemətimizi tamamladım və (möhkəm və sabit) bir din kimi sizin üçün İslamı qəbul etdim...". Vilayətin elanı ilə din kamilə çatır və nemətlər tamamlanır. Ona görə də, Qədir-Xum günü baş verənləri anlamaq üçün gə-

Müntəzirin

Aşura məktəbi

**Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
 İlahiyyətçi-filosof, İcərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı**

sonuncusu olan Rəsulallaha (s) Qədir-Xum günündə göylə yerin bağlantısının davam edəcəyi barədə mesaj verilir. Rəsuli-Əkrəm (s) deyilir ki, ondan sonra yerlə göyün bağlantısı İmam Əlinin (ə) mübarək şəxsiyyəti ilə davam edəcək. Rəsuli-Əkrəm (s) vəzifələndirilir ki, insanlara, müsəlmanlara, iman əhlinə vilayət - İlahi rəhbərliyə ehtiyacının mahiyyəti çatdırılsın və vilayət bağlantısının zəruriliyi çatdırılsın. İnsanlar Rəsulallahdan (s) sonra İlahi tövsiyəsiz, köməksiz qala bilməzlər. Buna görə də, Rəbbimiz ayədə bildirir ki, əgər bu məqam insanlara çatdırılmazsa, din tamamlanmamış qalacaq.

Deməli, Qədir-Xum günü olmasa, Həzrət Əlinin (ə), Əhli-beytin (ə) vilayəti elan olunmasaydı, bütün yüz iyirmi dörd min peyğəmbərlərin (ə) gətirdikləri, çatdırdıqları natamam qalacaqdı. Qədir-Xumun bu dərəcədə əhəmiyyəti var. Qədir-Xum da yalnızca Həzrət Əmirəlmöminin Əli (ə) ilə bağlı məsələ deyil. Qədir-Xum o deməkdir ki, vilayət, imamet və İlahi rəhbərlik davam edir. Necə ki, Rəsulallah (s) dövründə insanlar, müsəlmanlar onu İlahi imam kimi qəbul edirdi, elə də Peyğəmbərdən (s) sonra İlahi vilayət var və insanlar onu qəbul etməlidir. Belə olmasa, İslam kamil halda və nemətlər tamamlanmış halda ixtiyarımızda olmayacaq.

Nəbilər (ə) niyə gəlib?

Nəbilər (ə) - İlahi peyğəmbərlər gəlməyə, bizim yaradılışımız, mövcudiyetimiz, iradəli olmağımız, seçimli yaşamağımız, bizə necə yaşamağın yollarını göstərməyə bilməz. Buna görə də, nəbilər gələrək insana seçimli həyatında hansı seçimlər etməsi ilə bağlı bilgi və məlumat verir. Hədislərdən məlum olur ki, cəmi 124000 peyğəmbər (ə) gəlmişdir. Yüz iyirmi dörd min peyğəmbərin (ə)

nun əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, Mövla (ə.f) zühur edəndə Allahın razı olduğu təlim, Allahın razı olduğu durum yer üzərində bərqərar olacaq. Mövlanın (ə.f) zühuru ilə Qədir-Xumda elan olunmuş din - nemətləri tamamlanmış, kamala çatmış və Allahın razı olduğu din yer üzərində bərqərar olacaq.

Hər gün vilayətin elanı günü, hər yer Qədir-Xumdur

Necə ki, hər gün Aşuradır və hər yer Kərbəladır, elə də hər gün vilayətin elanı günü, hər yer

Qədir-Xumdur. Necə ki, həyatımızın hər səhnəsində "Hər gün Aşuradır, hər yer Kərbəladır" şüarına yer etmişik, elə də "Hər gün vilayətin elanı günü, hər yer Qədir-Xumdur" şüarı həyatımızda öz əksini tapmalıdır. Biz hər gün yerlə göyün bağlantısına beyət etməliyik. Həm nəzəri, həm də praktiki olaraq hər günümüzdə Qədir-Xum yer almalıdır.

Axırıncı İmamın - Həzrət Mehdi Sahib-əz-Zamanın (ə.f) zühurunun intizarında olanın - Zühur müntəzirinin mükəlləfiyyətlərinin bünövrəsində iki mühüm rəng var. Biri Qədir-Xumda vilayətə mərifət, o biri isə Aşurada vilayətə əməli şəkildə sahib çıxmaqdır. Qədir-Xum - vilayət mərifətinin olması, vilayətin dərk, vilayətin təsdiqidirsə, Aşura - vilayət əməli şəkildə bağlantıdır. Müntəzir üçün bu-

Bu yerdə İmam Hüseyn (ə) bunun mümkünsüzlüyünü elan edir. İmam Hüseynin (ə) o məluna beyət etməsi, Yezidin (lən) qılıncın altından keçməsi - İslamın "fatihə"sinin verilməsi demək olacaqdı. Əba Əbdillaha (ə) qoşulanlar da bunu bilir. Bilirlər ki, Əba Əbdillah (ə) elə bir yola çıxıb ki, bu yolun sonu şəhadətə gedir. Onlar yola çıxarkən öz qanları ilə Rəbblərinə bəndə olmaqlarına imza atmağa çıxmışdılar. İslamı Qiyamət gününə qədər sıqortalamaq üçün onlar yola çıxmışdılar. Qədir-Xumla Aşuranın ən ciddi fərqi məhz budur.

Böyük İslam alimlərindən birinin təbiriyyə desək, əslində Qədir-Xumun müsibəti bu mənada Aşura müsibətindən daha da çoxdur. Həzrət Əlini (ə) evində xanənişin (evdən bayıra çıx-

aradan aparacaq. Birinci cahiliyyət dövrünün bütünləri canlı deyildi və təhlükələri özlərindən birbaşa gəlmirdi. Zamanın bütünləri, modern bütünləri isə özləri canlıdılar, özləri təşkilatlanıblar, təsisatlanıblar.

İmam Hüseyn (ə) Kərbəlanı belə tanıdır

Məhərrəm-Səfər əyyamının önəmli günlərini geridə qoyduq. Məhərrəmin əvvəl günlərinin əsas nöqtələrindən biri budur ki, Əba Əbdillah (ə) öz eşq karvanı ilə Kərbəlaya çatır. Buyruqlarda var ki, Əba Əbdillah Kərbəla torpağına məhərrəm ayının 2-də çatır. Buyrulur ki, İmam Hüseyn (ə) öz səhabələri ilə yol gedirdilər ki, bir məntəqəyə çatdılar. Orada yaşayan bir dəstə insandan bu məntəqənin adını soruşdular. Onlar "Şəttun-fərat" cavabını verdilər. Həzrət (ə) buyurdu: "Bu məntəqənin bu addan başqa adı varmı?" Cavab verdilər: "Kərbəladır". İmam Hüseyn (ə) buyurdu: "Allaha and olsun ki, bu torpaq kərb və belə torpağıdır". Sonra buyurdu: "Bu yerin torpağından mənə bir ovuc verin". Sonra torpağı alıb iylədi və yaxasından bir qədər torpaq çıxaraq buyurdu: "Bu, həmin torpaqdır ki, cənab Cəbrayıl (ə) Allahın tərəfindən cəddim Rəsulallah (s) üçün gətirərək deyib ki, bu torpaq - Hüseynin (ə) torpağındandır". Sonra o torpağı yığaraq buyurdu: "Hər iki torpağın eyni ətri var".

Həzrət Peyğəmbərin (s) səhabəsi cənab Salmanın (r.ə) Kərbəlaya gəlişi

Çox nurani nöqtələrdən biri budur ki, Həzrət Peyğəmbərin (s) səhabələri də Kərbəlanı tanıyırdılar. Cənab Salman (r.ə) Əmirəlmöminin (ə) tərəfindən məmuriyyət alaraq Mədainə yollanmışdı. Salmanın (r.ə) xüsusiyəti var idi ki, miniyə bütün yolu minməzdi. Bir miqdar gedərdi, sonra həmin miqdarda piyada gedərdi. Növbəti yerə çatdırdı ki, miniyə mindi və yoluna davam etmək istədi. Elə bir miqdar hərəkət etmişdilər, yol yoldaşları gördülər ki, Salman (r.ə) aşağı enir. Tam özünü itirmiş, heyrət halında torpağın üstünə özünü atdı və yeri qucaqladı. Göz yaşları sel kimi axırdı. Salmanla gədən müsəlmanlardan biri nəql edir: "Kərbəla adlanan yerə çatdığımız vaxt Salman həmin yerin adını soruşdu. Bildirdik ki, bu yer Kərbəla adlanır. O dedi: "Bəli, bu yer mənim qardaşlığımın qətlə yetiriləcəyi məkandır. Bax bura xeymələrin qurulacağı, bura isə dəvələri duracağı yerdur. Bax, burada isə onların qanları axıdılacaq", - deyər ayr-ayrı məhəllələri göstərdi və sözüne davam etdi: "Keçmişin görkəmləri insanları bu yerdə qətlə yetirilmişdir. Gələcəkdə də bir çox görkəmli insanlar bu yerdə qətlə yetiriləcək". Kufəyə çatdığımız vaxt soruşdu ki, bu yer necə adlanır. Cavab verdik ki, Hərura. Buyurdu: "Keçmiş ümmətlərin ən pisləri bu yerdən çıxıb. İndi də ümmətin ən pisləri bu yerdən çıxasındır". O, Nəhrivan şeyxlərini, xəvaricləri, təkfirçiləri nəzərdə tuturdu.

mayan) etdilər, haqqını qəsb etdilər. Amma əvvəl çoxluq onun yanında idi. Amma Əba Əbdillahın (ə) yanında şəhadət yoluna çıxan zaman kimlər var idisə, sonadək o Həzrətlə oldular.

İmamını tanımadan ölən cahiliyyət ölümü ilə ölür

Zühurun da Qədir-Xumla bağlantısına toxunduq. Bu bağlantı - mərifəti bağlantıdır, dərk etmə bağlantısıdır. Zühur dönməndə bərqərar olacaq Allahın razı olduğu din - vilayət bünövrəli din olmalıdır. Çünki, İslam məhz o zaman Allahın razı olduğu hala gəlib çatıb.

Aşura ilə Zühurun əlaqəsinə dair isə dedik ki, Aşura günündə Həzrət İmam Hüseynin (ə) ardıcılığının İmamlarını (ə) tanıdığı, müdafiə etdiyi, vələlərinin yolunda qanlarını tökməyə qədr getdiyi kimi, Zühur dönmənin müntəzirli də Həzrət Mehdi Sahib-əz-Zaman (ə.f) ilə bağlı bu həddə çatmalıdırlar. Əgər müntəzir-lər o həddə çatsa, artıq hər şey qaydasında olar.

Əziz İslam Peyğəmbəri (s) buyurur: "Kim İmamını tanımayıb ölsə, cahiliyyət ölümü ilə ölür". Digər yerdə Rəsulallah (s) buyurur: "Kim İmamı olmasa ölsə, cahiliyyət ilə ölür".

Həzrət Əmirəlmöminin (ə) buyurur: "İmamət - ümmətin işlərinin nizamıdır". İmamət olmasa, ümmətin işləri qaydaya düşməz. İmamı (ə) tanımasaq, bu dünyadan cahiliyyət dönmənin insanı kimi gedərik. Bu, hər zaman birbaşa aid olan məsələdir. Namaz qıl, oruc tut, amma vilayət ruhiyyə olmasın - bu vilayət insanı cahiliyyət durumundan çıxartmayacaqdır. Birinci cahiliyyəti Rəsulallah (s) aradan apardı. İkinci cahiliyyəti isə əziz Zəmanə Sahibi (ə.f)

Buyurdu: "Keçmiş ümmətlərin ən pisləri bu yerdən çıxıb. İndi də ümmətin ən pisləri bu yerdən çıxasındır". O, Nəhrivan şeyxlərini, xəvaricləri, təkfirçiləri nəzərdə tuturdu.

Allahım, bizlərə tövhidi, nübuvvəti və imamətini kamil şəkildə dərk etməyi nəsib et!

Allahım, bizləri həqiqi müntəzirərdən qərar ver!

Allahım, aqibətlərimizi Əhli-beytə (ə) layiq et!

Allahım, torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasını nəsib et! Amin!

Balakəndə seçki məntəqəsinə 5 min manata satıblar

Cederovtala icra nümayəndəsi Ramiz Ceerçiyev kənd qəbiristanlığını da satıb; rayon icra hakimiyyətinin məzarlığın satılmasına unikal cavabı var: "2010-cu ildən bəri burada cəmi 2 nəfər dəfn edilib deyə boş qalan qəbiristanlıq sahəsi satılıb"

Balakənin Cederovtala kəndində bələdiyyə müdhiş saxtakarlıqlara yol verib. Kəndin torpaqları peşkəş edilib, bələdiyyənin sədri olmuş Ramiz Ceerçiyev əraziləri qarış-qarış satıb. Hətta bu azmış kimi kənd qəbiristanlığının yerini də əkin-biçin üçün pay-püş edərək cibini doldurub. Eyni zamanda seçki məntəqəsinə, futbol meydançasını, 12 hektar örüş sahələrini də satmaqdan çəkinməyib.

Kənd sakinləri uzun müddədir ki, bələdiyyə sədrinin bu qanunsuz hərəkətləri ilə bağlı Balakən Rayon İcra Hakimiyyətinə çoxsaylı müraciət edirlər. Ancaq onların məktubları ya icra başçısı İslam Rzayevə yetişmir, ya da ətrafındakı müavinləri, köməkçiləri yazılı müraciətləri qəhətə çıxarırlar.

Cederovtala sakinlərinin sözlərinə görə, bu kəndin bələdiyyəsi hələ 2000-ci ildə formalaşmışdır. Torpaq aktında göstərilir ki, kənd bələdiyyəsinə digər torpaq sahələri ilə yanaşı üç hektar qəbiristanlıq sahəsi də təhvil verilib. Həmin bu sahədə isə 2 qəbiristanlıq yerləşir.

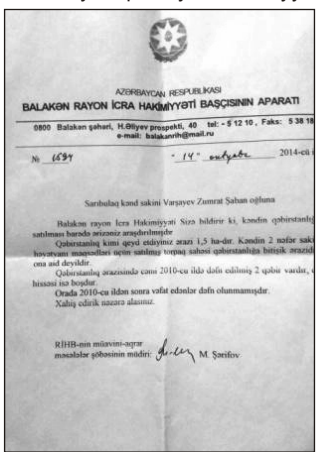
Kənd camaatı arasında ərazi yeni və köhnə məzarlığa bölünür. Bu üç hektar sahəyə bitişik perspektiv torpaq sahələri var. Yeni perspektiv inkişaf torpaq sahəsi ola-ola yeni qəbiristanlıqdan 40 sot ərazi satılıb. Cederovtala camaatı deyir ki, qəbiristanlıq ərazisi başqa kəndlərin sakinlərinə satılıb.

Kəndin köhnə qəbiristanlığı isə 1 hektar ərazidə yerləşir. Həmin məzarlıqda artıq yer qalmayıb. Ona görə də 2000-ci ildə qəbiristanlıqda sıxlıq yaranacağına hesablayıb 2 hektar yeni ərazi ayrılıb.

Bu hal "Bələdiyyə torpaqlarının təhvil verilməsi haqqında" protokolda öz əksini tapır. Kənd sakinləri Zumrat Varsəyev deyir ki, yeni qəbiristanlığın ərazisinin satılması ilə bağlı icra başçısına məktub ünvanlayıb:

"Yeni qəbiristanlığın 1,6 hektar sahəsi qalıb, 40 sotu satılıb. Biz hələ keçmiş icra başçısı Asif Məmmədova müraciət edib bildirmişdik ki, qəbiristanlığın ərazisini bələdiyyə sədri Ramiz Ceerçiyev satmaq istəyir, dərhal torpaqların satışının qarşısını alsın. Bu, Allaha da xoş gəldi, bizə də. Özü də deyir ki, bizim kənd qəbiristanlığında Kilsəbuqov və Ağkilsə kəndlərinin sakinləri də dəfn olunub. Amma icra hakimiyyətinin cavabına baxın. Bizim müraciətimizə cavab yazırlar ki, 2010-cu ilə qədər bu qəbiristanlıqda cəmi 2 nəfər dəfn olunub, daha heç kim basdırılmayıb. Ona görə də bu torpaq sahəsi boş qaldığı üçün satılıb. Bu, dövlət orqanının verdiyi rəsmi cavabdır. Belə

çıxır ki, kəndlərdə kütləvi qırğın olmalıydı, qəbiristanlıqda başdaş əlindən yer qalmamalıydı, onda satmamaq olardı. Necə yeni bu ərazidə cəmi 2 nəfər dəfn olunub deyə sahə boş qalıb satırıq? Mənim 80 yaşım var və bu yəqin çatmışam, belə iş görməmişəm. Köhnə məzarlıqda demək olar ki, yer qalmayıb. Bələdiyyə

isə yeni qəbiristanlığı satır, "gözün üstə qaşın var" deyən də yoxdur".

Z.Varsəyevin sözlərinə görə, R.Ceerçiyev kənddə 12 hektar mal-örüş sahələrini də satıb. Bundan əlavə isə Cederovtalanın futbol meydançası başqa şəxslərə satılıb. Şikayətçi bildirir ki, vaxtilə uşaqlar bu stadionda futbol oynayırdı: "2007-ci ildə məktəblərarası respublika çempionatında bizim kəndin uşaqları qurşanırlar.

2005-ci ilə kimi kəndin futbol, voleybol komandaları olub, Balakəndə birinci yeri tutublar. İndi meydançaların heç birindən eşər-ələmət qalmayıb. Biz istəyirik ki, uşaqlar sağlam böyüsünlər, boş-bəkar qalmaqdan oğurluqla məşğul olub, başqa yollara qurşanırlar.

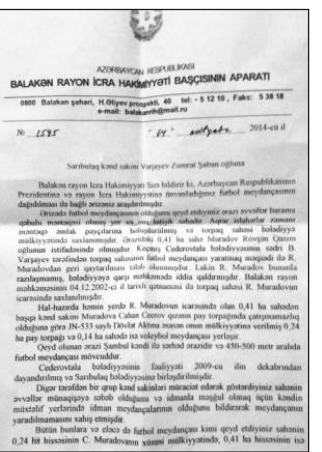
Mənim həyətyanı torpaq sahəm var. Mənim dərdim budur ki, gələcək nəsil sağlam olsun, millətə xidmət etsin. Bələdiyyə torpaqlarını satıb ciblərini dolduranlar bu haqda fikirləşmək istəmir. Kənddə baxın, bütün torpaqları qarış-qarış satıblar.

Deməli, futbol meydançasının ərazisindən 41 sot Cahan Muradovaya pay torpağı kimi verilib, qalan hissəsi isə Rövşən

Muradovun istifadəsinə verilib. Rövşən Muradov rayon torpaq şöbəsinin müdiri Sabir Qardaşovun qardaşının qaynidir.

Cahan Muradova isə Rövşən Muradovun qohumudur. Onlara bu torpaqlar ona görə verilib ki, guya bələdiyyənin balansında başqa torpaq sahəsi yoxdur. Mən ölkə rəhbərliyindən xahiş edirəm ki, Balakənə komissiya göndərilsin və iştirakımla baxış keçirilsin. Mən komissiya üzvlərinə boş torpaq sahələrini göstərməyə hazırım".

İcra başçısının müavini Məmməd

isə yeni qəbiristanlığı satır, "gözün üstə qaşın var" deyən də yoxdur".

Z.Varsəyev deyir ki, kənddə seçki məntəqəsi 2000-ci ildən fəaliyyətdə olub: "Ta ki son prezident seçkilərinə qədər. Bu seçki məntəqəsi Xanayev Nəbulla Məhəmmədogluna satılıb. O da məntəqəni ticarət obyektinə istifadə edir. Bələdiyyə rəsmi sənəddə qeyd edir ki, məntəqə 5 min manata satılıb. Guya bələdiyyənin Sosial Müdafiə Fonduna borcu olub.

Bilirsiniz ki, bələdiyyə gördüyü iş müqabilində sosial fonda pul keçirir. Əslində heç bir borc olmayıb. Bunu Sosial Müdafiə Fondunun Balakən şöbəsinin müdiri Rauf Qaracayev də təsdiqləyib. Sadəcə, Ramiz Ceerçiyev varlanmaq üçün seçki məntəqəsinə də satmağa əl atıb. Hazırda yeni seçki məntəqəsi qonşu Ağkilsə kəndindəki məktəbdə yerləşir".

Rəsmi olaraq bəyan edilib ki, guya Cederovtalanın 175 sakini və Sarıbulağın 169 sakini bələdiyyələrin birləşməsinə səs verib. Kənd sakinləri isə bildirirlər ki, heç bir səsvermə keçirilməyib: "Bu adamlar şəxsi maraqları naminə bələdiyyələri birləşdiriblər, torpaqları satıblar, bələdiyyə ərazisində olan binaları peşkəş edib şəxsi məqsəd üçün qeyri-qanuni icarəyə veriblər".

Z.Varsəyev deyir ki, kənddə seçki məntəqəsi 2000-ci ildən fəaliyyətdə olub: "Ta ki son prezident seçkilərinə qədər. Bu seçki məntəqəsi Xanayev Nəbulla Məhəmmədogluna satılıb. O da məntəqəni ticarət obyektinə istifadə edir. Bələdiyyə rəsmi sənəddə qeyd edir ki, məntəqə 5 min manata satılıb. Guya bələdiyyənin Sosial Müdafiə Fonduna borcu olub.

Bilirsiniz ki, bələdiyyə gördüyü iş müqabilində sosial fonda pul keçirir. Əslində heç bir borc olmayıb. Bunu Sosial Müdafiə Fondunun Balakən şöbəsinin müdiri Rauf Qaracayev də təsdiqləyib. Sadəcə, Ramiz Ceerçiyev varlanmaq üçün seçki məntəqəsinə də satmağa əl atıb. Hazırda yeni seçki məntəqəsi qonşu Ağkilsə kəndindəki məktəbdə yerləşir".

Sakinlər artesian quyusu ilə bağlı problemdən təngə gəldiklərini də açıqladıqlar. Belə ki, layihədə kənddə artesian quyusu qazmaq planı olub. Amma kəndin yuxarı başında olmaq əvəzində artesian quyusu ortada qazılıb. Bu yerdə isə istifadəyə yaramayan, bulanıq su çıxır.

Cederovtala sakinləri kənddə tibb məntəqəsi və məktəb olmadığını da söylədilər. Hazırda uşaqlar qonşu Ağkilsə məktəbinə gedirlər ki, bu da hardasa 2-3 kilometr aralıda yerləşir. Z.Varsəyev deyir ki, bu problemlərlə bağlı icra başçısına edilən müraciətlər ona çatmır.

Şikayətçi güman edir ki, Balakən RİH-də olan bəzi məmurlar məktubu cırıb atırlar. Onun sözlərinə görə, xüsusilə futbol meydançası ilə bağlı apardığı mübarizəyə görə qardaşı Bədrəddin Varsəyevi 2004-cü ildə şərləyib həbs ediblər. B.Varsəyev Müsavat Partiyasının Balakən təşkilatının sədr müavini. O, 4 il həbsdə saxlanıb.

"Yeni Müsavat"ın Reportyor Qrupu Balakən, Cederovtala

MUSAVAT

Son səhifə

N 274 (5983) 7 noyabr 2014

Sevgilinin yalanını belə tutmaq olar

İngilis psixoloqlar sevgilisinə (həyat yoldaşına) yalan danışan adamların psixologiyası ilə bağlı maraqlı araşdırma aparıb. Alimlərin fikrinə, sevdiyiniz adamın yalan danışdığını düşünürsünüzsə, heç vaxt itirmədən ona bu sualları verin: niyə elədin? Əgər sevdiyiniz şəxs bu suala hirsələnib, həddən artıq gərgin reaksiya verəcəksə, bu, onun məsum olduğunu sübut edir. Yox, əgər sualınıza cavab olaraq sizi nə qədər çox sevdiyini, sizə dəyər verdiyini deyirsə, bu, artıq aldatmanın sübutudur. Bundan başqa, əgər sevgiliniz sizinlə bir yerdə ikən gülmüsünüydüyü halda, bədən dili başqa şeylər deyirsə, bu, onun yalan söylədiyinin sübutudur. Bundan başqa, yalan danışan adamlar yalanlarını gizlətmək üçün çox cəhd göstərməyə məcburdular. Buna görə də narahat görünən adamların yalan söyləmə ehtimalı özünü rahat aparan adamlardan daha yüksəkdir. -"American Society for Information and Technology" jurnalında yer alan məqalədə o da göstərilib ki, yalan danışdıqdan sonra şübhələndiyin adamla telefon və ya SMS vasitəsilə yox, üz-üzə ünsiyyət qurmaq daha məsləhətdir.

Restoranda hesabı kişilər ödəsə də....

CNBC-də yayımlanan bir araşdırma görə, kişilərin 82 faizi bir qadınla görüşə çıxdıqda hesabı özləri ödəyirlər. Amma qadınların cəmi 58 faizi bunun belə olduğunu deyir. Bundan başqa, aydınlaşdı ki, qadınların yarısı bir görüşə getdikləri vaxt hesabı ödəməyi təklif etsələr də, bu təkliflərdə heç də səmimi deyillər. Belə ki, onların 39 faizi hesabı ödəməyi təklif etdikləri vaxt bu təklifin rədd edilməsini gözləyir. 44 faizi isə hesabın kişilər tərəfindən ödənilməsinin onları əsəbləşdirdiyini deyir.

90 min şokaladdan qəsr tikilib

İngiltərənin çimərlik şəhəri olan Braytonda şokaladdan qəsr hazırlanıb. Onun hazırlanması üçün 90 min ədəd şokaladdan istifadə olunub. "Sement" statusunda isə 250 kiloqram yağlı şokalad lazım gəlib. Şirin qala təxminən 500 kilodur. Qəsrin hazırlanmasında iştirak edən 5 nəfərlik heyət bu işə təxminən 100 saatlarını sərf ediblər. "Tikinti materiallarını" isə Cadbury qənnadı şirkəti təmin edib. Səyyar qəsr Braytonda 4 gün olub. Bazar günü onu Birminqemə aparıblar. Qəsrin son dayanacağı Cadbury fabrikinin yerləşdiyi Burnvill şəhəri olacaq.

Siqareti tez tərgidən qadın 9 il artıq yaşayır

Siqareti 40 yaşından əvvəl tərgidən qadınların ömrü siqaret çəkməyə davam edənlərlə müqayisədə 9 il artıqdır. İngiltərədəki Oksford Universitetinin alimləri 1996-cı ildən 2011-ci ilə qədər qadınların sağlq durumunu müşahidə ediblər. Alimlər 20 faizi siqaret çəkən, 28 faizi siqareti atmış və 52 faizi heç siqaret çəkməmiş 50-65 yaşındakı anker iştirakçılarının 3 illik fasilələrlə həyat tərzləri və sağlamlıq durumlarını araşdırıb. İngiltərənin "Lancet" jurnalında yayımlanan araşdırmaya görə, siqaret çəkən qadınlar çəkməyənlərdən 11 il az yaşayır və 70 yaşından əvvəl ölmə riski 24 faizdir. Alimlər 40 yaşından öncə siqareti atan qadınların ömrünün 9 il "uzandıqını", hətta 35 yaşından öncə siqareti atanların 10 il "qazandıqını" müəyyənləşdirib. Araşdırma-ya imza atanlardan Riçard Peto isə deyib ki, siqareti erkən yaşlarda atmaq insana illər qazandırır, amma bu, qadınların 40 yaşa qədər heç bir təhlükə olmadan siqaret çəkə biləcəyi mənasını verməməlidir. Heç siqaret çəkməmiş qadınlara görə siqaret çəkənlərin ölüm riski 20 faiz daha artıqdır.

Telefonunu xəmirin içinə atan və inəyin qarında unudanlar var

Bir siqorta şirkəti internet saytda son 12 ayda onlara telefonla bağlı gələn iddiaları yayımlayıb. Hekayələr isə sadəcə lətifəli xatırladır. Məsələn, gəmi ilə səfərə çıxan bir cütlük "Titanik" filminin məşhur səhnəsini canlandırmağa çalışanda telefonunu suya salıb. İngiltərənin Nottingham şəhərində bir ana qızının ad günü tortunu hazırlayanda telefonu xəmirin içinə düşüb. Ana siqorta şirkətinə deyib ki, telefonu elektrik sobasındakı istiliyə dözə bilməyib. Amma ən maraqlısı İngiltərədə bir fermerin başına gəlib. Bir inəyin doğuşu zamanı telefonun işığından istifadə edən ingilis fermerin IPON telefonu inəyin içərisində qalıb. Siqorta şirkətinin rəhbəri Con Lamerton isə telefon sahiblərinə belə bir tövsiyə edib: "Telefonlarınızı telefon kimi istifadə edin".

QOÇ - Real hadisələrlə daxili yaşayışınızda ciddi ziddiyyət var. Bu da təbii olaraq ətrafa münasibətinizdə və əsəblərinizdə xoşagəlməzlik yaradır. Bu gün məhz deyilən problemi həll etməlisiniz.

BUĞA - Şəxsi büdcənizdə vəziyyət ürəkəncən olmasa da, nəzərdə tutduğunuz planların icrasında çətinlik çəkməyəcəksiniz. Günün ikinci yarısında mənasız amillərə vaxt itirməyin.

ƏKİZLƏR - İntuisiyanıza inanın. Həmişə məsləhətə ehtiyacınız olsa belə, bu gün daxili səsinizin hökmü ilə hərəkət etməlisiniz. Bununla yanaşı, tərəf-müqabilərinizin rəyini də nəzərə alın.

XƏRÇƏNG - Sağlamlığınıza diqqət yetirin ki, qarşıda duran öhdəliklərinizə daha asan yetişəsiniz. Ulduzların düzümü saat 14-16 aralığında və saat 19-dan sonra şanslı məqamlar yaşayacağınızdan xəbər verir.

ŞİR - Hansısa işi planınıza uyğun həyata keçirmək imkanınız olmayacaq. Hər şey gözlənilmədən baş verəcək. Hətta qəfildən pul kəsəniz ağırlaşsa da bilər. Axşam saatlarında istirahət edin.

QIZ - Ulduzlar xəbər verir ki, bu təqvim şəxsi işlərinizdə yeni mərhələnin baş qaldırmasına səbəb ola bilər. Bunun üçün müsaiblərinizə diqqətlə qulaq asmalı, düz seçim etməlisiniz.

TƏRƏZİ - Ümumən düşərli gün hesab etmək olar. Həm fəaliyyət zəminində, həm də insanlarla münasibətdə çox şeydən razı qalaçaqsınız. Bu gün emosionallıqdan uzaq olmağa çalışın.

ƏQRƏB - Saat 16-ya qədər bütün vacib işlərinizi yekunlaşdırmağa çalışın. Həmin ərəfədə şəxsi işlərinizdə müsbət dönüş gözlənilir. Sonrakı müddəti isə daha çox istirahətə həsr edin.

OXATAN - Qarışıq gün hesab etmək olar. Bəzi sahələrdə vəziyyət nəzərətinizdən çıxıb bilər. Bu səbəbdən hər addımda diqqətli olmalısınız. Bu gün qıdanıza da fikir verməlisiniz.

OĞLAQ - Fiziki və təcürbi baxımdan pasiv gün olsa da, düşüncə və planlarınızda irəliyə doğru addım ata bilərsiniz. Amma ideyalarınızı kəskin qoymaqdansa həmsöhbətlərinizə güzəştə getməlisiniz.

SUTÖKƏN - Boş vaxt olduğu təqdirdə qohum-əqrəbaya baş çəkmək sizə rahatlıq verə bilər. Cari qaygılarınızı bugünlük də olsa, unutmağa çalışın. Bu gün pul xərcləməyə dəyər. Axşam soyuqdan qorunub.

BALIQLAR - Hər mənada düşərli gündür. Rastlaşdığınız hər bir hadisə üreyinizdən xəbər verəcək. Əlbəttə ki, bunun üçün özünüz də canfəşanlıq göstərməlisiniz. Sövdələşmələrdə aktiv olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Amerikanlar daha şəkərli içki içməyəcək

Amerikanın Nyu York şəhərində restoran və kinoteatrlarda böyük ölçüdə şəkərli içkilərin satışı mart ayından etibarən məhdudlaşma qoyulacaq. Şəhərin səhiyyə idarəsinin rəhbəri Tomas Farley deyib ki, şəkərli içkilər şişmanlığın ən böyük qaynağıdır. Bununla belə, sözügedən qadağa mağazaları əhatə etmədiyi üçün bu aksiyanın böyük effekt verəcəyi gözlənilmir. Amma amerikalı həkimlər ümid edir ki, bu yasaq sayəsində insanlar az da olsa, daha normal qidalanma vərdişinə yiyələnəcək. Amerika şişmanlığın aradan qaldırılması üçün silsilə planlar qurur. Çünki şişmanlıq bir çox qarmaqışıq xəstəliklərin də qarçısıdır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zabil MÜQABİLOĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.600